

Muzeul Județean Mureș
BIBLIOTHECA MVSEI MARISIENSIS
SERIES SCIENTIAE NATURAE nr. 5

PEDAGOGIE MUZEALĂ

V

2018

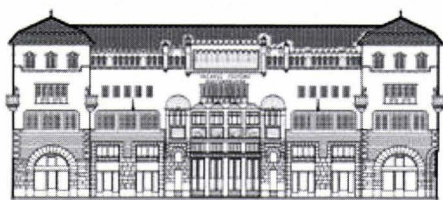

MUZEUL JUDEȚEAN MUREȘ
BIBLIOTHECA MVSEI MARISIENSIS
SERIES SCIENTIAE NATURAE NR. 5

**CONSILIUL
JUDEȚEAN
MUREȘ**

MUZEUL JUDEȚEAN MUREȘ

Redactor responsabil: Zoltán SOÓS – director

Colegiul de redacție:

prof. Daniela-Ramona BOTOȘ – redactor șef

dr. Mihaela SĂMĂRGHIȚAN – membru

Referenți științifici:

prof. univ. dr. Călin FELEZEU (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Facultatea de Psihologie și Științele Educației)

dr. Rodica CIOBANU (Muzeul Național Brukenthal Sibiu, Muzeul de Istorie Naturală)

prof. dr. Hadrian-Vasile CONȚIU (Colegiul Național „Alexandru Papiu Ilarian” Tîrgu Mureș)

Correspondență:

Muzeul Județean Mureș

CP 85, str. Mărăști nr. 8A, 540328

Tîrgu Mureș, România

www.muzeulmures.ro

Responsabilitatea asupra conținutului materialelor revine autorilor.

Coperta: dr. Mihaela Sămărghițan

© Muzeul Județean Mureș, Secția de Științele Naturii, 2018

ISSN 2392 – 7860

EDITURA MEGA | www.edituramega.ro

Editura MEGA este acreditată C.N.C.S.I.S (Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior | www.cnccsis.ro)

MUZEUL JUDEȚEAN MUREȘ

PEDAGOGIE MUZEALĂ

V

ȘTIINȚELE NATURII

Tîrgu Mureș
2018

CUPRINS

Iorgu PETRESCU, Florentina PURDESCU, Ana Maria DIACONESCU, Ligia BENCHECI, Angela PETRESCU Ciclul de conferințe de la Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” • Conference cycle the "Grigore Antipa" National Museum of Natural History.....	7
Daniela VOITESCU Florile din creația artistică a Reginei Maria a României, de la Castelul Pelișor – program educațional la Muzeul Național Peleş • The flowers from Romania's Queen Maria artistic creation from the Pelișor Castle – educational program at Peleş National Museum.....	19
Florina DIACONU Valorificarea patrimoniului paleontologic al rezervației Bahna • The capitalization of paleontological heritage of the Bahna reserve.....	29
Sorina Ștefania MATAČĂ Jocul de rol – metodă alternativă în educația ecologică • Role play – alternative method in ecological education.....	37
Mariana CUZIC, Laura DOXAN Parteneriat educațional <i>Tranziția de la școală la locul de muncă</i> • Educational partnership <i>School to work transition</i>	47
Monica CÎRSTEA Păpușile, manechine în miniatură – o colecție itinerată în diferite spații muzeale din țară • The dolls, miniature mannequins – a rejuvenated collection in various museum spaces	55
Ioana Ruxandra CONSTANTIN Dincolo de obiecte. Reinterpretări artistice în modele vegetale • Beyond objects. Artistic reinterpretations in vegetal patterns.....	69
Adela Elena GRIGORESCU, Dragoș GRIGORESCU Muzeul de Științele Naturii Prahova - promotor al educației pentru ecologie prin proiectele de mediu • County Museum of Natural Sciences Prahova – promoter of education for ecology through environmental projects.....	75
Ramona IONIȚĂ Muzeul din mintea noastră; perspectivă asupra muzeului în viitor • Museum from our mind; perspective of the museum in the future.....	81
Monica-Violeta BOSTAN Caragiale, iubitor al naturii • Caragiale, nature lover.....	85
Corina IORDAN Omul, natura, arta – obiecte de podoabă în preistorie • Man, nature, art – prehistoric ornaments....	91

Daniela-Ramona BOTOȘ, Victoria COZMA
Valorificarea colecției de insecte a Muzeului Județean Mureș, prin activități de pedagogie muzeală • Exploiting the collection of insects from Mureș County Museum through museum pedagogy activities 97

Daniela-Ramona BOTOȘ, Lucia POP, Zenaida MĂRGINEAN
Ziua apei la muzeu • Water day at the museum.....105

CICLUL DE CONFERINȚE DE LA MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE NATURALĂ „GRIGORE ANTIPA”

*Iorgu PETRESCU, Florentina PURDESCU, Ana Maria DIACONESCU,
Ligia BENCHECI, Angela PETRESCU*

Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”, Șos. Kiseleff nr. 1, RO-011341 București 2, e-mails: iorgup@antipa.ro; florentinap@antipa.ro; ana.diaconescu@antipa.ro; ligia.ben@antipa.ro; angelap@antipa.ro

Rezumat

Studiul nostru este o evocare a istoriei conferințelor ținute la Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” între anii 1952–2016.

Sunt evidențiate plusurile și minusurile, realizările deosebite, sunt rememorate momente din trecut, mai îndepărtat sau mai recent, punctându-se lucrurile cu adevărat memorabile.

Introducere

În 1923, savantul vizionar Grigore Antipa, al cărui jubileu a fost serbat în 2017, făcea următoarea afirmație: „Între instrumentele culturale de care se poate dispune, fără îndoială că muzeele au îndeplinit – după școală – un rol de căpetenie”.

Conferințele de popularizare s-au ținut în București încă din secolul al XIX-lea, în fastuosul Ateneu, unde diverși oameni de știință expuneau teme diverse în fața publicului reprezentat în totalitate de adulți. Antipa a gândit el însuși necesitatea de a se adresa tinerilor, dar planul său nu a putut fi îndeplinit. Abia după moartea sa, după război, cu muzeul refăcut, va fi construită și prima sală de conferințe care va beneficia și de o cameră de proiecție (1948).

Conferințele propriu-zise, așa cum le cunoaștem astăzi, cu programe, cu tematici, au debutat însă în Muzeul Antipa în anul 1952.

Între 1952–2016 s-au ținut peste 2000 de conferințe, aproape fără întrerupere, câte un ciclu anual, ciclu care se suprapunea calendaristic cu ciclul de învățământ, copiii fiind grupul țintă. O perioadă scurtă de timp a funcționat și un program suplimentar, miercurea. Au fost înregistrați peste 100.000 de auditori, în marea majoritate copii.

Conferințele de popularizare aveau loc duminică la muzeu, începând cu ora 11.

Existau teme libere și teme stabilite de cei care se ocupau cu organizarea conferințelor.

Inițial s-au numit conferințe de educare a maselor, au avut 9 cicluri de conferințe în colaborare cu Societatea pentru propagarea științei și culturii (1958–1962), având un pronunțat caracter propagandistic, specific timpului. Câteva titluri de conferințe ne pot face o imagine mai clară: *Animalele din U.R.S.S., Originea și evoluția pământului și a vieții, Dovezi ale originii animale a omului, Adaptarea animalelor la mediu, Animale din principalele regiuni de pe glob, Biologia animalelor dăunătoare și lupta împotriva lor, Influența omului asupra animalelor, Din istoria biologiei, Monumente ale naturii*. Conferențiarilor erau muzeograful muzeului, mai rar invitați de la diverse centre universitare din țară (Fig. 1).

După 1970, paleta titlurilor se diversifică mult, paralel cu ce se petrecea și pe plan politic. În muzeu veniseră alte persoane, se schimbaseră garda și se prezintă alt gen de

conferințe: *Natura în pericol; Exploratori români pe alte continente; Omul și lumea animalelor; Zoopanorama – din viața și comportamentul animalelor; Muzele celebre de istorie naturală; Caleidoscop zoologic; Marile fluvii și deltele lor; Omul și marea; Enigmele lumii animale; Yeti-omul zăpezii; J. Y. Cousteau; Oceanul și omenirea de mâine; Noutăți în domeniul oceanologiei; Ecosistemele Terrei; Aarii protejate; Cuiburi la păsări; Oceanul și omul; Donatori importanți ai muzeului; Impresii de călătorie din Cuba, Franța, Monaco, Brazilia, Tanzania; Anatomia și fiziologia omului; Probleme ale evoluției; Fauna diverselor zone geografice; Viața animalelor reflectată în literatură; Animale în curs de dispariție; Apa-mediu de viață, sursă de hrană și de energie; Pe urmele lui Darwin; Despre plantele medicinale; Mamifere insectivore din fauna României; Personalități ale științei românești și mondiale; Etologia-știința comportamentului.* Sunt încurajate schimburile culturale cu vestul, sunt invitați specialiști de talie internațională să vorbească, conferențiarilor, unii dintre ei, își dezvăluiau publicului impresii de călătorie din occident, de la diverse muzee, din stagii de lucru, subiectele erau tot mai atractive, pentru publicul reprezentat în mare parte din elevi și studenți de această dată (Fig. 2).

Programedeconferințede popularizareși concursuri pentru pionieri („Cineștie, câștigă”) erau prezentate în amfiteatrul muzeului. Acestea se extind mult, sunt organizate acum și în case de cultură ale sindicatelor, la Palatul Pionierilor și Șoimilor patriei din București și în provincie, la Casa Centrală a Armatei, în unități militare, la Universitatea Cultural-Științifică „Ioan I. Dalles”, în uzine, Facultatea de Biologie din București, Observatorul Astronomic, Combinatul Apicol (Fig. 3).

La inițiativa colegului, distinsul și inimosul, eminentul, Alexandru Marinescu, șeful Secției de Relații cu Publicul, se inaugurează conferințe ținute de personalități invitate, „Drumul meu în biologie”, între 1973 și 1974, cu 15 conferințe susținute de mari personalități ale biologiei românești: Constantin Motaș, Mircea Paucă, Adriana Murgoci, Mircea Ilie, Ioan Steopoe, Alexandru Grossu, Eugen Pora, Nicolae Botnariuc, Constantin Manolache, Theodor Dornescu, Theodor Bușniță, Virgil Nițulescu, Radu Codreanu, Olga Necrasov, Mihai Băcescu.

Un program dezvoltat din acesta a fost „Maestrul meu”, desfășurat în 1975, care a avut 9 conferințe ținute de străluciții oameni de știință, de profesorii: Ștefan Milcu, Radu Codreanu, Virgil Nițulescu, Mircea Ionescu Varo, Mircea Paucă, despre: Ion Cantacuzino, C. I. Parhon, Gheorghe Marinescu, Dimitrie Voinov, Francisc Rainer, Niculae Leon, Valeriu Bologa, Andrei Popovici Bâznoșanu, Grigore Antipa (Marinescu, 1977).

Conferințele erau anunțate în diverse ziare ale timpului, apăreau în *Informația Bucureștilor, Libertatea și România Liberă*. Publicului li se distribuiau de fiecare dată în sală programele tipărite ale conferințelor.

Prezentările erau ilustrate cu diapozitive didactice, diafilme produse de AnimaFilm, fotografii, texte scrise – prezentate la epidiascop, filme documentare – realizate de Studioul Sahia sau împrumutate de la Consiliul Britanic sau de la Institutul Francez.

Mai bine de jumătate din public era reprezentat de elevi. La unele conferințe s-au efectuat sondaje privind preferințele publicului.

În revista muzeului, „Travaux du Museum d'Histoire naturelle Grigore Antipa” s-au publicat diverse lucrări sporadice cu acest subiect, cuprinzând statistici legate de audiență: în 1985–1986 au fost prezenți, spre exemplu, 4289 de auditori la 28 de conferințe; în 1987–1988, 2326, la 14 conferințe (Andreescu, 1991, Dumitrescu, 1976, Dumitrescu, Murariu & Manoleli, 1975, Dumitrescu, Murariu, Gâldean & Manoleli, 1979, Gâldean, 1980, Gâldean & Negoescu, 1980, Papadopol & Mihai-Bardan, 1981, Serafim & Matache, 1982).

După 1990 are loc o diversificare explozivă a subiectelor, legată și de posibilitatea circulației libere, a călătoriilor pe diverse meridiane ale lumii, dispar temele cu conotații ideologice, sunt tot mai multe conferințe-relatări ale propriilor experiențe: *Regiuni zoogeografice; Din tainele viețuitoarelor; Comportamentul animal; Lumea mirifică a arhipelagului*

indonezian (ciclu dedicat expediției organizate de muzeu în 1991); *Pe urmele lui Grigore Antipa, Ciclu dedicat expediției muzeului în Brazilia*, în 1994; *Educație ecologică*; *Insectele în viziunea copiilor*; *Dunărea și Mississippi*; În căutarea lui *Romanichthys valsanicola*; *Lupul, între mit și realitate*; *Animalele și cutremurele*; *Pterozauri și alte reptile zburătoare*; *Biodiversitatea în condițiile profundelor schimbări globale*; *Melc, melc, codobelc ...*; *Călătorie prin deșert*; *Mit și adevăr în știință*; *Din miturile Țării de Gheață-Islanda*; *Fauna Siberiei*; *Ce știm despre originea vieții?*

Au fost de asemenea invitați diverși specialiști de top din alte instituții, din țară și străinătate: Cristian Lascu – *Echipa „Cousteau” explorează Dunărea*; David Melick – *Australian Division of Antarctica*; Prof. dr. Marcian Bleahu – *Muzee de științe din Europa*, 1994; Dr. Dumitru Mihu – *Energetica nucleară și protecția mediului*; dr. Carmen Strungaru – *Un biolog român printre papuașii din Noua Guinee*; Florin Baci – *Antarctica de est – 1991 – un program românesc de-a lungul a 4 anotimpuri*; Dr. farm. Ovidiu Bojor – *Prin Nepal, în căutarea plantelor de leac*; Dr. Marian Vasile – *Din Somalia, prin deșertul Namib, la Capul Bunei Speranțe*; Dr. Gheorghe Neamu – *Antarctica, un continent al contrastelor*.

Din anul 2000, conducerea Secției de Relații cu Publicul este preluată de distinsa noastră colegă Aurora Stănescu, mai tânără, cu o viziune modernă asupra domeniului. Se organizează conferințe în colaborare cu diverse asociații crescătoare de animale, cum este Asociația specializată „Exotica”, ciclurile: *Întâlnirea de duminică* (Stănescu, Zbucă, 2005), *Colecții și colecționari*. Apar ca o noutate pentru peisajul românesc: *Școala de vară*; *Musafirlor de la ora 5*; *Istoria lumii în 10 exponate*; *La Antipa, în spatele ușilor închise*; *Festivalul științei*; *Educație zoologică și divertisment*. De asemenea, apar subiecte noi, moderne, abordări neașteptate: *Justiție și Lege – Investigatii criminalistice*; *Atelier în stil Antipa*; *Hiperparazitismul sau, altfel spus, paraziții paraziților*; *Codurile de bare genetice în zoologie*; *Cosașii de poiană – micii „chitariști” din păduri*; *La vânătoare de crustacee cu microscopul*; *Lampioanele din adâncuri* (Fig. 4, 5, 6).

Conferințele erau ilustrate de diapozitive (inițial), filme video realizate de conferențieri (N. Găldean, I. Petrescu), apoi fotografii digitale, filmulețe luate de pe internet, prezentări în Powerpoint.

În 2005 este inaugurată, la inițiativa Franței, la nivel european, *Noaptea muzeelor*, care va debuta printr-un program (7.30–1.00 p.m.) care va conține o conferință, un concert de muzică folk susținut de Ada Milea și Dorina Chiriac, o expoziție Faunamoda, un concurs de lampioane și o colectare entomologică de noapte, manifestare sponsorizată de National Geographic Junior Publishing House, Nestle Romania, Șapte Seri Magazine (Stănescu, 2005).

În 2007 s-a organizat „Festivalul de pește”, o manifestare complexă care a cuprins vernisarea unei expoziții, *Pești și Pescari* – expoziție multimedia zoologică și de etnografie, având în completare activități cu copii și 4 conferințe:

- *Guppy și prietenii lui* – expoziție de acvarii profesionale cu pești exotici și autohtoni;
- *De vorbă cu peștișorul de aur* – audiere de basme și concurs de ghicitori, proverbe, snoave și fabule. Premii date de Editura Egmont, Gipo și Haribo;
- *Peștele – semn și simbol în cultura tradițională românească* – conferință de etnografie, conferențiar d-na Sabina Ispas, Directorul Institutului de Etnografie C. Brăiloiu;
- *Peștii noștri în pericol!*, prezentare multimedia, conferențiar Alexandru Iftime, specialist în pești, amfibieni și reptile (Zbucă, Stănescu, 2004) (Fig. 7).

În decembrie 2008, cu ocazia împlinirii a 100 de ani de existență în localul de la Șosea, a avut loc, având muzeul ca organizator, Conferința Europeană a Muzeelor de Istorie Naturală, având invitați din mai multe instituții de profil din Italia, Franța, Canada, Ungaria, etc.

Muzeul va fi închis între 2009–2011, se „reinventează” și este redeschis în 2011.

Programele de conferințe țin și ele pasul cu aceste schimbări; unele conferințe sunt sponsorizate, apar partenerii media, sunt profund ancorate în realitățile momentului (Fig. 6).

Un program de conferințe care s-a bucurat de un real succes, în primul rând datorită dedicației deosebite a conferențiarilor, George Ștefan Năzăreanu, Maria Bliderșanu și Ana-Maria Diaconescu, a fost „Întâlniri cu Dodi și Roni”, susținute în colaborare cu păpușarii și păpușile de tip „Muppets” de la „Uninvented Theatre”, dedicat preșcolarilor și școlarilor mici (Fig. 8).

Fosta sală de la parter, amfiteatrul cu bănci de lemn, amenajată în spațiul ocupat în vremea lui Antipa de mamiferele mari, scheletele de elefanți dispăruți și a celui indian actual (Fig. 9), sala ce suferise la bombardamentul german din august 1944, refăcută în perioada 1944–1948, a fost amenajată inițial prin schimbarea mobilierului, prin dotarea cu sistem video mai performant (Fig. 10).

În proiectul de modernizare a muzeului din 2009–2011, sala de conferințe de la parter s-a transformat într-o sală multimedia unde se pot organiza atât conferințe, cât și expoziții temporare.

Un spațiu pentru educația copiilor a fost amenajat la etaj, două săli prevăzute cu cele mai noi dotări media (Fig. 11).

Concluzii

De-a lungul a mai bine 50 de ani, ciclurile de conferințe ținute la Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” au reprezentat, alături de expozițiile temporare, atracția principală pentru publicul vizitator, mai ales pentru copii. Temele cele mai diverse, modalitățile cele mai variate de prezentare, noutățile de după 1990 și mai ales de după 2000 sunt evidențiate. Dacă la început conferințele erau de popularizare, cu un pronunțat aer propagandistic, ulterior ele au evoluat tot mai accentuat spre senzational și, în mai mică măsură, spre educarea publicului.

Aceste conferințe au sporit în mod considerabil interesul publicului pentru vizitarea muzeului, completând în mod fericit ghidajele din muzeu.

BIBLIOGRAFIE

1. Andreescu I., 1991, Les principaux cycles de conférences de la période 1985–1988 organisés au Muséum d'Histoire naturelle „Grigore Antipa”. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* 31: 459–461.
2. Dumitrescu D., 1976, Les conférences de vulgarisation présentées au Muséum d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa” dans le cycle 1975–1976. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* 18: 401–404.
3. Dumitrescu D., Murariu D., Manoleli D., 1975, Some considerations of the series of popularization lectures given at the Natural History Museum „Gr. Antipa” over the 1973–1974 period. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* 16: 399–408.
4. Dumitrescu D., Murariu D., Gâldean N., Manoleli D., 1979, Les conférences publiques donnés au Muséum d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa” durant les années 1953–1978. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* 20 (2): 687–718.
5. Gâldean N., 1980, Les conférences de vulgarisation présentées au Muséum d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa” dans le cycle 1978–1979. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* 21: 349–351.
6. Gâldean N., Negoescu I., 1980, Concours „Qui sait, gagne” organisé pour les pionniers au Muséum d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa”. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* 21: 369–372.
7. Marinescu Al., 1977, Cycles de conférences consacrées à l'histoire de la biologie roumaine. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* 18: 395–400.
8. Papadopol A., Mihai-Bardan A., 1981, Considerations sur l'instruction scientifique des masses en dehors des cycles de conférences dominicales, dans les années 1976–1980 au Muséum d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa”. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* 23: 437–447.
9. Serafim, I. Matache, 1982, „Sur les traces de Darwin” – concours „Qui sait, gagne” organisé pour les pionniers par le Muséum d'Histoire Naturelle „Grigore Antipa”. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* 24: 309–311.

10. Stănescu A., 2005, 14th of May 2005, first edition of the European programme „Night of the museums”, at „Grigore Antipa” National Museum of Natural History from Bucharest. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* **48**: 569–574.
11. Stănescu A., 2006, „Zoologist among ruins” – the first summer programme organized by „Grigore Antipa” National Museum of Natural History of Bucharest. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* **49**: 455–466.
12. Stănescu A., Zbucnea A., 2005, „The Sunday Meeting”. A program of zoological education and entertainment for children and their parents. *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* **48**: 559–568.
13. Zbucnea A., Stănescu A., 2004, „The Fish Festival” – a new challenge for „Grigore Antipa” National Museum of Natural History (Bucharest). *Trav. Mus. Nat. His. Nat. Gr. Antipa* **46**: 385–393.

CONFERENCE CYCLE THE "GRIGORE ANTIPA" NATIONAL MUSEUM OF NATURAL HISTORY

(Abstract)

Highlights and challenges are highlighted, outstanding achievements, remembered moments from the past, more distant or more recent, pointing to truly memorable things. More than 1,000 conferences were held in front of more than 100,000 auditors. Every stage of society's progress has set footprints on topics and obviously those who have been listening to conferences. But above all of them was the good thought, the desire to inform, to empathize with the others. From conferences impressed by politics in the 1950s, through the period of seeming freedom, when it could be said, to personal experiences, travelers and total freedom from 1990 to those after 2000 when interest moved to entertainment and less to the knowledge, the conferences served as the engine of visiting the museum.

Duminică 16 mai a.c., orele 11
Valoarea economică a Mării Negre
LUPU DOCHIȚA - muzeolog la Muzeul „Grigore Antipa”

Duminică 1 iunie a.c., orele 11
Migrația peștilor
Dr. MIHAI BĂCESCU - șef de secție la Muzeul „Grigore Antipa”

Intrarea generală 1 lev Biletele se găsesc la casa sălii
 Pentru studenți și elevi intrarea este liberă,
 pe bază de legitimație
 Conferințele vor fi urmate de filme

SOCIETATEA PENTRU RĂSPÂNDIREA ȘTIINȚEI ȘI CULTURII și MUZEUL DE ISTORIE NATURALĂ „GRIGORE ANTIPA”
 Filiala București

PROGRAMUL LECTORATULUI DE ȘTIINȚE NATURALE
 CICLUL II

SALA DE CONFERINȚE A MUZEULUI „GRIGORE ANTIPA”
 Șoseaua Kiseleff nr. 1

Duminică 16 martie a.c., orele 11
Cum își îngrijesc animalele puii
XENIA PALADE - cercetător la Muzeul „Grigore Antipa”

Duminică 23 martie a.c., orele 11
Aclimatizarea unor animale
SALO HELVING - cercetător la Muzeul „Grigore Antipa”

Duminică 30 martie a.c., orele 11
Animale uriașe, care au trăit altădată la noi
LEONID APOSTOL - cercetător la Muzeul „Grigore Antipa”

Exemplificare „Cum s-a reconstituit un craniu de mamut”
CAROL BORSICZKY - șef restaurator la Muzeul „Grigore Antipa”

Duminică 6 aprilie a.c., orele 11
Paraziți din lumea animalelor microscopice
Prof. dr. VIRGIL NIȚULESCU

Duminică 13 aprilie a.c., orele 11
Despre unele insecte dăunătoare și folositoare
Dr. VICTORIA JUGA RAICA - șef de secție la Muzeul „Grigore Antipa”

Duminică 20 aprilie a.c., orele 11
Obiceiuri curioase la păsări
DORA AUSLENDER - cercetător la Muzeul „Grigore Antipa”

Duminică 27 aprilie a.c., orele 11
Păsările din Delta Dunării și obiceiurile lor
AGREL PAPADOPOUL - cercetător principal la Muzeul „Grigore Antipa”

Duminică 4 mai a.c., orele 11
Pești ciudați din oceane
ELENA DUMITRESCU - cercetător la Muzeul „Grigore Antipa”

Duminică 11 mai a.c., orele 11
Din viața păsărilor
AVRAM COHEN - șef de secție la Muzeul „Grigore Antipa”

Fig. 1: Program de conferințe, 1958

Fig. 2: Coperta programelor de conferințe: 1983-1984, 1985-1986

Fig. 3: Examinator și participanți la concursul de cunoștințe generale de zoologie „Cine știe, câștigă”, desfășurat în amfiteatrul muzeului (1979)

Fig. 4: Afîșe pentru conferințe din ciclurile „Istoria lumii în 10 exponate” și „La Antipa, în spatele ușilor închise”.

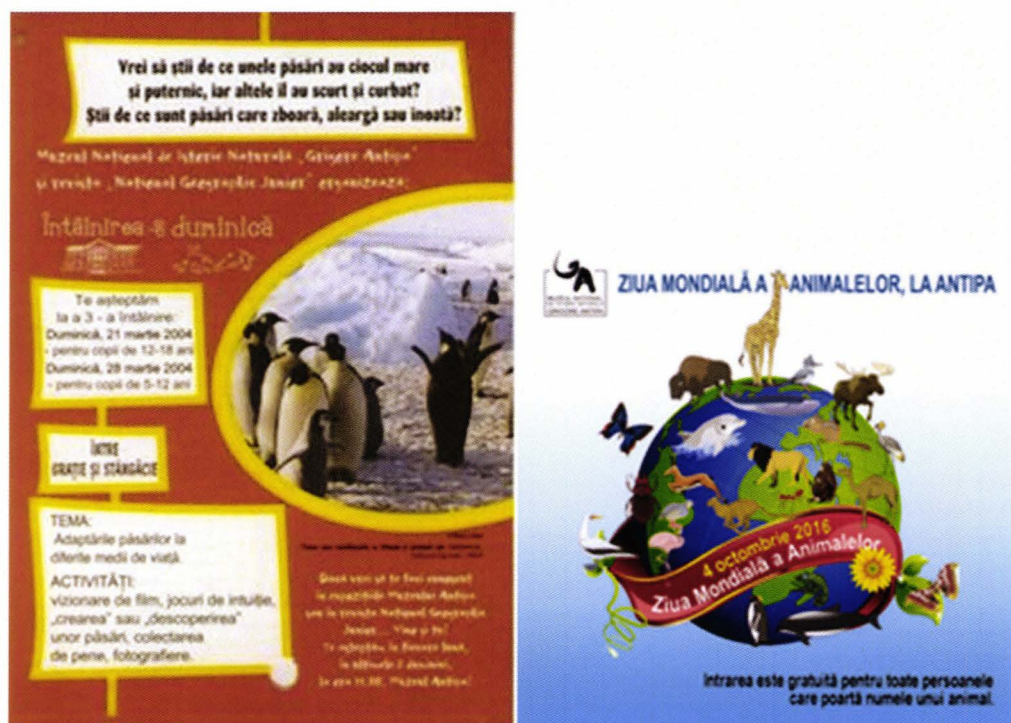

Fig. 5: Programe de conferințe, după 2000

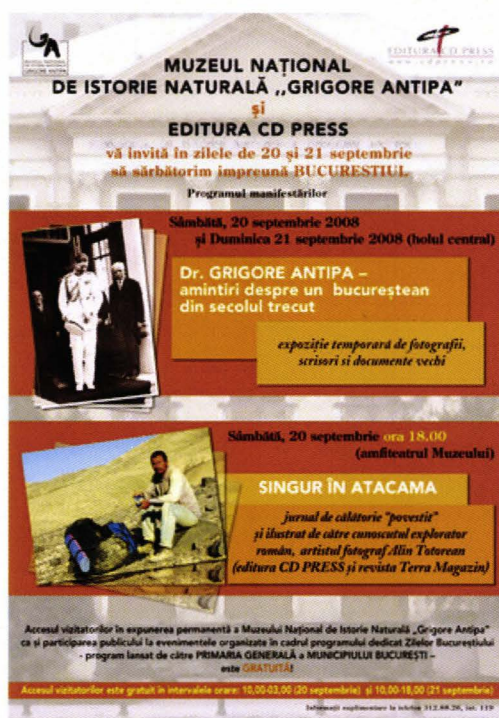

Fig. 6: Afişul unor manifestări organizate în colaborare cu Primăria Generală a Municipiului Bucureşti, 2008

Fig. 7: Afișul manifestărilor din cadrul Festivalului de pește și aspect din sala de conferințe (30 martie–4 aprilie 2007)

Fig. 8: Ciclul „Întâlniri cu Dodi și Roni”

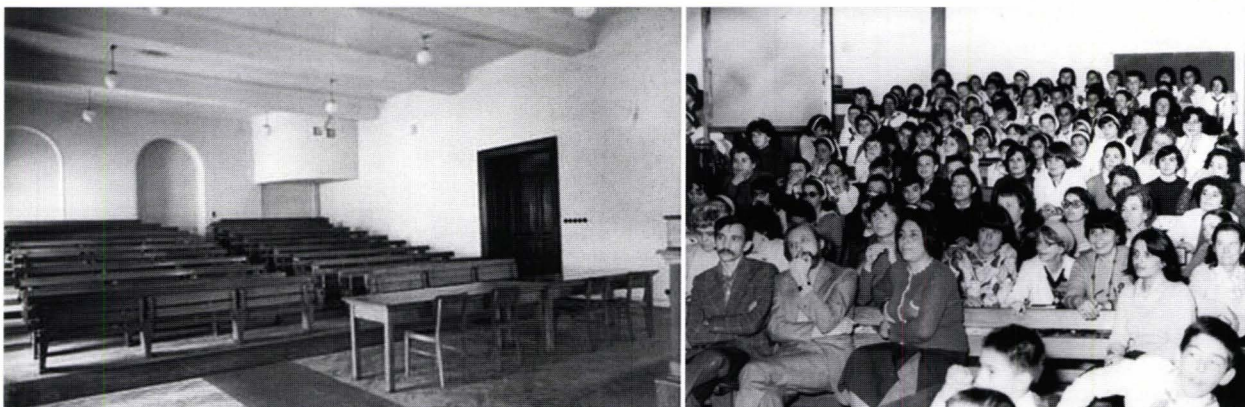

Fig. 9: Prima sală de conferințe a Muzeului „Grigore Antipa” (Arhiva Muzeului Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa”).

Fig. 10: Conferință despre protecția păsărilor, în vechea sală renovată

Fig. 11: Conferință în noua sală de la etaj (după redeschidere)

FLORILE DIN CREAȚIA ARTISTICĂ A REGINEI MARIA A ROMÂNIEI, DE LA CASTELUL PELIȘOR – PROGRAM EDUCAȚIONAL LA MUZEUL NAȚIONAL PELEȘ

Daniela VOITESCU

Muzeul Național Peleş Sinaia, Aleea Peleşului nr. 2, RO – 106100 Sinaia
danavoitescu@yahoo.com

Rezumat

Proiectul își propune să valorifice, prin activități de pedagogie muzeală, un bun de patrimoniu cultural imobil remarcabil, Castelul Pelișor (parte integrantă a Muzeului Național Peleş din Sinaia), precum și bunurile sale culturale mobile (mii de obiecte de artă). De asemenea, proiectul își propune să atragă grupuri școlare organizate, printr-o ofertă educativă alternativă celei realizate în spațiul școlar formal.

Prin materialul documentar complex, pus la dispoziția beneficiarilor (elevi și cadre didactice), muzeografii de la Peleş intenționează transformarea unei excursii în secvențe de învățare interactivă, la disciplinele: *istorie, istoria artei și biologie*.

Programul educațional „Florile din creația artistică a Reginei Maria a României, de la Castelul Pelișor” s-a materializat în două activități: vizitarea ghidată a Castelului Pelișor, inclusiv prezentarea personalității Reginei Maria a României și prezentarea celei mai importante lucrări artistice a suveranei, „Manuscrisul”.

Muzeul și-a atins țințele propuse, reușind să atragă, prin activitățile desfășurate, un număr mare de vizitatori la Castelul Pelișor – circa 100 000 de vizitatori anual.

Introducere

Proiectul „Florile din creația artistică a Reginei Maria a României, de la Castelul Pelișor” își propune să valorifice, prin activități de pedagogie muzeală un bun de patrimoniu cultural imobil remarcabil reprezentat de Castelul Pelișor (parte integrantă a Muzeului Național Peleş din Sinaia), precum și bunurile sale culturale mobile (mii de obiecte de artă). De asemenea, își propune să se apropie de grupurile școlare organizate, oferindu-le o ofertă educativă alternativă celei realizate în spațiul școlar formal.

Muzeul Național Peleş, situat în orașul Sinaia, la poalele munților Bucegi, la o altitudine de 970 m (Fig. 1, Fig. 2), este depozitarul a peste 60 000 de obiecte de artă și are peste 300 000 de vizitatori anual, dintre care 30% la Castelul Pelișor.

Castelul Pelișor

Castelul Pelișor, importantă componentă a zestrei culturale românești, este parte integrantă a ansamblului arhitectonic creat de Regele Carol I al României pe valea pârâului Peleş. El a fost un dar oferit de Regele Carol I, principilor moștenitori ai României, Maria și Ferdinand și a devenit, începând cu anul 1903, reședința de vară a acestora.

Castelul Pelișor a fost construit de Regele Carol I al României între anii 1899–1902, după planurile arhitectului ceh Karel Liman.

Arhitectura exterioară a Castelului îmbină elemente de tip german „Fachwerk”, cu elemente românești (cele două turnuri acoperite cu olane de gresie colorată, aidoma turelor de biserici din Bucovina).

Decorația interioară, concepută de Regina Maria în diverse perioade (1902 – 1903 și 1925 – 1928), ilustrează crezul ei în materie de frumos, reprezentat de motivele Art Nouveau (Arta 1900). În testamentul adresat „Țării și Poporului român”, Regina tuturor românilor mărturisea: „dacă toate cele frumoase vă vor aminti de mine, voi fi pe deplin răsplătită pentru dragostea ce v-am purtat-o, căci pentru mine frumosul a fost un crez” [5].

Regina Maria a României

Maria de Edinburgh-Saxa-Coburg-Gotha, s-a născut la 29 octombrie 1875, la Eastwel Park, din comitatul Kent – Marea Britanie, ca fiică a ducelui Alfred de Edinburgh, al doilea fiu al reginei Victoria a Marii Britanii și a Marii Ducese Maria, unica fiică a țarului Alexandru II al Rusiei și a prințesei Maria de Hessen.

S-a căsătorit la 29 decembrie 1892 cu Ferdinand, principe moștenitor al tronului României, iar din 1914 a devenit regină, fiind încoronată la 15 octombrie 1922, în cetatea de la Alba Iulia, alături de soțul Său.

Au avut șase copii: Carol, Elisabeta, Maria, Nicolae, Ileana și Mircea, ultimul stingându-se din viață la 3 ani, bolnav de febră tifoidă.

Regina Maria a trecut în eternitate la 18 iulie 1938, la vârsta de 63 ani.

O femeie remarcabilă, o englezoaică care a simțit românește ca nimeni alta, Regina Maria a României a avut un rol de necontestat în Marea Unire de la 1918, a pledat cauza României și a promovat valorile țării dincolo de granițe, dragostea pentru România fiind una cu ființa sa (Fig. 3).

Proiectul educațional „Florile din creația artistică a Reginei Maria a României, de la Castelul Pelișor”

Scopul programului este de a susține elevii în însușirea unui set de valori care să se manifeste prin aprecierea și promovarea patrimoniului cultural național și de a le dezvolta spiritul de observație și grija pentru natură, pentru mediul înconjurător.

Obiectivul general al programului

Prin materialul documentar complex pus la dispoziția beneficiarilor (elevi și cadre didactice), muzeografii de la Peleş intenționează transformarea unei excursii în Muzeu în secvențe de învățare interactivă, la disciplinele: *istorie, istoria artei și biologie*.

Obiectivele specifice propuse sunt:

- vizitarea Castelului Pelișor și conturarea personalității Reginei Maria, a pasiunii sale pentru artă;
- prezentarea florilor preferate ale Reginei Maria și identificarea acestora în arta decorativă de la Castelul Pelișor;
- preluarea temei florale în cadrul orelor de educație plastică de la școală.

Rezultatele anticipate ale proiectului:

- creșterea numărului de vizitatori la Castelul Pelișor;
- conturarea unei oferte culturale diversificate pentru o categorie importantă de public care vizitează Muzeul: grupurile școlare organizate.

Grupurile țintă vizate sunt grupurile școlare organizate (maxim 25 de persoane) din ciclul primar și din ciclul gimnazial, de la unitățile de învățământ preuniversitar din Sinaia și din Bușteni.

Activități specifice

Programul educațional „Florile din creația artistică a Reginei Maria a României, de la Castelul Pelișor” s-a materializat în două activități:

- vizitarea ghidată a Castelului Pelișor, inclusiv prezentarea personalității Reginei Maria a României – o regină romantică, îndrăzneată, promotoare a unei arte noi;
- prezentarea celei mai importante lucrări artistice a suveranei, „Manuscrisul”.

Vizita ghidată a Castelului Pelișor începe cu prezentarea arhitecturii exterioare a acestuia, care îmbină elemente germane cu elemente românești.

Apoi, se trece la vizitarea interiorului Castelului, decorat pentru a fi o reședință princiară și care poartă amprenta personalității puternice a reginei Maria. Aici, elevii sunt ghidați să descopere și să identifice florile din creația artistică a Reginei Maria, în lucrările de artă plastică, în decorația pieselor de mobilier etc.

În *cabinetul de lucru al Regelui Ferdinand*, una dintre încăperile Castelului, tronează o adevărată bijuterie de artă decorativă, „Manuscrisul”. Elevilor li se prezintă această operă, care cuprinde 50 de file de pergament, împodobite cu flori (crini, ciulini, stânjenei etc.) și versuri, pictate și caligrafiate de Regină în trei limbi (germană, engleză și franceză).

„Manuscrisul” este montat într-o ferecătură de argint aurit, bătută cu pietre prețioase, lucrată la Berlin, în atelierul lui Paul Telge (orfevierul familiei regale), cântărește 24,2 kg, lungimea fiind de 50 cm, iar lățimea de 40 cm (Fig. 4).

„Manuscrisul” a fost oferit de principesa Maria soțului său Ferdinand, în anul 1906, cu ocazia împlinirii a 40 de ani de domnie a Regelui Carol I.

„Manuscrisul” a fost expus și la expozițiile internaționale de la München (1914), Barcelona (1929) și Bruxelles (1935), obținând medalii de aur.

Crinul nu a fost redat întâmplător în „manuscris”, el fiind floarea preferată a Reginei Maria, considerat simbolul acesteia (Fig. 5). Simbolul purității și al Sfintei Fecioare Maria, crinul îi amintea Mariei reședința Osborne și Swiss Cottage din Insula Wight, motiv pentru care a căutat să-l planteze în toate grădinile sale. „E o lume întreagă în mirosul Crinului Maicii Domnului, ceva biblic, ceva legendar, ireal de frumos, aproape. Afară de aceasta, e atât de înalt și de mlădios, atât de strălucitor, încât pare că din petalele lui izvorăște lumină.” – spunea Regina [1].

La Castelul Pelișor, grupurile vizate, pot aprecia și alte lucrări ale Reginei Maria, care au ca temă crinul (de exemplu câteva acuarele) (Fig. 6).

Crinul poate fi remarcat și în decorația pieselor de mobilier: fotolii cu spătar înalt, uși. (Fig. 7).

Stânjenelul apare în decorația unor piese de mobilier (Fig. 8).

Camera de aur, încăperea pivot a palatului, este insolită ca decorație, grupurile de elevi având ocazia să remarce pereții din stuc aurit decorați cu frunze de ciulini, motiv drag reginei deoarece era emblema Scoției, locul ei natal. Tot aici poate fi remarcat și crinul. (Fig. 9).

Biroul Reginei, o altă încăpere din castelul Pelișor, a fost decorat după planurile acesteia, iar scaunele și masa pentru corespondență sunt ornamentate cu simbolurile Mariei, crinul și crucea gamată.

După identificarea florilor din creația artistică a Reginei Maria, din Castelul Pelișor, s-a trecut la o altă etapă, aceea a valorizării educative a acestei etape.

Elevilor li s-au oferit noțiuni științifice (disciplinele *botanică* și *istorie*) despre cele mai semnificative plante identificate în decorația Castelului – crinul și ciulinul (încadrarea sistematică, descrierea, recoltarea, bioterapia și simbolistica acestora). În acest context, elevii au aflat despre crin că este simbolul Fecioarei Maria și, de asemenea, un simbol heraldic, aflându-se printre simbolurile stemei nobile și ale conducătorilor, alături de leu, acvilă și cruce. Despre ciulin au aflat că este unul dintre simbolurile cu care se identifică Scoția, alături de whisky, de cimpoi și de kilt.

Apoi, elevilor li se propune, într-o secvență de activitate practică, să picteze florile Reginei, în ateliere de educație plastică, organizate la muzeu și la școală. Cele mai frumoase lucrări au constituit obiectul unor expoziții organizate la Muzeul Național Peleş.

Concluzii

Proiectul „Florile din creația artistică a Reginei Maria a României, de la Castelul Pelișor”, ca urmare a activităților derulate, a reușit să valorifice patrimoniul cultural al muzeului și a nuanțat programele școlare ale disciplinelor vizate, printr-o ofertă educativă alternativă, atractivă și eficientă în același timp.

În acest sens dorim să redăm o opinie din *Caietul de impresii* al Muzeului Național Peleş:

„Aceste programe educative la care s-au înscris și elevi ai școlii noastre, sunt menite să transforme vizitele la muzeu, din acele excursii, în niște resurse de învățare cu suport didactic și să devină în timp o modalitate de dezvoltare a unei prietenii de durată între muzeu și școală” (Teodor Calciu, director, Școala Gimnazială *Principesa Maria*, Sinaia).

BIBLIOGRAFIE

1. Mandache, D., 2014, *Balcicul Reginei Maria*, Editura Curtea Veche Publishing, București.
2. Niculescu Bran, T., 2015, *Regina Maria. Ultima dorință*, Editura Humanitas, București.
3. Oroian, S., 2011, *Botanică farmaceutică*, Editura U.M.F. Târgu-Mureș.
4. Pârvu, C., 2000, *Universul plantelor. Mică enciclopedie*, Editura Enciclopedică, București.
5. <http://peles.ro/>

THE FLOWERS FROM ROMANIA'S QUEEN MARIA ARTISTIC CREATION FROM THE PELIȘOR CASTLE – EDUCATIONAL PROGRAM AT PELEȘ NATIONAL MUSEUM

(Abstract)

The project aims to capitalize, through museum pedagogy activities, a remarkable cultural heritage asset, the Pelișor Castle (part of the Sinaia's National Peleş Museum), as well as its mobile cultural assets (thousands of art objects). The project also aims to attract organized school groups through an educational offer, which represents an alternative to the one made in the formal school environment.

Through the complex documentary material provided to the beneficiaries (students and teachers), the museologists from Peleş transformed a simple trip into interactive learning sequences in the field of history, art history and biology.

The educational program “The flowers from Romania's Queen Maria artistic creation from the Pelișor Castle” consisted, mainly, in two activities: the guided tour of Pelișor Castle, including the presentation of Queen Maria of Romania and the presentation of the most important artistic work of the previously mentioned sovereign, “The Manuscript”.

The museum has reached its target and managed to attract a large number of visitors to the Pelișor Castle – about 100,000 visitors annually.

Fig. 1: Castelul Peleş

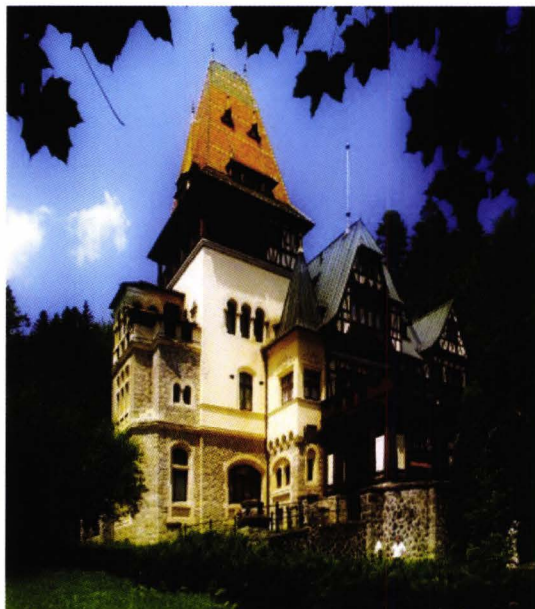

Fig. 2: Castelul Peleşor

Fig. 3: Regina Maria

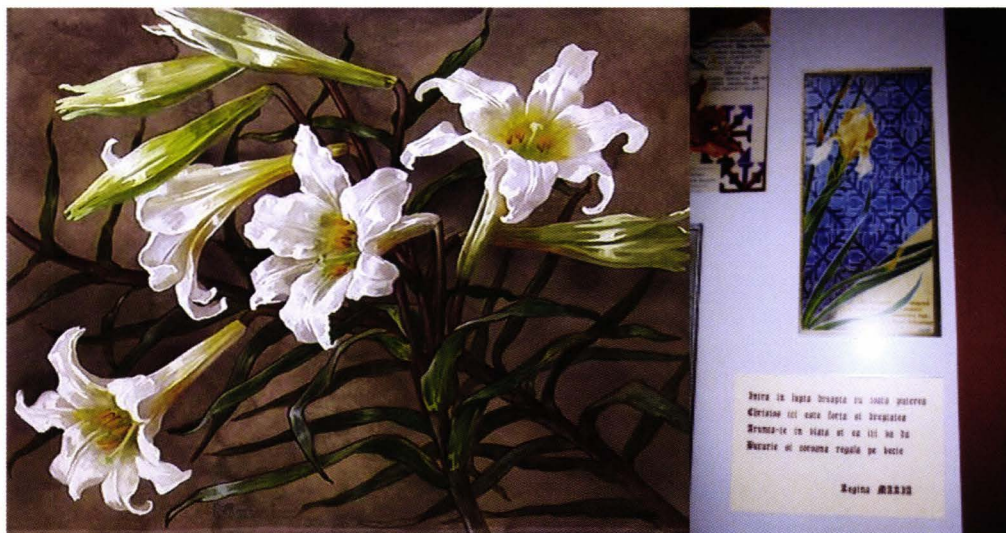

Fig. 4: Manuscrisul Reginei Maria

Fig. 5: Regina Maria și crinul

Fig. 6: Acuarele reprezentând crini

Fig. 7: Piese de mobilier decorate cu crini

Fig. 8: Piese de mobilier decorate cu stânjenei

Fig. 8: Camera de aur – frunze de ciulin

VALORIFICAREA PATRIMONIULUI PALEONTOLOGIC AL REZERVAȚIEI BAHNA

Florina DIACONU

Muzeul Regiunii Porților de Fier, str. Independenței nr. 2, RO-220171 Drobeta
Turnu Severin, Mehedinți, florinadiaconu@yahoo.com

Rezumat

Bahna este una din cele mai vechi și interesante zone fosilifere din țară, cu un patrimoniu paleontologic deosebit de valoros. Pentru ca un astfel de patrimoniu să fie cunoscut, secția Științele Naturii a Muzeului Regiunii Porților de Fier a folosit aproape toate modalitățile de valorificare culturală, științifică și educațională.

În activitățile organizate a predominat expoziția temporară, cea mai frecventă și cea mai importantă modalitate de promovare a patrimoniului unui muzeu. Prin intermediul expozițiilor se transmit publicului informații mult mai cuprinzătoare asupra valorilor de patrimoniu deținute de muzeu, dar și despre cele din ariile protejate.

Introducere

Fosilele ne povestesc istoria noastră milenară, o poveste ce merită a fi cunoscută. Ele reprezintă un patrimoniu ce trebuie să fie conservat și valorificat. Un astfel de patrimoniu se găsește și în depozitele miocene (vârsta Badenian, vechime de 16 mil. ani) de pe văile Racovăț, Lespezi și Curchia, unde au fost identificate peste 400 specii fosile de moluște, corali, brahiopode etc. Aceste resturi fosile de viețuitoare ne oferă imaginea unei vieți luxuriante de recif. Patrimoniul paleontologic deosebit descoperit pe aceste văi, afluate râului Bahna, precum și faptul că Bahna este una din cele mai vechi și interesante zone fosilifere din țară au fost suficiente argumente ca o suprafață de 10 ha din bazinul depresionar Bahna – Orșova, între localitățile Bahna și Ilovița, să fie declarată rezervație paleontologică prin HCM 1625/1955. Semnalată pentru prima dată în cadrul acestei rezervații, Valea Curchiei este clasică pentru bogăția și varietatea formelor fosile pe care le conține [8].

Pentru ca un astfel de patrimoniu să fie cunoscut, secția Științele Naturii a Muzeului Regiunii Porților de Fier a folosit aproape toate modalitățile de valorificare culturală, științifică și educațională: expoziții temporare, fotoexpoziții temporare și/sau itinerante, expuneri tematice, conferințe și colocvii interactive, proiecte cu finanțare europeană, proiecte educaționale, articole de specialitate, materiale de publicitate.

Materiale și metode

Din patrimoniul paleontologic al Muzeului Regiunii Porților de Fier, care cuprinde 1842 piese, 668 provin din situl Bahna (36,26 % din totalul de piese). În fiecare activitate de promovare a patrimoniului de la Bahna s-au folosit aparatură și materiale auxiliare pentru a oferi informații cât mai cuprinzătoare despre geologia zonei și condițiile paleoecologice ale speciilor de moluște și corali reprezentative pentru această zonă.

În general, s-au folosit metode interactive și participative adecvate grupei de vârstă și nivelului de pregătire al participanților, iar limbajul a fost unul facil, atractiv, participativ pentru stimularea creativității.

Descrierea activităților de valorificare a patrimoniului paleontologic de la Bahna

Dintre activitățile de promovare a zonei Bahna, expoziția de orice tip a fost cea mai eficientă modalitate de valorificare a patrimoniului muzeal.

Expoziții temporare și itinerante:

1. „*Monumente ale naturii. Rezervații paleontologice mehedintene*”, expusă la Palatul Cultural „Theodor Costescu”, cu ocazia Zilelor Severinului și a Zilei Pământului (22–23 aprilie 2001). Prin piese, imagini, texte și materiale auxiliare s-a urmărit prezentarea importanței științifice a rezervațiilor paleontologice din județul Mehedinți. Scopul expoziției a fost acela de a face cunoscute publicului mehedintean locurile unde se găsesc resturi fosile care atestă viața din trecutul geologic și condițiile de mediu în care au trăit viețuitoarele respective [1].

2. „*Lumea moluștelor – Donații și donatori*”, realizată tot în anul 2001; expoziția a fost un omagiu adus acestor oameni de suflet – *donatorii* – aplecați spre lăcașurile de cultură, locuri ideale de păstrare a unor valori patrimoniale. Scopul expoziției a fost de a valorifica patrimoniul muzeal și de a sublinia actul moral al donației. Din colecția de paleontologie a Muzeului Regiunii Porților de Fier au fost expuse donații de moluște fosile cu aceeași vârstă geologică, dar colectate din zone diferite, Bahna și Buituri.

3. „*Vârstele Pământului – Miocenul*”, vernisată cu ocazia manifestărilor dedicate Zilelor Severinului și Zilei Pământului și organizată în holul Casei Tineretului din Drobeta Turnu Severin în perioada 21–23 aprilie 2012. Această expoziție a fost expusă și în cadrul Simpozionului național al Muzeului Regiunii Porților de Fier „Centenarul Colecțiilor 1912–2012”, în perioada 11–12 mai 2012.

4. „*Itinerarii paleontologice danubiene*”, în cadrul fotoexpoziției „Ecosinteze și etnosinteze transfrontaliere” (vernisaaj – 22 aprilie 2008, Ziua Pământului) realizată prin proiectul „Interferențe eco și etno-culturale transfrontaliere” [6], itinerată și în Pădurea Crihala cu ocazia manifestărilor culturale organizate de Primăria Drobeta Turnu Severin – „Toamna severineană” (8 – 10 octombrie 2009).

Expuneri tematice:

1. „*Rezervații naturale din județul Mehedinți*”, expunere tematică susținută de „Ziua Pământului” (22 aprilie 2000), la Școala Gimnazială Constantin Negreanu, participanți fiind elevii claselor V – VIII.

2. Cursuri de educație ecologică și protecția mediului, cu tema: „*Geologia și geomorfologia ariilor protejate din Mehedinți*”, organizate la Colegiul Național „Traian” [3], în cadrul Proiectului „Manifest pentru un oraș curat”, finanțat de Administrația Fondului pentru Mediu. Scopul acestui proiect a fost educația ecologică și conștientizarea elevilor, și a societății în general, privind protecția mediului și responsabilitatea socială.

Conferințe:

1. „*Itinerarii paleontologice mehedintene*”, susținută la Muzeul Olteniei din Craiova (22 mai 2009), în cadrul Salonului de minerale, fosile și geme – ediția a II-a și la Penitenciarul Drobeta Turnu Severin (iunie 2009).

2. „*Itinerarii paleontologice danubiene*”, susținută la Muzeul Olteniei din Craiova (Fig. 1, 2), cu ocazia organizării Salonului de minerale, fosile și geme – ediția a VI-a (17 mai 2013).

Colocvii interactive:

„*Peisaje danubiene dispărute*”, comunicare susținută în cadrul colocviului interactiv „Peisaje danubiene” organizat cu prilejul Zilei Dunării (29 iunie 2014), la Muzeul de Artă

din Drobeta Turnu Severin (Fig. 3). Unul dintre peisajele dispărute prezentat a fost și „*Reciful fosil Bahna*”.

Proiecte cu finanțare europeană:

Promovarea patrimoniului paleontologic din Mehedinți s-a realizat și prin implementarea unor proiecte cu finanțare europeană, care au avut ca obiectiv primordial conservarea și promovarea valorilor naturale din Parcul Natural Porțile de Fier, inclusiv situl Bahna.

1. „*Educație ecologică prin recreere-ecoturism în Parcul Natural Porțile de Fier*”, finanțat prin programul Phare CBC România-Serbia (2005–2006), proiect prin care s-au pus bazele ecoturismului în Parcul Natural Porțile de Fier și s-au realizat 10 trasee ecoturistice, unul dintre acestea fiind chiar pe lângă Rezervația paleontologică Bahna.

2. „*Interferente eco și etnoculturale transfrontaliere*”, finanțat prin Programul de Vecinătate România-Serbia 2004–2006, implementat de Muzeul Regiunii Porților de Fier în perioada 1 decembrie 2006 – 29 februarie 2008. În cadrul Școlii propatrimoniu realizată prin acest proiect, s-au organizat cursuri și ateliere pentru informarea și conștientizarea tinerei comunități locale asupra valorilor naturale și culturale din regiunea transfrontalieră. Cursul cu tema „*Itinerarii paleontologice danubiene*”, în care a fost prezentată și Rezervația paleontologică Bahna, a constituit suport de curs în cadrul Școlii propatrimoniu, tipărit ulterior sub forma unui album didactic bilingv (română-engleză) al itinerariilor transfrontaliere eco și etno-culturale și propus ca disciplină opțională în programa de învățământ din regiunea transfrontalieră România și Serbia [2].

3. „*Povestea Porților de Fier*”, proiect co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național, derulat în perioada 1 octombrie 2015 – 15 noiembrie 2015. Scopul proiectului cultural a fost conservarea și promovarea patrimoniului natural prin abordări alternative și neconvenționale, care să faciliteze accesul necondiționat la actul cultural [9]. Printre încercările la care sunt supuși cei doi prinți, Ammon și Herman, de către Împăratul Alb este și „*să-i aducă nestematele Mării Sarmatice (moluște fosile badeniene, vechime circa 16 mil. ani) din dealurile Bahnei*” de pe tărâmul de poveste al Porților de Fier. Aceasta a fost o abordare neconvențională de promovare a patrimoniului muzeal prin metode atractive, așa cum este povestea.

Proiecte educaționale:

1. „*Mărturiile timpului-fosilele*”, proiect educațional realizat de Muzeul Regiunii Porților de Fier în colaborare cu Muzeul Olteniei din Craiova și Colegiul Național „Traian” din Drobeta Turnu Severin. Scopul acestui proiect a fost conștientizarea elevilor prin activități interactive privind importanța conservării patrimoniului paleontologic din regiunea Oltenia. O mare parte din activitățile acestui proiect [7] au avut în tematică și Rezervația paleontologică Bahna, și anume:

– *Rezervații paleontologice mehedințene*, secvență de lucru interactivă desfășurată la Colegiul Național „Traian” (Fig. 4), pe două module: informare teoretică și aplicație practică. În cadrul acestei activități, elevii au primit chestionare cu variante de răspuns, fișe de lucru și un set de imagini cu fosile reprezentative pentru fiecare rezervație din Mehedinți (Svinița, Bahna, Malovăț) prezentată în partea informativă a lecției. Pentru Bahna au fost alese imagini cu fosile: *Pecten*, *Conus*, *Coralii*.

– *Excursia documentară în Parcul Natural Porțile de Fier*, a avut loc în cel mai cunoscut și accesibil obiectiv ocrotit din Rezervația paleontologică Bahna, situl Ilovița. Pentru identificarea fosilelor, elevii au primit fișe de teren ce conțineau imagini cu cele mai frecvente și reprezentative exemplare din fauna fosilă a acestei rezervații.

2. *Reciful fosil de la Bahna* – expoziție temporară (Fig. 5) organizată cu prilejul Zilei Pământului (22 aprilie 2017) și expusă în Pavilionul multifuncțional al Muzeului Regiunii Porților de Fier (20 aprilie–11 iunie 2017). Această expoziție a fost și contextul în care s-au desfășurat activitățile ulterioare din cadrul „Școlii Altfel”, care vor fi prezentate detaliat mai jos:

– Vizită tematică în cadrul „Școlii Altfel” și Proiectului național „Cunoaște și protejează patrimoniul cultural național” al elevilor de la Colegiul Național „Gheorghe Țițeica” și Colegiul Tehnic „Domnul Tudor” (Fig. 6, 7), desfășurată în Pavilionul multifuncțional al Muzeului Regiunii Porților de Fier (17 mai 2017). Prin această activitate s-a încercat să se atingă scopul proiectului național privind educarea tinerilor în spiritul cunoașterii și protejării valorilor care fac parte din patrimoniul național și universal, oferind informații despre patrimoniul paleontologic de la Bahna, unul din cele mai importante din România.

Activitățile interactive și participative din timpul vizitei tematice s-au concretizat în asimilarea unor informații specifice prin metode adecvate temei și participanților: descoperirea unor cuvinte cheie (corali, moluște, pecten, conus, fosile, recif, miocen, Bahna, rezervație) dintr-un tabel, rezolvarea unui rebus tematic și completare de chestionare (Fig. 8, 9).

A	C	L	N	P	A	F	G	K	S	R
D	E	M	O	C	E	M	A	D	T	E
F	M	A	B	T	M	C	J	L	A	Z
C	O	R	A	L	I	B	T	I	L	E
S	L	B	H	I	O	M	A	E	T	R
T	U	D	N	T	C	L	R	A	N	V
L	Ș	C	A	R	E	C	I	F	G	A
M	T	I	L	A	N	E	O	C	M	T
N	E	J	H	L	B	U	A	N	D	I
O	S	F	O	S	I	L	E	H	U	E
P	L	U	A	U	I	N	R	O	B	S

CHESTIONAR – „Reciful fosil de la Bahna”

1. Ce sunt fosilele?

a. resturi de plante sau de animale preistorice

b. animale extraterestre

c. flori de mină

2. Reciful este....

a. un munte

b. o stâncă calcaroasă formată din corali

c. o peșteră

3. Fosilele sunt protejate în următoarele tipuri de rezervații:

a. floristice

b. speologice

c. paleontologice (fosilifere)

d. complexe

e. faunistice

4. În rezervația paleontologică Bahna se găsesc resturi fosile de:

a. corali

b. dinozauri

c. moluște

5. În județul Mehedinți există rezervațiile paleontologice:

a. Rezervația paleontologică Bahna

b. Rezervația paleontologică Cernavodă

c. Rezervația paleontologică Svinița

Reciful fosil de la Bahna

1 - epocă caracterizată printr-o floră și faună apropiată de cele actuale
 2 - melc cu cochilie în formă de con
 3 - stânci calcaroase formate din corali
 4 - zonă fosiliferă din Mehedinți declarată rezervație
 5 - animale cu corpul moale acoperite de o cochilie
 6 - resturi de plante sau animale preistorice

Corali - animale marine cu schelet calcaros roșu sau alb

d. Rezervația paleontologică Malovăț

6. Rezervația paleontologică Bahna se află în parcul natural:

a. Parcul Natural Retezat

b. Parcul Natural Porțile de Fier

c. Parcul Natural Defileul Jiului

d. Parcul Natural Domogled Valea Cernei.

Analizând răspunsurile la chestionarele primite de participanții la vizita tematică din cadrul „Școlii Altfel”, se poate spune că, scopul principal al activității a fost atins, prin aceea că din șase întrebări, patru au avut răspunsuri corecte în proporție de 100%, iar la celelalte doar câteva greșite.

Secvența de lucru interactivă „Reciful fosil de la Bahna” a fost reluată și în data de 22 mai 2017 (Fig. 10, 11) la Pavilionul multifuncțional pentru elevii Colegiului Tehnic „Decebal” din Drobeta Turnu Severin. Tot pe aceeași temă s-au realizat prezentări și în Noaptea Muzeelor (22 mai 2017) (Fig. 12, 13).

Referitor la articolele de specialitate, se poate preciza că o mare parte se regăsesc la bibliografia acestui articol, iar ca materiale de publicitate amintim: afișe, pliante tematice, articole în presă, interviuri la televiziune etc.

Concluzii

Valorificarea patrimoniului paleontologic al rezervației Bahna s-a realizat prin: expoziții temporare, fotoexpoziții temporare și/sau itinerante, expuneri tematice, conferințe, colocvii interactive, proiecte cu finanțare europeană, proiecte educaționale, articole de specialitate, materiale de publicitate. Modalitățile de valorificare a patrimoniului paleontologic de la Bahna au fost adecvate, eficiente și adresate tuturor categoriilor de public, indiferent de vârstă sau de pregătire, inclusiv persoanelor private de libertate.

Printre activitățile organizate predomină expoziția temporară, având în vedere că, valorificarea prin expoziție reprezintă modalitatea specifică, cea mai frecventă și cea mai importantă de promovare a patrimoniului unui muzeu.

BIBLIOGRAFIE

1. Diaconu, F., 2004, *Rezervațiile fosilifere – mărturii ale trecutului. Educația pro-patrimoniu*, Cultură și educație, Editura Lumina, Drobeta Turnu Severin, 2:102.
2. Diaconu, F., Marinescu, R., 2008, Itinerarii paleontogice danubiene, În: *Interferențe eco și etno-culturale transfrontaliere*. Album didactic, Drobeta Turnu Severin, Editura Universitaria Craiova.
3. Diaconu, F., 2009, Geologia și geomorfologia ariilor protejate din Mehedinți, în *Noțiuni fundamentale de protecția mediului*, curs editat de Asociația Pro-Mehedinți în cadrul proiectului „Manifest pentru un oraș curat”, Drobeta Turnu Severin.
4. Diaconu, F., 2014, „The ages of the Earth” The cultural-scientific and educational valorization of palaeontological heritage from Mehedinți, *Drobeta, Seria Științele Naturii*, XXIV: 21–28.
5. Diaconu, F., 2017, Ziua Pământului-modalitate de educație ecologică, *Drobeta, seria Pedagogie Muzeală*, vol. XXVII: 41–51.
6. Mătăcă, S. Ș., Diaconu, F., Severineanu, R., 2006, Ecotouristic routes in Iron Gates Natural Park, *Drobeta, Științele Naturii*, XVI: 30–46.
7. Diaconu, F., 2015, Proiect educațional Mărturiile timpului – fosilele, *Marketingul și educația în muzee*, Ed. a VI-a: 79 – 84.
8. Marinescu, Fl., 1965, Fauna tortoniană de la Bahna – Orșova, *Ocrotirea Naturii*, IX /2: 217–221
9. Mătăcă, S. Ș., Diaconu, F., 2015, Povestea Porților de Fier, *Drobeta, seria Pedagogie Muzeală*, vol. XXV, Drobeta Turnu Severin.

THE CAPITALIZATION OF PALEONTOLOGICAL HERITAGE OF THE BAHNA RESERVE
(Abstract)

Bahna is one of the oldest and most interesting fossil areas in the country with a particularly valuable paleontological heritage. For such a heritage to be known, the Natural Sciences Department of the Iron Gate Region Museum used almost all ways of capitalizing on the cultural, scientific and educational.

Among the organized activities was the temporary exhibition, the most frequent and most important way of promoting the heritage of a museum. Through exhibitions provide more extensive information to the public on heritage values owned by the museum, but also on those in protected areas.

Fig. 1, 2: Imagini de la conferința „Itinerarii paleontologice danubiene”, Muzeul Olteniei, Craiova (17 mai 2013)

Fig. 3: Colocviu interactiv „Peisaje danubiene”

Fig. 4: Lecția interactivă „Rezervații paleontologice mehedintene”

Fig. 5: Expoziția „Reciful fosile de la Bahna” (22 aprilie 2017)

Fig. 6, 7: Aspecte din lecția interactivă „Reciful fosil de la Bahna” (17 mai 2017)

Fig. 8, 9: Rezolvarea chestionarelor și a rebusului tematic „Reciful fosil de la Bahna” (17 mai 2017)

Fig. 10, 11: Aspecte din lecția interactivă „Reciful fosil de la Bahna” (22 mai 2017)

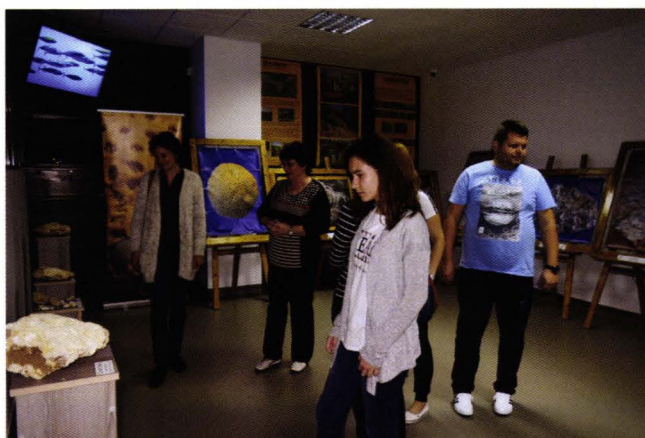

Fig. 12, 13: Afiş și imagini de la Noaptea Muzeelor (22 mai 2017)

JOCUL DE ROL – METODĂ ALTERNATIVĂ ÎN EDUCAȚIA ECOLOGICĂ

Sorina Ștefania MATAȚĂ

Muzeul Regiunii Porților de Fier – Secția Științele Naturii, str. Independenței, nr. 2,
RO–220171 Drobeta Turnu Severin, Mehedinți, s_mataca@yahoo.com

Rezumat

Lucrarea prezintă o metodă alternativă în educația ecologică – jocul de rol. Această metodă a fost folosită în „descoperirea” biodiversității din Parcul Național Domogled – Valea Cernei cu ajutorul copiilor din 11 localități care fac parte din arealul acestei arii protejate.

Introducere

Jocul de rol este o metodă de învățare activă, bazată pe explorarea experienței participanților, oferindu-le un scenariu în care fiecare persoană are un anumit rol de jucat. Jocul de rol este un instrument foarte puternic în procesul de învățare.

Importanța jocului de rol: în stimularea laturii emoționale; în dobândirea abilităților și a cunoștințelor noi; în explorarea imaginației; în dobândirea elementelor noi de limbaj și în dezvoltarea vocabularului; în stimularea unei gândiri abstracte; în îmbunătățirea abilităților sociale; în conștientizarea efectelor sau consecințelor unei acțiuni asupra altor persoane; în creșterea încrederii în sine și în forțele proprii; în găsirea unor soluții creative la diverse probleme.

Această metodă a fost utilizată în procesul de conștientizare a comunității locale privind importanța biodiversității din cadrul proiectului „Managementul conservării biodiversității în Parcul Național Domogled-Valea Cernei, ca sit NATURA 2000”, finanțat prin Programul Operațional Sectorial de Mediu, Axa prioritară 4 – Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protecția naturii, Domeniul major de intervenție – Dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management pentru protejarea biodiversității și Rețelei NATURA 2000, proiect implementat de RNP ROMSILVA Administrația Parcului Național Domogled – Valea Cernei.

Materiale și metode

Campania de conștientizare a comunității locale cu privire la importanța biodiversității din Parcul Național Domogled-Valea Cernei a avut ca grupuri țintă copiii din 11 localități din arealul acestui parc național: din județul Caraș-Severin – Băile Herculane (100 copii), Topleț (50 copii), Mehadia (50 copii), Cornereva (50 copii); din județul Mehedinți – Baia de Aramă (100 copii), Podeni (50 copii), Balta (50 copii), Isverna (50 copii), Obârșia Cloșani (50 copii); din județul Gorj – Tismana (100 copii), Padeș (50 copii).

Pentru fiecare grup țintă amintit, campania de conștientizare a constat într-un set de 6 activități interactive, participative. Interactivitatea s-a materializat în descoperirea graduală a informațiilor privind specificitatea biodiversității Parcului Național Domogled – Valea Cernei.

Ca mijloc de evaluare a cunoștințelor dobândite, a fost aplicat același tip de chestionar atât înainte de începerea activităților, cât și la finalul activităților.

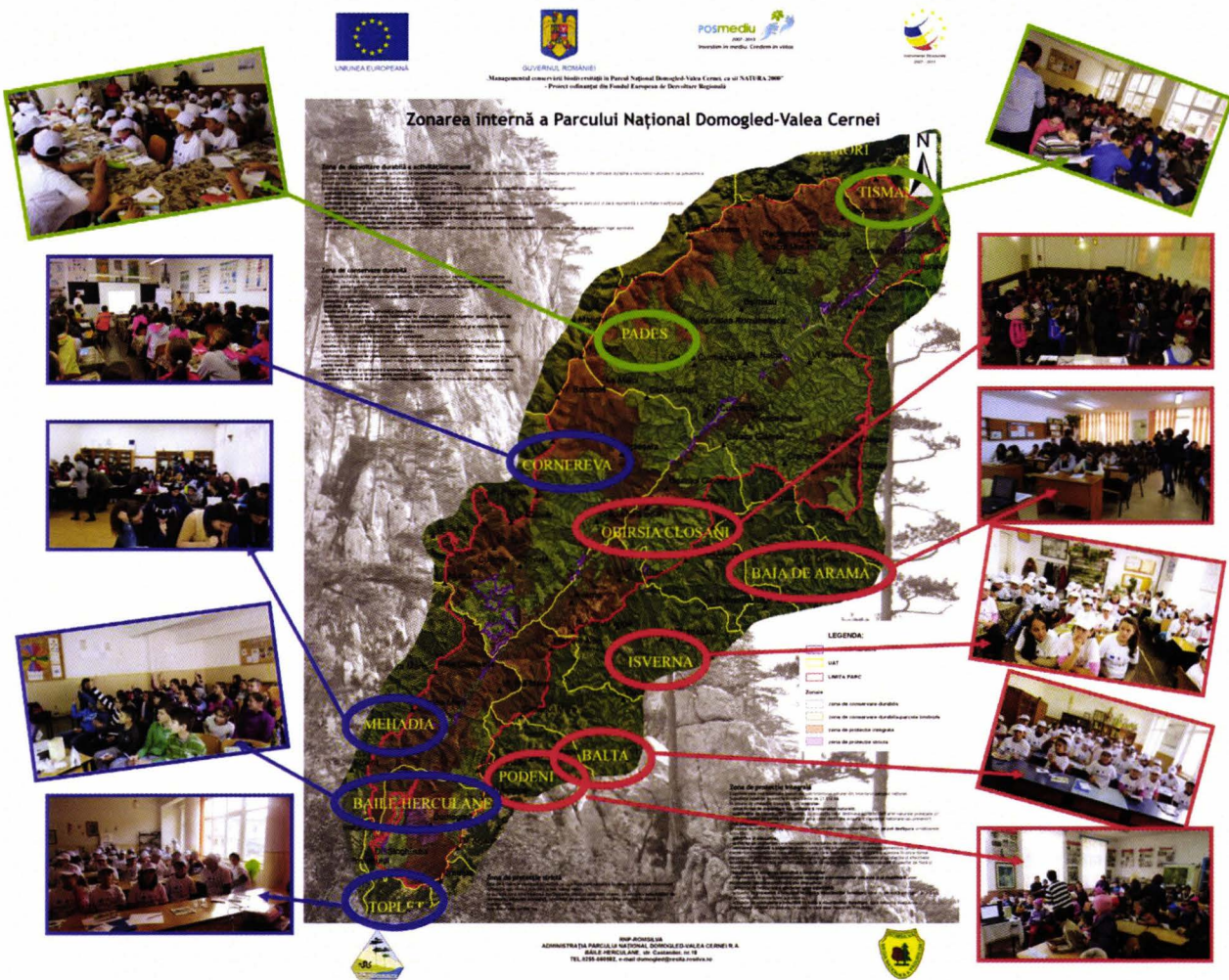

Fig. 1: Localitățile din Parcul Național Domogled-Valea Cernei în care s-a realizat campania de conștientizare a comunității locale cu privire la importanța biodiversității acestei arii protejate

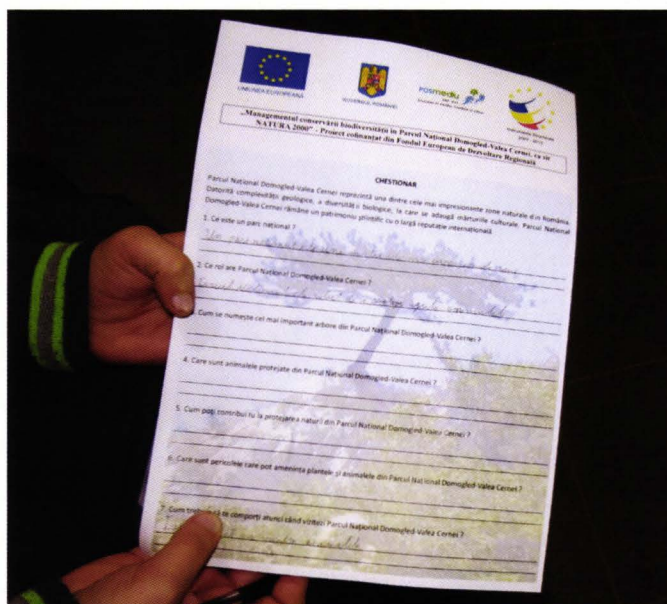

Fig. 2: Modelul de chestionar aplicat grupurilor țintă

Descrierea activităților

Activitatea 1. Ce știm despre Parcul Național Domogled – Valea Cernei?

Copiii au fost împărțiți în două echipe. „Profesorii” au împărțit bilețele pe care au fost scrise numele elementelor de floră, faună din Parcul Național Domogled-Valea Cernei, dar și elemente de floră și faună din lume. După ce toate bilețelele au fost împărțite, echipa cu numele *Biodiversitatea din Parcul Național Domogled – Valea Cernei* s-a așezat pe un rând, iar echipa cu numele *Biodiversitatea din lume* s-a așezat pe un alt rând. Astfel, cele două echipe au participat la un concurs despre biodiversitate. Pentru a se familiariza încă de la început cu elementele specifice Parcului Național Domogled – Valea Cernei, bilețelele pentru echipa *Biodiversitatea din Parcul Național Domogled-Valea Cernei* au avut sigla Parcului Național Domogled – Valea Cernei, precum și imaginile acestor elemente ale biodiversității.

Pe bilețelele echipei *Biodiversitatea din Parcul Național Domogled – Valea Cernei* au fost scrise următoarele elemente de floră și faună, alături de imaginea fiecăruia dintre ele: *plante* – pinul negru de Banat, fag, afin, arin negru, molid, orhidee, clopoței, papucul doamnei; *insecte* – fluturile maturna, fluturile mare albastru, fluturile mare arămiu, fluturile tigru, rădașca, gândacul pustnic, gândacul cu dungă de aur, oxiporus, cărăbușul, gândacul de apă, molia de estuar, fluturile de lemn alb, fluturile carapace de țestoasă, dragonul zburător cu inele de aur, croitorul fagului, capricornul mare, gândacul croitor, calul dracului, cosașul transilvan; *alte nevertebrate* – racul de piatră, melcul bănățean; *pești* – avatul, mreana, dunărița, zglăvoaca, chișcarul; *amfibieni* – buhaiul de baltă cu burtă galbenă; *reptile* – broasca țestoasă de uscat, vipera cu corn, năpârca; *păsări* – acvila de munte, ierunca, buha, caprimulgul, șerparul, ciocănitoarea cu spate alb, ciocănitoarea de stejar, ciocănitoarea de grădină, ciocănitoarea neagră, șoimul călător, muscarul gulerat, muscarul mic, viesparul, gheonoaia sură, silvia porumbacă, huhurezul mare, ciocârlia de pădure, sfrânciocul roșiatic, presura de grădină; *mamifere*: liliacul mic cu potcoavă, liliacul mediteranean cu potcoavă, liliacul cu potcoavă al lui Blasius, liliacul comun mic, liliacul cu picioare lungi, liliacul cu urechi lungi, liliacul mare cu potcoavă, liliacul cu aripi lungi, liliacul cărămiziu, lupul, ursul, vidra, râsul.

Pe bilețelele echipei *Biodiversitate din lume*, au fost scrise elemente de floră și faună din întreaga lume, astfel încât copiii să poată face ușor diferența între elementele locale și cele din zone mai îndepărtate ale altor continente.

Concursul a constat în 10 întrebări și răspunsurile aferente. Cele 2 echipe au răspuns pe rând, astfel încât fiecare echipă a răspuns la câte 5 întrebări. Pentru fiecare răspuns corect, fiecare echipă a primit câte un punct. Fiecare întrebare a avut trei posibilități de răspuns, astfel încât copiii au putut alege răspunsul corect.

Concursul: Ce știm despre Parcul Național Domogled – Valea Cernei?

1. Ce este un „parc național”?

- a) o zonă dintr-un oraș cu arbori plantați de om
- b) o arie naturală gestionată pentru protecția ecosistemelor și recreere
- c) o zonă cu animale ținute în captivitate.

2. Care este cel mai mare parc național din România?

- a) Parcul Național Retezat (suprafață de 38.138 ha)
- b) Parcul Național Domogled-Valea Cernei (suprafață de 61.211 ha)
- c) Parcul Național Cozia (suprafață de 17.000 ha).

3. În ce județe se întinde Parcul Național Domogled – Valea Cernei?

- a) Suceava, Iași, Bacău
- b) Caraș-Severin, Mehedinți, Gorj
- c) Constanța, Tulcea.

4. Ce suprafață are Parcul Național Domogled – Valea Cernei?

- a) 61.211 ha

b) 600.000 ha

c) 1 ha

5. Care este apa cea mai importantă din Parcul Național Domogled – Valea Cernei?

a) Siret

b) Mureș

c) Cerna.

6. Care este rolul Parcului Național Domogled – Valea Cernei?

a) protecția plantelor și animalelor sălbatice, conservarea peisajului

b) dispariția plantelor și animalelor sălbatice

c) distrugerea biodiversității.

7. Care este copacul (arborele) simbol al Parcului Național Domogled -Valea Cernei?

a) arborele de lea

b) pinul negru de Banat

c) arborele pagodelor.

8. Cum protejați speciile rare din Parcul Național Domogled – Valea Cernei?

a) prin protejarea habitatului lor natural

b) prin hrănirea lor suplimentară

c) prin introducerea în grădini zoologice.

9. Ce este un habitat?

a) mediul de viață al fiecărui organism

b) spațiul geografic în care este răspândită o specie

c) totalitatea plantelor și animalelor dintr-un anumit teritoriu.

10. Care sunt cauzele care pun în pericol habitatele din Parcul Național Domogled – Valea Cernei?

a) incendii, gunoaie (deșeuri), pășunatul, căderea pietrelor, tăierile de arbori

b) marcarea traseelor turistice, repararea unor locuri de popas, dotarea cu echipamente pentru stingerea incendiilor

c) acțiuni de igienizare pentru colectarea deșeurilor, paza și supravegherea parcului.

După terminarea întrebărilor, s-a stabilit echipa câștigătoare. Copiii din fiecare echipă au primit ca premiu câte un plic în care erau piesele câte unui puzzle.

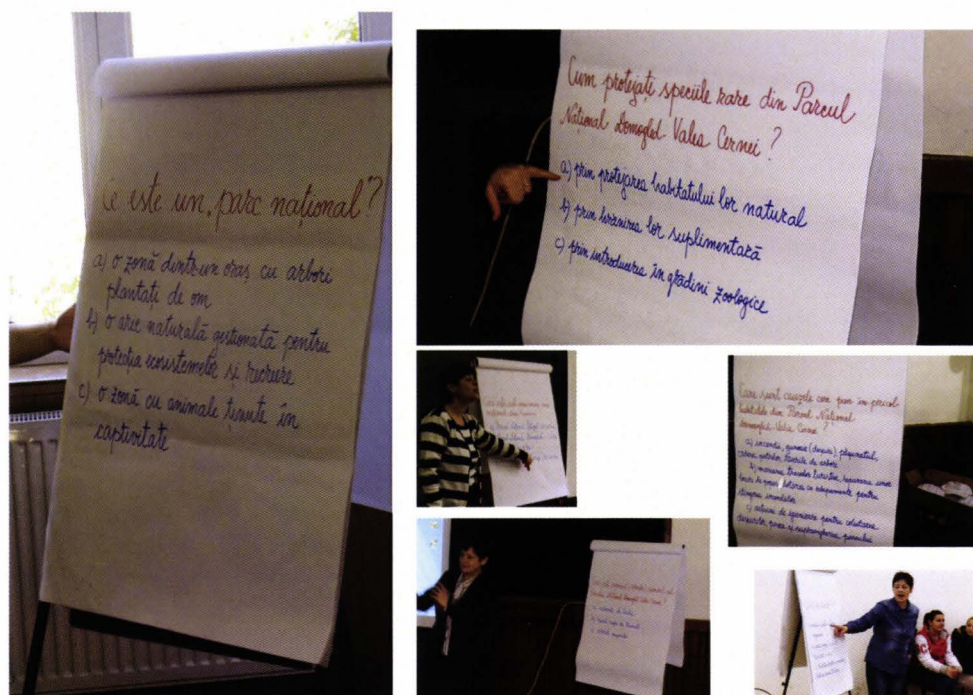

Fig. 3: Aspecte de la Activitatea 1 – Ce știm despre Parcul Național Domogled-Valea Cernei?

Activitatea 2. Puzzle-ul biodiversității din Parcul Național Domogled -Valea Cernei

Fiecare copil a primit câte un puzzle, care a reprezentat imaginea a câte unui element de floră sau faună dintre cele 66 de specii enumerate în Anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE și în Anexa I a Directivei Consiliului 79/409/CEE, ce sunt semnalate în arealul Parcului Național Domogled-Valea Cernei. Fiecare puzzle a avut câte o piesă cheie pe spatele căreia au fost menționate următoarele: denumirea științifică, denumirea populară, precum și informații sumare despre arealul, morfologia, ecologia, respectiv etologia speciei respective. Aceste informații au fost prezentate sub formă de scurte povești. După rezolvarea puzzle-urilor, fiecare copil a dat citire poveștilor înscrise pe piesele cheie. Astfel, copiii s-au familiarizat cu câteva dintre plantele și animalele de importanță comunitară din arealul Parcului Național Domogled-Valea Cernei.

Fig. 4: Aspecte de la Activitatea 2 – Puzzle-ul biodiversității din Parcul Național Domogled-Valea Cernei

Activitatea 3. Piramida trofică în habitatul 9530* Păduri (sub)mediteraneene de pini negri endemici

Piramida trofică este reprezentarea grafică a raporturilor cantitative dintre nivelurile trofice. Piramida trofică poate fi cantitativă – număr indivizi și calitativă – după tipul de habitat. Nivelurile trofice reprezintă totalitatea organismelor cu aceeași funcție trofică (producători, consumatori primari, consumatori secundari, consumatori terțiari, etc. și descompunători).

Pe foaia de flipchart au fost desenate 3 figuri geometrice: cerc, triunghi, pătrat. Copiii au fost întrebați cu care dintre cele 3 figuri seamănă un munte. Pornind de la faptul că triunghiul seamănă cu un munte, iar privit spațial seamănă cu o piramidă, activitatea a constat în construirea unei piramide trofice a habitatului 9530* Păduri (sub)mediteraneene de pini negri endemici. Copiii au primit 4 benzi de hârtie, pe care le-au lipit pe foaia de flipchart, astfel încât să formeze o piramidă.

Prima bandă de hârtie, de altfel cea mai lungă, constituind baza piramidei, a cuprins imagini cu „producătorii” (plante): *Pinus nigra* ssp. *banatica*, *Himantoglossum caprinum*, *Campanula serrata*, *Cypripedium calceolus*, *Genista radiata*, *Mycelis muralis*, *Festuca xanthina*, *Sesleria rigida*. A doua bandă de hârtie, mai scurtă decât prima, a cuprins imagini cu „consumatorii primari” (insecte): *Euphydryas maturna*, *Maculinea teleius*, *Lycaena dispar*, *Callimorpha quadripunctaria*, *Lucanus cervus*, *osmoderma eremita*, *Buprestis splendens*, *Oxyporus mannerheimii*, *Carabus variolosus*, *Rhysodes sulcatus*, *Gortyna borelii lunata*, *Leptidea morsei*, *Nymphalis vaualbum*, *Cordulegaster heros*, *Odontopodisma rubripes*, *Rosalia alpina*, *Cerambyx cerdo*, *Morimus funereus*, *Paracaloptenus caloptenoides*, *Pholidoptera transsylvanica*. A treia bandă de hârtie, mai scurtă decât a doua, a cuprins imagini cu „consumatorii secundari” (păsări insectivore): *Dendrocopus leucotos*, *Dendrocopus medius*, *Dendrocopus syriacus*, *Dryocopus martius*, *Lanius colurio*, *Emberiza hortulana*. Al patrulea nivel, care reprezintă vârful piramidei, a cuprins imagini cu „consumatorii terțiari” (prădători): *Aquila chrysaetos*.

După ce copiii au alcătuit piramida trofică, au primit explicații privind relațiile trofice, nivelurile trofice, lanțul trofic, importanța prezenței fiecărei specii în lanțul trofic al unui habitat natural și necesitatea conservării habitatelor naturale.

Fig. 5: Aspecte de la Activitatea 3 – Piramida trofică în habitatul 9530*
Păduri (sub)mediteraneene de pini negri endemici

Activitatea 4. Identificarea măsurilor de conservare a speciilor și habitatelor de importanță comunitară din Parcul Național Domogled – Valea Cernei

„Profesorii” au solicitat copiilor, într-un schimb de idei, să identifice modalități practice, așa cum le percep ei, de conservare a plantelor, animalelor, a mediului în care acestea trăiesc în Parcul Național Domogled – Valea Cernei. Ideile au fost notate pe foaia de flipchart. Astfel, a fost alcătuită o hartă de idei pentru protecția speciilor și habitatelor, care a fost comentată succint, punctând cele mai importante idei.

Activitatea 5. Povestea pădurii întunecate

Pornind de la caracteristicile morfologice, ecologice, dar și etologice ale speciilor care alcătuiesc biodiversitatea Parcului Național Domogled – Valea Cernei, a fost concepută o poveste, în care plantele și animalele au căpătat însușiri de personaje de basm. Firul epic al poveștii a

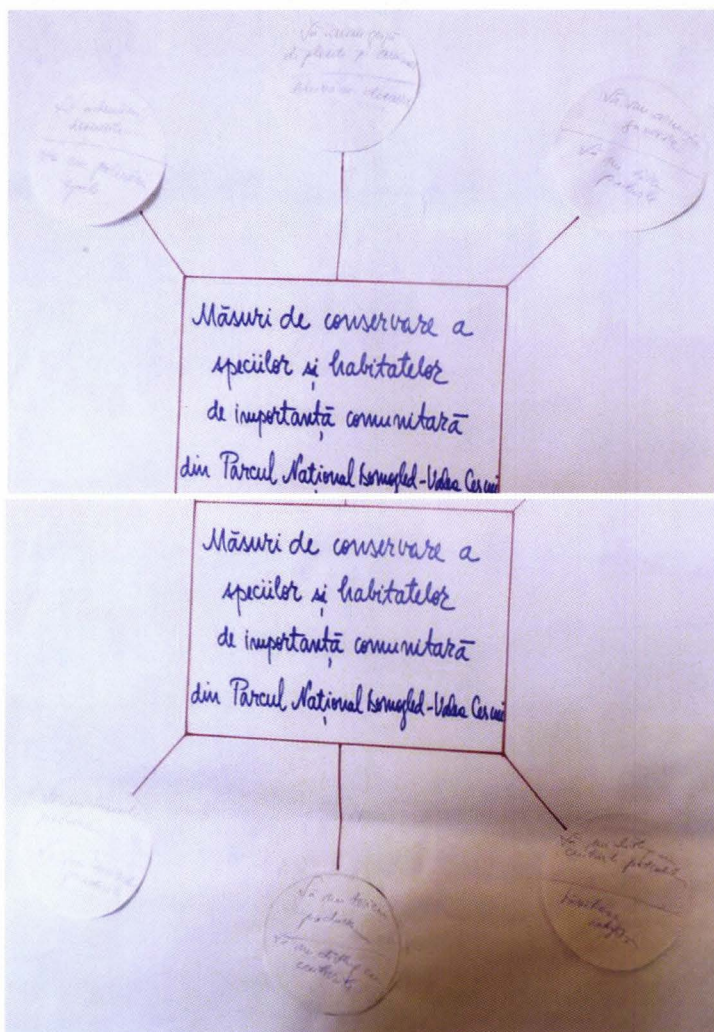

Fig. 6: Aspecte de la Activitatea 4 – Identificarea măsurilor de conservare a speciilor și habitatelor de importanță comunitară din Parcul Național Domogled-Valea Cernei

respectat relațiile naturale, trofice, ale plantelor și animalelor, transformate în personaje de poveste. Copiii și-au împărțit rolurile, în funcție de preferințele față de plantele și animalele din Parcul Național Domogled – Valea Cernei, dând viață poveștii pădurii întunecate.

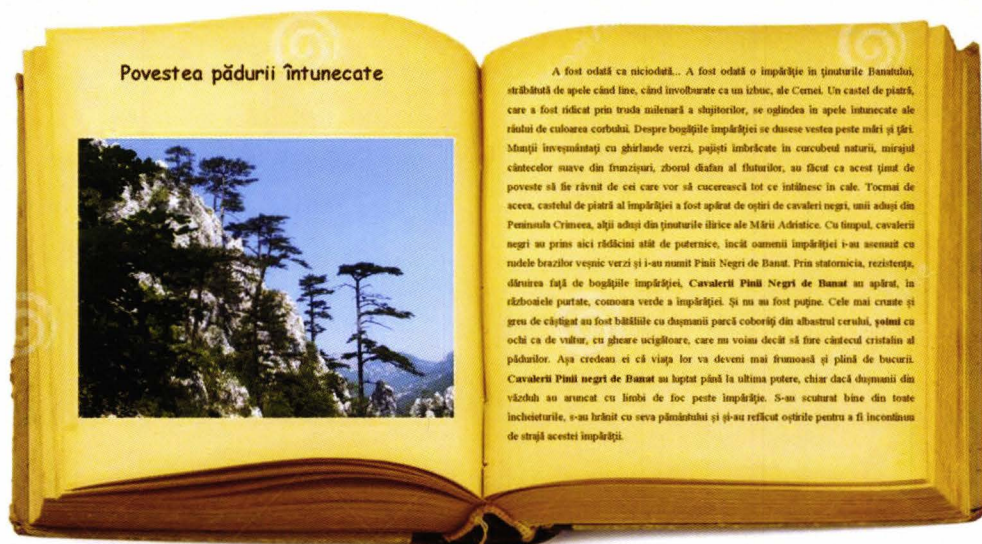

Fig. 7: Povestea pădurii întunecate

Fig. 8: Povestea pădurii întunecate (continuare)

Fig. 9: Povestea pădurii întunecate

Activitatea 6. Promisiuni...

În prelungirea activităților anterioare, copiii au fost invitați la reflecție și la stabilirea unui exemplu personal. Pe foaia de flipchart a fost desenat un pin negru de Banat, ca simbol al Parcului Național Domogled – Valea Cernei. Fiecare copil a primit câte o foaie colorată decupată sub forma unui con de pin pe care a fost invitat să scrie o măsură personală pe care se angajează să o ia începând de a doua zi, pentru protecția plantelor, animalelor și habitatelor din arealul parcului, pe modelul: „De mâine, eu voi ...” Deasupra desenului cu pin negru de Banat a fost scris „Copiii din Parcul Național Domogled – Valea Cernei” promit: „Pe crengile pinului negru de Banat, fiecare copil a lipit foaia sub formă de con de pin, astfel încât, la sfârșitul activității, pinul negru de Banat a fost „împodobit” cu promisiunile copiilor.

Fig. 6: Aspecte de la Activitatea 6 – Promisiuni

Concluzii

Analizarea chestionarelor aplicate copiilor din cele 11 localități ale Parcului Național Domogled – Valea Cernei, arată că metodele alternative utilizate în procesul de învățare sunt deosebit de eficiente. Astfel, s-a constatat că informațiile de specialitate prezentate prin jocuri de rol au fost înțelese și învățate. De asemenea, din răspunsurile date de copii, atât înainte, cât și după secvențele de lucru interactive, se observă atașamentul copiilor față de natură, inclusiv față de biodiversitatea din Parcul Național Domogled – Valea Cernei.

BIBLIOGRAFIE

1. <http://domogled-cerna.ro/>

ROLE PLAY – ALTERNATIVE METHOD IN ECOLOGICAL EDUCATION (Abstract)

The paper presents an alternative method in ecological education – role play. This method was used to „discover” the biodiversity of the Domogled – Cerna Valley National Park, with the help of children from 11 localities that are part of this protected area.

PARTENERIAT EDUCAȚIONAL TRANZIȚIA DE LA ȘCOALĂ LA LOCUL DE MUNCĂ

Mariana CUZIC, Laura DOXAN

Institutul de Cercetări Eco-Muzeale *Gavrilă Simion*, Str. 14 noiembrie nr.1,
RO-820009 Tulcea, marianacuzic@yahoo.com, laura_doxan@yahoo.com

Rezumat

Educația muzeală încurajează folosirea muzeului ca mediu în care procesul de învățare este stimulat eficient, facilitând completarea cunoștințelor și asimilarea de cunoștințe noi.

Formele de organizare a activităților educative în muzeu sunt multiple, flexibile și se pot îmbina cu activitățile didactice din școală într-un mod natural, firesc.

În muzeu există funcții mai puțin cunoscute de elevi: conservator, muzeograf, taxidermist, restaurator, cercetător științific, custode de sală.

Activitățile educative desfășurate în luna iunie 2015 (anul școlar 2014 –2015) și în luna iunie 2016 (anul școlar 2015 –2016), în colaborare cu elevii claselor a XI-a și a XII-a de la Colegiul Economic *Delta Dunării* Tulcea, în cadrul parteneriatului educațional *Tranziția de la școală la locul de muncă* au avut la bază o abordare interdisciplinară a conținuturilor învățării, asigurând unitatea cunoașterii și depășirea granițelor disciplinelor de învățământ.

Introducere

Elevii pot înțelege complexitatea unor profesii și necesitatea formării continue. În muzeu, specialiștii trebuie să aibă cunoștințe și competențe din mai multe domenii, pe lângă domeniul științific de bază. Științele naturale pot fi împărțite în două ramuri principale: științe ale vieții (sau biologie) și științe fizice. Aceste ramuri ale științelor naturii sunt împărțite în mai multe domenii, fiecare dintre acestea fiind cunoscută ca „științe naturale”. Principalele domenii ale științelor naturale sunt incluse în astronomie, biologie, chimie, fizică și grupul științelor Pământului (din care fac parte geografia, geologia, ecologia etc.). În plus, într-un muzeu sunt necesare cunoștințe de management, marketing, relații publice și unii angajați pot deține responsabilități administrative.

Elevii dobândesc competențe suplimentare față de cele propuse prin curriculum-ul diferențiat, necesare formării unor abilități practice necesare la un viitor loc de muncă.

Sunt aprofundate competențele cheie, alături de deprinderi și aptitudini personale și sociale: comunicarea, lucrul în echipă, gândirea critică, asumarea responsabilităților, creativitatea.

Metode și tehnici de lucru

Activitățile educative desfășurate în luna iunie 2015 din anul școlar 2014 –2015 și în luna iunie 2016 din anul școlar 2015–2016, în colaborare cu elevii claselor a XI-a și a XII-a de la Colegiul Economic *Delta Dunării* Tulcea au avut ca obiective:

- identificarea modului de organizare a unui loc de muncă; realizarea și prezentarea organigramei Institutul de Cercetări Eco-Muzeale *Gavrilă Simion* – ICEM Tulcea, respectiv a Centrului Muzeal Eco-Turistic Delta Dunării – CMEDD (Fig. 1);

- identificarea particularităților locului de muncă;
- identificarea atribuțiilor specifice fiecărui post (Fig. 2);
- rezolvarea unei probleme reale apărute în desfășurarea muncii;
- utilizarea eficientă a resurselor de la un loc de muncă – colaborarea și lucrul în echipă pentru îndeplinirea unor sarcini (Fig. 3);
- respectarea regulilor de igienă personală și ținută vestimentară;
- respectarea ordinei și curățeniei la locul de muncă în Centru Muzeal Eco-Turistic Delta Dunării – CMEDD.

Principalele metode didactice, folosite la întâlnirile de lucru cu angajații CMEDD, au fost: dialogul, explicația, conversația, observația, problematizarea, jocul de rol și dezbateră. Activitatea a fost organizată pe grupe, fiecare grupă de elevi a fost îndrumată de un specialist din cadrul muzeului, urmărindu-se cunoașterea unor aspecte generale despre atribuțiile fiecărei funcții din cadrul muzeului.

Concluzii

Abordarea integrată a cunoașterii nu este un element de noutate, pedagogii subliniind importanța transmiterii cunoașterii ca un tot unitar. Viața noastră este una complexă, unitară.

Colaborarea între muzeografi și elevi a fost bună, iar învățarea la muzeu este o modalitate eficientă de completare a procesului instructiv-educativ, desfășurat în instituțiile de învățământ.

Activitățile culturale – educative desfășurate în muzeu, într-un alt mediu decât cel formal, au asigurat completarea cunoștințelor prin metode activ-participative.

Prin activitățile care s-au desfășurat în cadrul acestui parteneriat în anul școlar 2015–2016, au fost îndeplinite obiectivele propuse, iar parteneriatul a continuat și în anul școlar 2016–2017.

BIBLIOGRAFIE

1. Cojocariu, V., Barabaș, N., Mitocaru, V., 1998, *Pedagogie muzeală*, Ministerul Culturii, Centrul de Perfecționare și Formare a Personalului din Instituțiile de Cultură, București.
2. Florescu, R., 1982, *Bazele muzeologiei. Curs prescurtat*, București.
3. Nițulescu, Ș. V., 2010, Tristețea și veselie muzeelor, *Revista Muzeelor*, nr. 303.
4. Nițulescu, Ș. V., 2015, Creatorii din muzee, *Revista Muzeelor*, nr. 505.

EDUCATIONAL PARTNERSHIP SCHOOL TO WORK TRANSITION

(Abstract)

Museum education encourages the use of the museum as an environment in which the learning process is effectively stimulated, facilitating the completion of knowledge and assimilation of new knowledge.

The forms of organizing educational activities in the museum are multiple, flexible and can merge with school curricular activities in a natural way. Jobs in museums, such as conservator, museographer, taxidermist, restorer, researcher, custodian, are less known by the students.

The educational activities which took place under the „School to Work Transition” educational program back in June 2015 (2014–2015 academic year) and June 2016 (2015–2016 academic year), in collaboration with the XIth and XIIth grades students of “Danube Delta” Economic College in Tulcea, were based on an interdisciplinary approach of learning contents, ensuring the unity of knowledge and overcoming the boundaries of academical education.

Fig. 1: Realizarea organigramei și identificarea modului de organizare a unui loc de muncă

Fig. 2, a: Taxidermistul

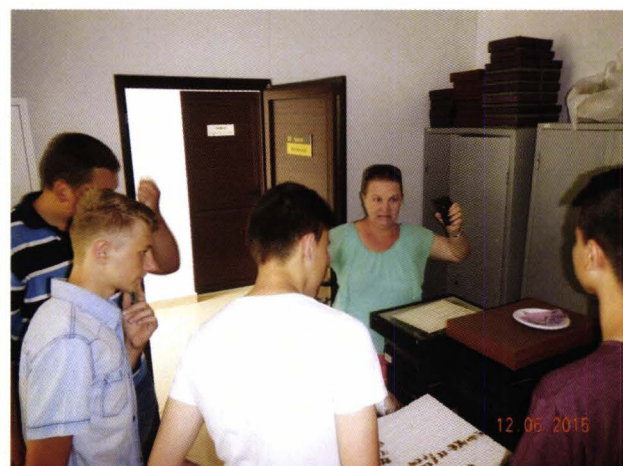
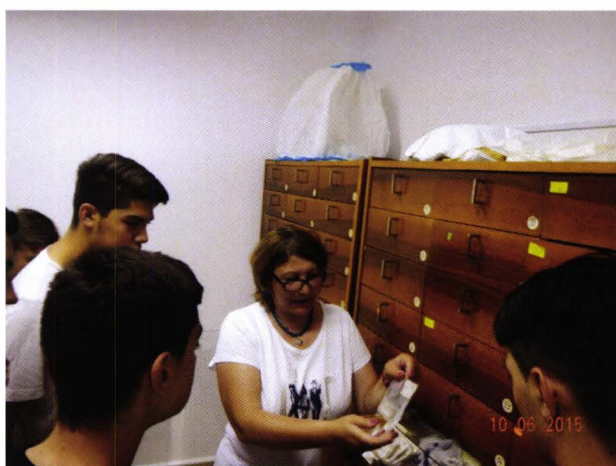

Fig. 2, b: Conservatorul

Fig. 2, c: Recepția din cadrul CMEDD – Achiziționarea biletului de vizitare și alte îndrumări

Fig. 2, d: Vânzarea de suveniruri și publicații

Fig. 2, e: Muzeograful – specialist al unei colecții științifice

Fig. 2, f: Depozitarea și conservarea unei colecții

Fig. 2, g: Muzeograf – activități din cadrul parteneriatelor educaționale

Fig. 2, h: Supravegetor/ custode sală – asigurarea supravegherii expozițiilor muzeale

Fig. 2, i: Activități necesare inventarierii și clasării pieselor din colecții

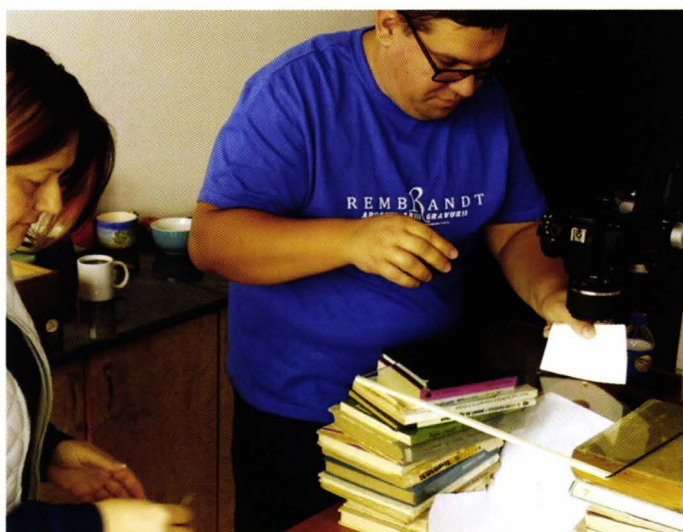

Fig. 2, j: Fotograf – fotografierea pieselor din colecții

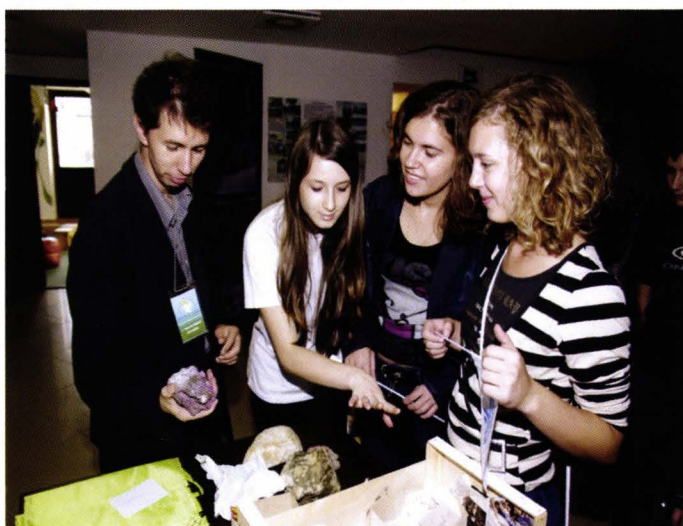

Fig. 2, k: Cercetător științific

Fig. 3, a: Muncitor acvariu – igienizarea și reamenajarea bazinelor cu organisme acvatice

Fig. 3, b: Carnavalul copiilor – proiect pentru copii în colaborare cu alte instituții publice locale

Fig. 3, c: Pregătirea unei expoziții temporare

PĂPUȘILE, MANECHINE ÎN MINIATURĂ – O COLECȚIE ITINERATĂ ÎN DIFERITE SPAȚII MUZEALE DIN ȚARĂ

Monica CÎRSTEA

Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, str. Toma Caragiu,
nr. 10, RO–100042 Ploiești, monik_boom@yahoo.com

Rezumat

Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova deține în patrimoniul său o însemnată colecție de 127 păpuși, care înfățișează o evoluție a modei franceze de-a lungul veacurilor, de la galo-romani și până la jumătatea secolului al XX-lea. Această colecție de manechine-păpuși este un documentar absolut fidel și cu lux de amănunte al modului cum s-au îmbrăcat oamenii în ultimii două mii de ani, în Franța.

Colecția de păpuși a fost achiziționată în anul 2011 de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova de la un colecționar particular din Brașov. Încă de la achiziție, păpușile au fost puse în valoare prin intermediul unui proiect expozițional – *Universul copilăriei*, în perioada 1 iunie – 31 iulie 2011, organizat cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului.

Cele 127 de păpuși, fiind o colecție de manechine în miniatură au stârnit interes, astfel că au fost organizate o serie de expoziții în spațiile altor muzee în care vedete au fost ele – păpușile. Amintim aici: Muzeul Memorial „Contantin și Ion Stere” Bucov, Muzeul Memorial „Paul Constantinescu” Ploiești, Muzeul Civilizației Urbane a Brașovului, Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Județean Teleorman, Muzeul Dunării de Jos, Muzeul Național al Agriculturii, Muzeul Regiunii Porților de Fier Drobeta Turnu Severin, Muzeul Județean Mureș (Secția de Științele Naturii), Muzeul Județean Giurgiu, Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță Caransebeș.

Introducere

Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova deține în patrimoniul său o însemnată colecție de 127 păpuși, care înfățișează o evoluție a modei franceze de-a lungul veacurilor, de la galo-romani și până la jumătatea secolului al XX-lea. Această colecție de manechine-păpuși este un documentar absolut fidel și cu lux de amănunte al modului cum s-au îmbrăcat oamenii în ultimii două mii de ani, în Franța, și de aici în restul Europei, precum și în America, țară care a adoptat de la început moda europeană.

Colecția de păpuși a fost achiziționată în anul 2011 de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova de la un colecționar particular din Brașov. Colecționarul brașovean a specificat despre această colecție de păpuși că „este rodul pasiunii, făcută cu sacrificii materiale de două generații de colecționari, care de la începutul secolului al XX-lea au strâns aceste minunății din toată lumea” [1]. Încă de la achiziție, păpușile au fost puse în valoare prin intermediul unui proiect expozițional – *Universul copilăriei*, în perioada 1 iunie – 31 iulie 2011, organizat cu ocazia Zilei Internaționale a Copilului. În expoziția amintită, alături de păpuși au fost prezentate fotografii cu copii de la sfârșitul secolului al XIX-lea, cărți de povești, jucării de altădată și marionete, totul pentru a recrea un spațiu de joacă specific perioadei copilăriei. „Copilăria e inima tuturor vârstelor” spunea Lucian Blaga.

„Copilăria este inocență. În sufletul unui copil este atât de multă speranță și dragoste,

încât răbindu-l i-ai omorî surâsul. Copilăria este cea mai puternică armă împotriva răutăților adânc înrădăcinate în inimile oamenilor” – anonim. „Universul copilăriei” este sintagma care cuprinde tot ceea ce ne înconjoară atunci când suntem la începuturi, în anii copilăriei, dar care ne însoțește pe tot parcursul vieții. Expoziția a fost una inedită, iar muzeul prin tema aleasă a încercat să readucă aminte oamenilor de vremea copilăriei. Printre exponate, în cadrul vernisajului, a avut loc și un spectacol de teatru de păpuși.

Expoziții itinerate în muzee din România

Cele 127 de păpuși manechine în miniatură, au stârnit interes, astfel că au fost organizate o serie de alte expoziții în diferite muzee din țară, în care vedete au fost ele – păpușile. Amintim aici: „**Păpuși și povești despre modă**” (iunie 2013 – aprilie 2015) organizată de Muzeul Memorial „Contantin și Ion Stere” Bucov; „**Muzica și moda în secolele XVI-XVIII**” (septembrie – decembrie 2014) organizată de Muzeul Memorial „Paul Constantinescu” Ploiești; „**Păpușile vă prezintă moda de altădată**” (16 iunie – 30 septembrie 2015) organizată de Muzeul Civilizației Urbane a Brașovului; „**Moda franceză în miniatură. Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova**” (17 decembrie 2015 – 28 februarie 2016) organizată de Muzeul Național de Istorie a României, București; „**Păpușile și moda franceză de-a lungul timpului**” (11 martie – 25 mai 2016) organizată de Muzeul Județean Teleorman, Alexandria; „**Moda franceză în miniatură**” (1 iunie – 31 octombrie 2016) organizată de Muzeul Dunării de Jos, Călărași; „**Moda franceză în miniatură. Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova**” (16 noiembrie 2016 – 27 ianuarie 2017) organizată de Muzeul Național al Agriculturii, Slobozia; „**Moda franceză în miniatură**” (1 martie – 25 aprilie 2017) organizată de Muzeul Regiunii Porților de Fier din Drobeta Turnu Severin; „**Moda franceză în miniatură**” (19 mai – 3 iulie 2017) organizată de Muzeul Județean Mureș (Secția de Științele Naturii), Tîrgu Mureș; „**Moda franceză în miniatură**” (19 iulie – 29 septembrie 2017) organizată de Muzeul Județean „Teohari Antonescu” Giurgiu; „**Moda franceză în miniatură**” (14 noiembrie 2017 – 20 martie 2018) organizată de Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță Caransebeș. Călătoria colecției de păpuși în alte spații muzeale nu se oprește aici, ea va continua. Publicul țintă al acestor expoziții sunt copiii, însă ele se adresează și publicului adult, întrucât acestea prezintă un interesant istoric al modei din toate epocile.

Păpușile au fost înnobilate de timp, de la simple jucării, la o colecție de excepție. Valorificarea acestei colecții de păpuși, prin itinerarea ei în multiple spații muzeale, a fost un beneficiu pentru publicul vizitator din orașele unde manechinele-păpuși au călătorit. Solicitarea colecției de păpuși de către alte instituții muzeale în vederea realizării unor expoziții ne demonstrează succesul acesteia și interesul publicului vizitator pentru frumoasa colecție.

Succesul expoziției ne este arătat și de mesajele lăsate de vizitatori în caietele de impresii din muzeele în care au fost expuse păpușile.

Câteva impresii de la Muzeul Național de Istorie a României:

„Istoria văzută prin prisma modei – o expoziție care merită văzută și una dintre cele mai interesante pe care le-am văzut”. – Radu O. (18 decembrie 2016)

„Mulțumim Muzeului de Istorie Prahova că ne-a oferit ocazia de a admira această prețioasă colecție care reprezintă evoluția gândirii omului în ceea ce privește îmbrăcămintea”. – M. Rapoeza (19 decembrie 2015, București)

„O colecție foarte vastă ce merită văzută de cât mai mulți români și turiști”. – Miriam (20 decembrie 2015)

„Nice and beautiful. Hugs!” – Matei (23 decembrie 2016)

„Me ha gustado Maria Antoneta...me has gustado los vestidos”. – Alejandra, España (31 decembrie 2015)

- „Nice exhibition and it was an innovative idea”. – Dimitra D. (31 decembrie 2015)
- „Very majestic and interesting”. – Brinda Paruthi (6 ianuarie 2016);
- „Foarte frumos”. – Antonia, 5 ani (9 ianuarie 2016)
- „Mi-au plăcut atât de mult păpușile încât am vrut să le dau un nume și să vorbesc cu ele”. – Mario Drăgan (10 ianuarie 2016)
- „Este foarte interesantă ideea; de a prezenta evoluția costumelor franțuzești prin păpuși. Mi-a plăcut foarte mult!” – Dani Andronescu (10 ianuarie 2016)
- „Foarte frumoasă această colecție”. – Francesca Bădoaea, 11 ani (12 ianuarie 2016)
- „Experiență frumoasă, ideea aducerii istoriei la nivelul copiilor este de apreciat”. – Ioana M., Ploiești (17 ianuarie 2016)
- „Mi-a plăcut foarte mult, este divin”. – Maria Badiu, 11 ani, București (17 ianuarie 2016)
- „O expoziție cu poveste. Mulțumesc!”. – Mădălina (17 ianuarie 2016)
- „Muy interesante, gran colección”. – Ricardo, Costa Rica (27 ianuarie 2016)
- „Very good collection of dolls”. – José Martins, Steffany Cristina e Luiz Carlos, Brasil (29 ianuarie 2016)
- „Super tare!!!” – David cu Cristina (31 ianuarie 2016)
- „Mulțumim, este un regal de istorie expusă pe înțelesul nostru”. – Clubul pensionarilor Otopeni (3 februarie 2016)
- „Nous avons adoré votre exposition”. – Louise e André Richer, Quebec, Canada (4 februarie 2016)
- „Prezenta expoziție ar trebui pusă pe DVD ca obiect de studiu pentru casele de modă din România”. – Mihai (6 februarie 2016)
- „O expoziție superbă și bine făcută, cu toate felicitările!” – Sofya Baron and Christopher Columb (10 februarie 2016)
- „Mi-au plăcut cel mai mult păpușile din secolele al XVII – XVIII. Pupici!” – Maria (11 februarie 2016)
- „Această colecție mi se pare într-o stare excelentă și minunată”. – Crina (26 februarie 2016)
- „Vă mulțumim pentru munca depusă în realizarea acestei expoziții”. – Alexandra și Karina (26 februarie 2016)
- „O expoziție minunată într-o locație superbă! Vă mulțumim pentru inițiativă!” – Buni Anca, Mama Diana, Ioana și Dan (27 februarie 2016).
- Câteva impresii de la Muzeul Județean Teleorman:**
- „Mi-a plăcut foarte mult colecția de păpuși. Sper că o să mai fie expoziții așa de frumoase”. – Șchiopu Ruxandra, Școala „Ștefan cel Mare” Alexandria (11 martie 2016)
- „A fost foarte frumos, o experiență superbă. Foarte frumoase păpușile pentru vârsta copiilor”. – B. (1 aprilie 2016)
- „A fost foarte frumos. Expoziția cu păpuși interesantă. Mai dorim și alte expoziții interesante. Vă mulțumim!” – D. B. (1 aprilie 2016)
- „M-a fascinat expoziția specială – «Păpușile și moda franceză» Nici nu am știut ce interesantă poate fi evoluția omenirii și a timpului. A fost parcă magic!” – Vanessa (06 aprilie 2016)
- „Această experiență a fost frumoasă, mai ales expoziția de păpuși cu moda franceză!” – clasa a XI-a G, Liceul Pedagogic Alexandria
- „Mi-au plăcut păpușile. A fost tareeee!!!” – Bancu Ana-Maria, clasa a III-a B, Școala „Ștefan cel Mare” Alexandria
- „Consider că expoziția de păpuși a fost o idee inspirată. Evocă o perioadă trecută fascinantă”. – LIKE
- „Vizitarea acestei expoziții are o deosebită însemnătate în vederea cunoașterii și

consolidării cunoștințelor de la Evul Mediu până în perioada Interbelică". – Liceul Pedagogic Alexandria

„Mie mi-a plăcut cel mai mult expoziția de păpuși îmbrăcate în rochii". – Vijală Riana, Școala „Ștefan cel Mare” Alexandria

„Mi-a plăcut foarte mult colecția de păpuși. Și sper că o să mai fie expoziții așa de frumoase". – Șchiopu Ruxandra, Școala „Ștefan cel Mare” Alexandria

„Mi-a plăcut foarte mult expoziția de păpuși franțuzești și sper ca data viitoare să fiu și mai surprinsă". – Stănimir Ana Maria, Școala „Ștefan cel Mare” Alexandria

„Mi-au plăcut toate păpușile franțuzești, ce sunt foarte frumoase". – Ciurea Denisa, clasa a III-a B

„Mie mi-a plăcut foarte mult expoziția. Nu cred că am mai văzut o expoziție mai frumoasă!!!" – Pană Briana, Școala „Ștefan cel Mare” Alexandria

„Mie mi-a plăcut foarte, foarte mult expoziția". – Pelmuș Sindilă Daria Maria, Școala „Ștefan cel Mare” Alexandria.

Câteva impresii de la Muzeul Național al Agriculturii:

„Foarte frumos, o adevărată artă a păpușarilor. Am avut o mare ocazie de a vedea ceva minunat!" – Stanciu Florentina, Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia (16 noiembrie 2016)

„Expoziția de față a fost o noutate de excepție pentru mine, o adevărată îmbinare de tradiție și modernism, reprezentată de specificul franțuzesc, de spațiul mediteranean, cu care arealul nostru românesc a păstrat vechi legături". – Petrescu F. (16 noiembrie 2016)

„A fost foarte interesant, ținutele erau cu adevărat minunate. Vă mulțumim pentru că ne-ați creat o asemenea experiență". – clasa a IX-a E, Colegiul Național „Mihai Viteazul” Slobozia

„Felicitări pentru dăruirea cu care ați făurit această expoziție! Frumuseți, amintiri, eleganță, culoare, poveste..." – Sandu Roxana Elena

„Clasa a XII-a F, în prezența doamnei diriginte remarcă prin aprecieri „Expoziția de Păpuși” ca fiind: interesantă, apreciabilă și remarcabilă. Toate modelele prezentate au fost excepționale". – Zamfir G.

„Mi-au plăcut foarte mult păpușile! Ceva special!" – Ștefi, clasa a XI-a G, Colegiul Național „Mihai Viteazul” Slobozia

„Expoziția „Moda franceză de-a lungul timpului” pe care am văzut-o este nu numai o lecție de design, ci și o lecție de istorie. Suntem foarte încântați de această expoziție!" – clasa a IX-a C, Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia

„Mi-a plăcut la nebunie". – Carla, clasa a VI-a, Colegiul Național „Mihai Viteazul” Slobozia

„Una dintre cele mai frumoase expoziții!" – Z. C.

„Felicitări colectivelor muzeelor care au avut ideea organizării acestei minunate expoziții. Moda franțuzească reprezintă un etalon în domeniu, iar Muzeul Național al Agriculturii Slobozia și Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova au reușit o colaborare de excepție, benefică vizitatorilor de toate categoriile sociale. Am apreciat munca deosebită și preocuparea pentru punerea în valoare a exponatelor, aerul elevat de etalare, modul de prezentare al muzeografilor și vom mai reveni". – profesor Liceul de Arte Plastice „Nicolae Tonitza” București

„O colecție foarte frumoasă! Am fost tare plăcut impresionate!" – Ada și Marina

„Astăzi, la Muzeul Agriculturii am vizitat colecția «Păpuși» din colecția Muzeului din Prahova. Colecția de păpuși a fost una impresionantă". – Ghiță Mihaela, clasa a VI-a B, Liceul de Arte „Ionel Perlea” Slobozia.

Câteva impresii de la Muzeul Regiunii Porților de Fier:

„Expoziția «Moda franceză în miniatură», o expoziție de păpuși deosebită și rarisimă în județul și orașul nostru. Am analizat-o cu mare atenție și mare plăcere, îți încântă sufletul și privirea". – 1 martie 2017

„Astăzi am vizitat cu plăcere și interes expoziția «Moda franceză în miniatură». O expoziție fascinantă atât pentru copii, cât și pentru adulți. Un element de noutate pentru orașul nostru. Felicitări!” – 1 martie 2017

„Astăzi, 27 martie 2017, am vizitat expoziția împreună cu nepoata mea și prietena ei. Totul este deosebit de frumos și instructiv. Felicitări organizatorilor!”

„Azi, 28 martie 2017, am vizitat expoziția de păpuși franceze, alături de elevii de la Școala Scăpău, Devesel. Am fost impresionați în mod plăcut de frumusețea costumelor expozitelor, de expunerea orală explicită a ghidului. Elevii au fost încântați de cele văzute, au participat activ la prezentarea explicațiilor ghidului. Vom reveni cu drag!”

„Astăzi, 28 martie 2017, am vizitat expoziția de păpuși «Moda franceză în miniatură» alături de elevii din clasa a IX-a de la Colegiul Tehnic Decebal. Elevii au fost încântați de cele văzute. Totul a fost instructiv și frumos”

„Azi, în ultima zi a lunii martie, am vizitat expoziția «Moda franceză în miniatură», alături de elevii Colegiului Național Pedagogic Ștefan Odobleja, Drobeta Turnu Severin. Copiii au aflat lucruri noi și interesante”. – T. A.

„Am rămas plăcut impresionată de expoziția pe care am vizitat-o împreună cu elevii mei, am primit foarte multe informații legate de aceasta. Vă mulțumim!” – 31 martie 2017

„Azi, 31 martie 2017, am avut parte de o zi specială. Ne-am simțit extraordinar, am fost foarte plăcut impresionați de ceea ce am vizitat și vizionat”

„Azi, 20 aprilie 2017, în peregrinările noastre prin orașul dumneavoastră, vrând să vizităm acvariul, am descoperit un loc deosebit de interesant și anume MUZEUL PĂPUȘILOR. Deosebit de pitoresc și doamne deosebite la prezentare. Sperăm să găsim și alte locuri minunate în Drobeta Turnu Severin! Cu considerație!” – Flor.

Câteva impresii de la Muzeul Județean Mureș (Secția de Științele Naturii):

„Noaptea muzeelor, 2017 «Moda franceză în miniatură» este o expoziție minunată. FELICITĂRI!!! MINUNAT!!!” – Andreea (20 mai 2017)

„Frumoasă expoziție!” – D. Bogdan, Timișoara (20 mai 2017)

„Plăcut impresionat”. – Dr. S. Adrian, Caransebeș (20 mai 2017)

„Această expoziție mi-a încântat privirea și sufletul, am avut impresia că mă joc cu păpușile mele de când eram mică”. – (21 mai 2017)

„Am vizitat azi, 24 mai 2017 acest muzeu, cei din Liceul Tehnologic «Fogarasy Mihaly» din Gheorgheni, Harghita, secția română. Am fost impresionați de cele văzute...”

„Astăzi am vizitat muzeul și copiii le-a plăcut foarte mult animalele și păpușile. Au fost încântați. Vă mulțumim”. – Grădinița cu Program Prelungit nr.10, Tîrgu Mureș (31 mai 2017).

Despre colecția și expoziția de păpuși, managerii instituțiilor unde au fost etalate piesele, și-au exprimat păreri:

„Expoziția este cu atât mai interesantă cu cât aceste replici ne introduc într-o lume a modei, o lume care s-a modificat, s-a schimbat în timp. Istoria costumului European are o bogată istorie interesantă și seducătoare. Păpușile sunt suport, sunt recuzită pentru ilustrarea acestui fenomen atât de fascinant care este moda” [2], a afirmat dr. Ligia Fulga, directorul Muzeului Civilizației Urbane a Brașovului.

„Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova deține un patrimoniu impresionant din care face parte o minunată colecție ce numără peste o sută de păpuși ilustrând istoria modei franceze de-a lungul vremii, începând cu galo-romanii și până în contemporaneitate. Prețioasa colecție a fost împrumutată cu generozitate muzeului nostru, cu scopul de a oferi publicului bucureștean și străin care ne calcă pragul, șansa și totodată bucuria de a fi admirată” [3], a spus dr. Ernest Oberländer-Târnoveanu, manager al Muzeului Național de Istorie a României.

„Astăzi (vineri, 11 martie 2016) este o ocazie specială pentru că deschidem o expoziție

temporară...care este rodul reînnodării unei colaborări pe care o avem cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova. Cu această expoziție ne propunem o incursiune în istorie. Și nu este numai o incursiune în teritoriul actual al Franței, în prima fază, dar și o incursiune în istoria modei. O incursiune care se face într-un stil mai neobișnuit, cu ajutorul unor păpuși. Aceste păpuși care sunt îmbrăcate după moda diferitelor perioade istorice” [4], a spus dr. Pavel Mirea, managerul Muzeului Județea Teleorman, Alexandria.

„Prețioasa colecție a fost împrumutată cu generozitate muzeului nostru, cu scopul de a oferi publicului care ne calcă pragul, șansa și totodată bucuria de a fi admirată” [5], a spus dr. Marian Neagu, manager al Muzeului Dunării de Jos, Călărași.

„În luna noiembrie (2016), venim cu o expoziție inedită, diferită de tot ceea ce am prezentat până acum – istoria modei franceze, ilustrată prin intermediul unei colecții prețioase, «păpuși de modă», o excelentă modalitate de a face cunoscută evoluția vestimentației de pe teritoriul Franței din secolul I î. Hr. și până în secolul al XX-lea” [6], a spus prof. dr. Gheorghe Petre, manager al Muzeului Național al Agriculturii, Slobozia.

„Expoziția de astăzi este un exemplu clar că păpușile ne pot încânta la orice vârstă. De ce păpușile? Pentru că astăzi păpușile au o altă simbolistică. Este vorba de o expoziție pe care am itinerat-o și mulțumim cu această ocazie Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova. Aceste păpuși au făcut drum lung să ajungă la noi și la copiii care vor veni să o vadă”, a afirmat la vernisaj prof. drd. Doinița Mariana Chircu, managerul Muzeului Regiunii Porților de Fier, Drobeta Turnu Severin [7].

Despre colecția de păpuși și expozițiile realizate au apărut articole în presa scrisă din orașele de reședință a muzeelor unde acestea s-au organizat, în presa on-line și de asemenea au apărut știri despre ea la posturile de radio și TV locale [8].

Brașov:

„Expoziția Păpușile vă prezintă moda de altădată a fost vernisată marți, la Muzeul Civilizației Urbane a Brașovului, prin intermediul a 60 de păpuși fiind reprezentate vestimentația și moda din perioada secolelor XVI-XX în Europa” [9].

„Astăzi, de la ora 13.00, la Muzeul Civilizației Urbane a Brașovului va avea loc vernisajul expoziției Păpușile vă prezintă moda de altădată, realizată în colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova. Expoziția cuprinde păpuși din patrimoniul Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, a căror vestimentație face o trecere în revistă a modei europene între perioada Renașterii și începutul secolului al XX-lea, costumele păpușilor fiind replici în miniatură ale hainelor de epocă” [10].

București:

„Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova vor fi expuse la București, în cadrul expoziției Moda franceză în miniatură” [11].

„Joi, 17 decembrie 2015, începând cu ora 13:00, la sediul Muzeului Național de Istorie a României (MNIR) din Calea Victoriei nr. 12, sector 3, București, va avea loc deschiderea expoziției temporare intitulată Moda franceză în miniatură. Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova. Acest proiect expozițional valorifică minunata colecție de păpuși deținută de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova (MJAP), propunând o călătorie în istoria vestimentară a Franței” [12].

„Muzeul Național de Istorie a României găzduiește expoziția Moda franceză în miniatură. Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova”. Minunata colecție de păpuși invită publicul din capitală, și nu numai, la o extraordinară călătorie prin istoria vestimentară a Franței, din antichitate și până în perioada contemporană.

În colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, din al cărui patrimoniu face parte această colecție de păpuși, Muzeul Național de Istorie a României oferă vizitatorilor un spectacol vizual, atât pentru cei mari, cât și pentru cei mici. Modul în care sunt prezentate păpușile, luxul de amănunte și cronologia meticuloasă oferă o experiență unică

și fixează astfel Franța ca centru al modei în Europa. Publicul se poate bucura de această expoziție până pe 28 februarie 2016” [13].

Alexandria:

„Muzeul Județean Teleorman organizează, în colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, expoziția *Păpușile și moda franceză de-a lungul timpului*. Deschiderea expoziției va avea loc vineri, 11 martie 2016, ora 11:00, în Sala Auditorium a Muzeului Județean Teleorman. Expoziția valorifică minunata colecție de păpuși deținută de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, propunând o călătorie în istoria vestimentară a Franței” [14].

„Muzeul Județean Teleorman, instituție de cultură aflată în subordinea Consiliului Județean Teleorman, organizează, în colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, expoziția *Păpușile și moda franceză de-a lungul timpului*. Deschiderea expoziției va avea loc vineri, 11 martie 2016, ora 11.00, în Sala Auditorium a Muzeului Județean Teleorman. Expoziția valorifică minunata colecție de păpuși deținută de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, propunând o călătorie în istoria vestimentară a Franței. Expoziția va fi deschisă publicului până pe data de 25 mai 2016” [15].

„Muzeul Județean Teleorman organizează, în colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, expoziția *Păpușile și moda franceză de-a lungul timpului*. Potrivit organizatorilor, deschiderea expoziției va avea loc vineri, 11 martie 2016, ora 11.00, în Sala Auditorium a Muzeului Județean Teleorman. Expoziția valorifică minunata colecție de păpuși deținută de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova” [16].

„La Muzeul Județean Teleorman s-a deschis, astăzi, expoziția *Păpușile și moda franceză de-a lungul timpului*. Expoziția valorifică minunata colecție de păpuși deținută de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, propunând o călătorie în istoria vestimentară a Franței” [17].

„Muzeul Județean Teleorman, instituție de cultură aflată în subordinea Consiliului Județean Teleorman, organizează, în colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, expoziția *Păpușile și moda franceză de-a lungul timpului*. Deschiderea expoziției a avut loc recent, în Sala Auditorium a Muzeului Județean Teleorman. Expoziția valorifică minunata colecție de păpuși deținută de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, propunând o călătorie în istoria vestimentară a Franței. Expoziția va fi deschisă publicului până pe data de 25 mai 2016” [18].

„Muzeul Județean Teleorman are privilegiul de a fi gazda unei expoziții deosebite, *Păpușile și moda franceză de-a lungul timpului*, organizată de Muzeul Județean Teleorman în colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova. La evenimentul de deschidere a expoziției ce a avut loc ieri, 11 martie 2016, în sala Auditorium a Muzeului Județean Teleorman a fost prezent și prefectul județului Teleorman, Carmen Daniela Dan. „Avem ocazia să vizualizăm o expoziție inedită. Avem păpuși manechin și avem și modă. Este deosebit de interesant pentru că vedem cum a evoluat moda. Vedem cum au evoluat finisajele, liniile vestimentare, în concordanță cu timpurile mai vechi și mai noi. Întotdeauna moda franțuzească a fost un reper pentru creatorii de modă. Această expoziție este cu atât mai oportună și salutară, fiind organizată în luna martie, luna femeii”, a spus prefectul județului. Expoziția *Păpușile și moda franceză de-a lungul timpului* va fi deschisă publicului până pe data de 25 mai 2016” [19].

„Vineri, 11 martie 2016, a avut loc deschiderea expoziției temporare *Păpușile și moda franceză de-a lungul timpului*, în prezența prefectului Județului Teleorman, Carmen Daniela Dan. Această expoziție este organizată de Muzeul Județean Teleorman în parteneriat cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova și aduce în fața publicului rafinamentul modei franceze și evoluția ei de-a lungul timpului. Cele 100 de păpuși manechin, pe care fiecare obiect vestimentar este așezat cu mare atenție, prezintă elemente de eleganță

pariziană. Orice detaliu este surprins și pus în valoare, cu meticulozitatea și finețea specifică poporului francez, renumit pentru măiestria sa. Prima luna a primăverii este luna femeii, cea care apreciază frumosul în toate detaliile ei, astfel încât expoziția deschisă la Muzeul Județean Teleorman în această perioadă este un regal pe care femeile îl merită” [20].

„Expoziția *Păpușile și moda franceză de-a lungul timpului*, organizată de Muzeul Județean Teleorman în colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, se bucură de un real succes. Vernisajul expoziției a avut loc vineri, 11 martie 2016, iar publicul numeros care trece pragul muzeului este de toate vârstele. Expoziția valorifică minunata colecție de păpuși deținută de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, propunând o călătorie în istoria vestimentară a Franței. Sunt prezentate publicului peste o sută de păpuși ilustrând istoria modei franceze de-a lungul vremii, aducând doritorilor de frumos, frânturi de îndrăzneală, excentricitate și lux din capitala modei. Prețioasa colecție a fost împrumutată cu generozitate Muzeului Județean Teleorman, cu scopul de a oferi publicului șansa și totodată bucuria de a fi admirată. Exponatele pot fi admirate în Alexandria până pe data de 25 mai 2016” [21].

Călărași:

„1 iunie, Ziua Internațională a Copilului, motiv de sărbătoare la Muzeul Dunării de Jos. Călărășenii sunt așteptați la vernisajul expoziției de păpuși *Moda franceză în miniatură*, ce va fi organizat la sediul de pe strada Progresului. Prețioasa colecție a fost împrumutată cu generozitate muzeului din Călărași, cu scopul de a oferi persoanelor care calcă pragul instituției de cultură șansa și totodată bucuria de a fi admirată” [22].

„Sute de păpuși, îmbrăcate în costume prețioase aparținând fiecărei epoci franceze, fac deliciul publicului la Muzeul Dunării de Jos din Călărași. Obiectele, aduse de la Ploiești, poposesc pe malul Borcei până pe 30 octombrie 2016. Expoziția valorifică minunata colecție de păpuși deținută de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, propunând o călătorie în istoria vestimentară a Franței” [23].

Slobozia:

„Muzeul Național al Agriculturii din Slobozia are onoarea de a prezenta, în colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova din Ploiești, un proiect expozițional de excepție – *Moda franceză în miniatură. Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova*. Având convingerea că acest proiect expozițional se va bucura de aprecierea publicului de toate vârstele, vă invităm la deschiderea expoziției, care va avea loc miercuri, 16 noiembrie, ora 13,00, precum și la vizitarea acesteia, care va rămâne la Muzeul Național al Agriculturii până la sfârșitul lunii ianuarie 2017” [24].

„Muzeul Național al Agriculturii din Slobozia are onoarea de a prezenta, în colaborare cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, din Ploiești, un proiect expozițional de excepție – *Moda franceză în miniatură. Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova*. [...] A devenit o tradiție pentru Muzeul Național al Agriculturii să organizeze, la final de an, o expoziție ca un cadou, în spiritul sărbătorilor de iarnă, menită să aducă bucurie vizitatorilor. [...] Dacă în expozițiile trecute am prezentat tradiții, datini și obiecte legate de acestea, acum aducem în atenția publicului aceste splendide *păpuși de modă*, o excelentă modalitate de a face cunoscută istoria vestimentației franceze din secolul I și până în secolul al XX-lea” [25].

„Muzeul Național al Agriculturii este în aceste zile gazda unei expoziții inedite! O impresionantă colecție de păpuși-manechine ilustrează evoluția modei franceze de-a lungul veacurilor, de la gallo-romani până în contemporaneitate. [...] Colecția de păpuși care prezintă moda franceză a ultimilor două mii de ani face parte din patrimoniul Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova din 2011. Miniaturile au devenit însă vedete în toată țara, grație unui proiect expozițional multianual. Valoarea colecției de păpuși rezidă din valențele evolutive ale modei, minuțiozitatea realizării costumelor și alegerii manechinelor suport, dar și prin mesajul valorificator transmis beneficiarilor culturali de instituțiile muzeale” [26].

„100 de păpuși sunt modelele unei expoziții vestimentare care surprinde evoluția modei franțuzești de-a lungul a 20 de secole. Colecția se află pentru scurt timp la Muzeul Agriculturii din Slobozia și va ajunge în mai multe județe printr-un program al Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova, care deține exponatele. Pe lângă frumusețea specială a rochiilor din secolele trecute, interesant pentru tinerii vizitatori este să descopere că la modă sunt acum tunsorile din 1930. [...] nu se cunoaște autorul ținutelor inedite, realizate în miniatură cu mare atenție la detaliu, ceea ce i-a impresionat până și pe muzeografi”. Gabriela Ciobanu precizează că rochiile de secol XVI au inclusiv jupoane, iar manechinele poartă atât ciorapi din plasă cât și pantofi cu pampon. *«Și moda asta face parte din artele vizuale. Cred că este foarte greu să faci aceste hăinuțe mici pentru păpuși dar care să reflecte stilul vestimentar din perioada respectivă. Fără să fii pasionat nu ai cum să reușești așa ceva.»* Elevii clasei a IX-a C de la Liceul Tehnologic Alexandru Ioan Cuza Slobozia s-au numărat printre primii vizitatori și au fost impresionați de cât de elaborate erau ținutele vestimentare ale secolelor trecute. Fetele s-au hotărât greu dacă e bine sau rău ca moda să se repete: *«Foarte interesant. Chiar nu mă așteptam să fie o expoziție așa de frumoasă. Sunt unice și minunate. Ar fi mai greu să ne îmbrăcăm acu cu rochii lungi, la școală, dar ar fi interesant și cu siguranță mai elegant»* spun fetele încântate. Pentru băieți, însă, e bine ca fiecare secol să rămână cu moda lui, chiar dacă au aflat că acum se poartă tunsoarea de la 1930. *«Față de moda din zilele noastre pare mai urât, dar pentru ei era uimitor. La tunsoare a revenit moda, toată lumea poartă și deja devii demodat»*” [27].

„În sala mare a Muzeului Național al Agriculturii din Slobozia nu-i loc s-arunci un ac. Zeci de copii privesc fascinați cea mai nouă expoziție organizată de instituția de cultură. Adusă tocmai din Prahova, de la Muzeul Județean de Istorie și Arheologie, expoziția prezintă evoluția modei franțuzești din ultimele două milenii... Și nu oricum! Transformate în manechine, 100 de păpuși de porțelan poartă cu mândrie replici ale hainelor îmbrăcate în trecut de cavaleri, curtezane, domnițe și chiar celebre figuri ale istoriei precum Caterina de Medici, Ludovic al XIII-lea, Henric al III-lea sau Carol al VIII-lea. [...] *«Ceea ce trebuie menționat este faptul că fiecare piesă din colecția noastră redă la scară mică elementele vestimentare din Franța. Rochiile redau același stil ...Coafurile, machiajul, podoabele toate sunt o reprezentare fidelă a modei franțuzești din trecut...»* [...] Impresionanta incursiune în istoria modei franțuzești i-a atras ca un magnet pe copiii de la școlile din oraș. Ținutele somptuoase, confecționate manual [...] i-au introdus pe elevi într-un alt univers. Ana Lică este în clasa a VI-a la Liceul de Arte Ionel Perlea Slobozia. Fetița a fost atrasă de ținuta unei curtezane de la curtea regelui Franței, în secolul V. Rochia albastră și podoabele păpușii de porțelan au făcut-o pe elevă să ne povestească despre planurile sale de viitor, în materie de design vestimentar. „Îmi place această prințesă. Desenez și eu uneori haine așa. Vreau să mă fac designer și să croiesc astfel de haine...” [28].

Drobeta Turnu Severin:

„Cu ocazia zilei de 1 martie, Muzeul Regiunii Porților de Fier a deschis în cadrul Pavilionului Multifuncțional, din str. Independenței, nr. 2, două expoziții dedicate primăverii *Moda franceză în miniatură* și *Fluturi și Flori*. Expoziția *Moda franceză în miniatură* valorifică colecția de păpuși deținută de Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, propunând o călătorie în istoria vestimentară a Franței. Prețioasa colecție a fost împrumutată cu generozitate Muzeului Regiunii Porților de Fier, cu scopul de a oferi publicului severinean și nu numai, șansa și totodată bucuria de a fi admirată. [...] La eveniment au participat, din partea oficialităților, dl. Daniel Cîrjan, viceprimar al municipiului Drobeta Turnu Severin, cadre didactice, reprezentanți ai Agenției de Mediu, ai Direcției Județene de Cultură, ai Palatului Copiilor, elevi ai Școlii Constantin Negreanu și alți colaboratori ai muzeului” [29].

„Toți severinenii ar trebui să-și facă timp, să-și rupă zece minute din timpul liber, să vină să viziteze Muzeul Regiunii Porților de Fier să viziteze această colecție care este una extraordinară și foarte bine realizată”, a spus viceprimarul municipiului Drobeta Turnu Severin [30].

„Expoziția *Moda franceză în miniatură*, de la Pavilionul Multifuncțional al Muzeului Regiunii Porților de Fier, care propune o călătorie în timp în istoria vestimentară a Franței, se bucură de un real succes. Zilnic, grupuri de elevi din școlile mehedintene vizitează atât expozițiile de modă franceză, fluturi și flori, dar aleg și atelierele de lucru tematice. [...] Expozițiile s-au bucurat de un real succes în rândul elevilor și profesorilor și au confirmat dorința de cunoaștere a celor mici. Expoziția *Moda franceză în miniatură* se va încheia pe data de 25 aprilie, iar iubitorii de istorie și frumos vor putea vizita exponatele la Pavilionul Multifuncțional al Muzeului Regiunii Porților de Fier” [31].

Tîrgu Mureș:

„Pe lângă expoziția de bază a Muzeului de Științele Naturii din Tîrgu Mureș, care va putea fi vizitată în cadrul Noptii Muzeelor, sâmbătă, 20 mai, între orele 11.00–2.00, Muzeul Județean Mureș organizează, în parteneriat cu Muzeul Județean de Istorie Prahova, un proiect expozițional de excepție: *Moda franceză în miniatură – Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova* [...], iar pentru copii se va desfășura un atelier de pedagogie muzeală denumit *Din lumea păpușilor*” Atelierul este programat sâmbătă, de la 13.00 la 17.00, în clădirea secundară a Muzeului de Științele Naturii [...] *Vino la muzeu cu păpușa Barbie sau cu păpușa Ken și îi vom face o hăinuță!* le transmit cei de la Muzeul de Științele Naturii copiilor. De asemenea, vor fi confecționate păpuși din diverse materiale, pentru cei care vor veni fără păpuși. În cadrul atelierului «vom beneficia de sprijinul unor voluntari – profesori colaboratori, deveniți prieteni ai muzeului, precum și de sprijinul colegilor și colaboratorilor noștri de la Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova din Ploiești, prieteni ai muzeului, de asemenea», a adăugat șeful Secției de Științele Naturii, prof. Daniela-Ramona Botoș” [32].

„Muzeul Județean Mureș și Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova au deschis, vineri, 19 mai, la Tîrgu Mureș, o expoziție care prezintă o colecție unicat de păpuși îmbrăcate după moda franceză, care acoperă perioada dintre antichitate până în secolul XX, care va putea fi vizitată începând cu evenimentul Noaptea Muzeelor. Expoziția *Moda franceză în miniatură*, găzduită la Muzeul de Științele Naturii din Tîrgu Mureș, prezintă 90 de păpuși îmbrăcate după moda franceză, începând cu galo-romanii și până în contemporaneitate, fiind parte a unei colecții impresionante de 127 de exemplare de păpuși deținută de muzeul prahovean...” [33].

„O expoziție care prezintă o colecție unicat de păpuși îmbrăcate după moda franceză, care acoperă perioada dintre antichitate până în secolul XX, va putea fi vizitată, începând de sâmbătă seara (20 mai 2017), la Muzeul de Științele Naturii din Tîrgu Mureș. În expoziția *Moda franceză în miniatură*, organizată de Muzeul Județean Mureș și Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, pot fi admirate 90 de păpuși îmbrăcate după moda franceză, începând cu galo-romanii și până în contemporaneitate. Este parte a unei colecții impresionante de păpuși deținută de muzeul prahovean...” [34].

„La Muzeul de Științele Naturii din Tîrgu Mureș s-a deschis expoziția *Moda franceză în miniatură*, în care pot fi văzute peste 90 de păpuși îmbrăcate după moda franceză, începând cu galo-romanii și până în contemporaneitate. Evenimentul este organizat în parteneriat cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova.[...] «Muzeul Județean Mureș are onoarea de a organiza, în parteneriat cu Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, un proiect expozițional de excepție: *Moda franceză în miniatură – Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova*. S-a dorit această colaborare pentru a veni în întâmpinarea pasiunilor celui mai fidel public al Muzeului de Științele Naturii – copiii și elevi din învățământul preuniversitar. Apreciem deschiderea conducerii muzeului și a colegilor pentru organizarea acestei expoziții, în cadrul căreia publicul va putea admira vestimentația galilor, romanilor, galo-romanilor, francilor și apoi a francezilor, personaje masculine și feminine, purtând costumație specifică epocilor lor», a precizat prof. Daniela-Ramona Botoș, șefa

Muzeului de Științele Naturii din Tîrgu Mureș. Păpușile vor rămâne la Tîrgu Mureș până în data de 3 iulie” [35].

Concluzii

Am scris acest articol având convingerea că acest proiect expozițional s-a bucurat și se va mai bucura de succes, precum și de aprecierea publicului de toate vârstele. Mulțumirile mele se îndreaptă către toate echipele de organizare a expozițiilor din cadrul muzeelor cu care Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova a colaborat la realizarea acestor expoziții inedite și mă refer aici la Muzeul Memorial „Contantin și Ion Stere” Bucov, Muzeul Memorial „Paul Constantinescu” Ploiești, Muzeul Civilizației Urbane a Brașovului, Muzeul Național de Istorie a României – București, Muzeul Județean Teleorman – Alexandria, Muzeul Dunării de Jos – Călărași, Muzeul Național al Agriculturii – Slobozia, Muzeul Regiunii Porților de Fier Drobeta Turnu Severin, Muzeul Județean Mureș (Secția de Științele Naturii) – Tîrgu Mureș, Muzeul Județean Giurgiu, Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță Caransebeș și către toți vizitatorii care au admirat și vor mai admira colecția de păpuși.

BIBLIOGRAFIE

1. Arhiva Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Ofertă nr. 2626/10.10.2011
2. <http://www.agerpres.ro/cultura/2015/06/16/brasov-papusile-va-prezinta-moda-de-altadata-expozitie-vernisata-la-muzeul-civilizatiei-urbane-15-54-53>
3. Catalogul expoziției „Moda franceză în miniatură. Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova”, 2015, Editat de Muzeul Național de Istorie a României, București, 6.
4. „Mara”, 2016 (12 martie), nr. 2403, anul X.
5. http://adevarul.ro/locale/calarasi/inedit-moda-franceza-miniatura-expozitie-papusi-pretioase-muzeu1_574eca965ab6550cb886d252/index.html
6. Catalogul expoziției „Moda franceză în miniatură. Păpuși din colecția Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova”, 2016, Editat de Muzeul Național al Agriculturii, Slobozia, 3.
7. <https://tele2drobeta.ro/2017/03/01/primavara-cu-fluturi-si-papusi/>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=URkRZtgaGgw&feature=youtu.be>;
<https://www.youtube.com/watch?v=2Of03b48WwQ>
9. <http://www.agerpres.ro/cultura/2015/06/16/brasov-papusile-va-prezinta-moda-de-altadata-expozitie-vernisata-la-muzeul-civilizatiei-urbane-15-54-53>
10. <http://www.bzb.ro/stire/papusile-ne-vor-prezenta-moda-de-altadata-la-muzeul-civilizatiei-urbane-a87442>
11. <http://www.evz.ro/moda-franceza-in-miniatura.html>
12. <http://www.onlinegallery.ro/expozitie-tematica/moda-franceza-miniatura-papu%C8%99i-din-colec%C8%99Bia-muzeului-jude%C8%99Bean-de-istorie-%C8%99i-arheo>
13. http://www.historia.ro/exclusiv_web/timp-liber/articol/moda-papusilor-franceze
14. <http://sanuuitam.blogspot.ro/2016/03/papusile-si-moda-franceza-de-lungul.html>
15. „Teleormanul”, 2016 (10 martie), nr.7008, anul XXV.
16. „Gazeta de Teleorman”, 2016 (10 martie), nr. 3832.
17. <http://www.teleorman24.ro/index.php/eveniment/item/7018-expozitia-papusile-si-moda-franceza-de-a-lungul-timpului, ora 12:35>.
18. <http://www.gazetamuntenei.ro/muzeul-judetean-teleorman-organizeaza-in-colaborare-cu-muzeul-judetean-de-istorie-si-arheologie-prahova-expozitia-papusile-si-moda-franceza-de-a-lungul-timpului/>
19. „Mara”, 2016 (12 martie), nr. 2403, anul X.
20. <http://informatiadesud.ro/muzeul-judetean-teleorman-deschiderea-expozitiei-temporare-papusile-si-moda-franceza-de-a-lungul-timpului/>
21. <http://informatiadesud.ro/muzeul-judetean-teleorman-papusile-si-moda-franceza-de-a-lungul-timpului/>
22. <http://observatorcl.info/1-iunie-ziua-internationala-a-copilului-si-5-iunie-ziua-invatorului-sunt-motive-de-sarbatoare-la-muzeul-dunarii-de-jos-copiii-de-toate-varstele-parinti-si-bunici-dar-si-cadrede-didactice-cu/>
23. http://adevarul.ro/locale/calarasi/inedit-moda-franceza-miniatura-expozitie-papusi-pretioase-muzeu1_574eca965ab6550cb886d252/index.html
24. „Ialomița”, 2016 (9 noiembrie), nr. 876.

25. „Obiectiv”, 2016 (9–15 noiembrie), nr. 185, anul V
26. <http://baragantv.ro/2016/11/16/moda-franceza-prezentata-de-papusi-la-muzeul-national-al-agriculturii/>
27. <http://www.guraialomitei.com/gura-ialomitei/moda-franceza-in-miniatura-expozitie-inedita-la-muzeul-national-al-agriculturii-din-slobozia/#Articol>
28. „Independent”, 2016 (23 noiembrie), nr. 802
29. „Obiectiv mehedintean”, 2017 (2 martie), nr. 867, Anul XIX.
30. <https://tele2drobeta.ro/2017/03/01/primavara-cu-fluturi-si-papusi/>
31. „Obiectiv mehedintean”, 2017 (16 martie), nr. 869, Anul XIX
32. <http://www.zi-de-zi.ro/2017/05/16/noaptea-muzeelor-2017-90-de-manechine-papusi-prezinta-moda-franceza-la-muzeul-de-stiintele-naturii/>
33. <http://www.agerpres.ro/cultura/2017/05/19/mures-expozitie-cu-o-colectie-unicat-de-papusi-prezentand-moda-franceza-din-antichitate-pana-in-secolul-xx-foto--15-49-56>
34. <http://transilvania24.ro/ardealnews-colectie-unicat-de-papusi-prezentand-moda-franceza-la-targu-mures-galerie-foto-mures-stiri/>
35. <http://ziarulprahova.ro/2017/05/papusi-din-colectia-muzeului-judetean-de-istorie-si-arheologie-prahova-prezentate-la-targu-mures/>

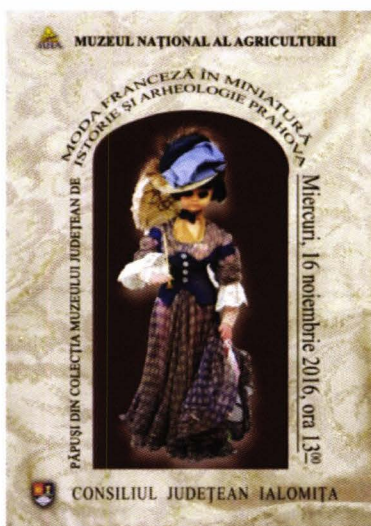
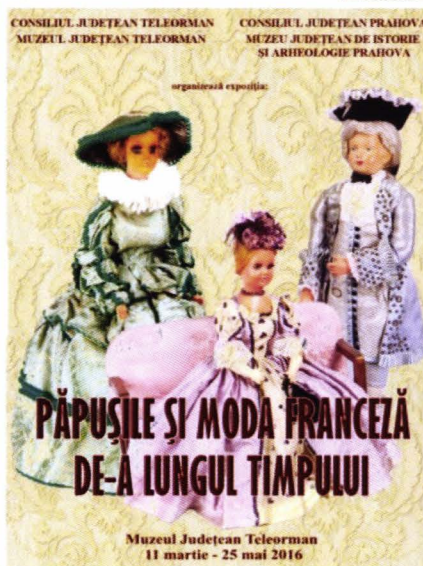
THE DOLLS, MINIATURE MANNEQUINS – A REJUVENATE COLLECTION IN VARIOUS MUSEUM SPACES

(Abstract)

County Museum of History and Archeology Prahova holds an important collection of 127 dolls depicting an evolution of French fashion along the centuries, from the Gallo-Romans to the mid-twentieth century. This collection of dolls-mannequins shows a documentary in detail of how people dressed in the last two thousand years in France.

The collection of dolls was purchased in 2011 by the County Museum of History and Archeology Prahova from a private collector in Braşov. Since the acquisition, the dolls were valorized through an exhibition project – “The Universe of Childhood” in the period – June 1 to July 31 2011, organized for International Children’s Day.

The 127 dolls are a collection of miniature models, which aroused interest, and other exhibitions were organized in other museums where the celebrities were – the puppets. Remembering here: Memorial Museum “Contantin and Ion Stere” Bucov, Memorial Museum, “Paul Constantinescu” Ploieşti, Museum of Civilisation Braşov, National Museum of Romanian History, County Museum Teleorman, Museum of Lower Danube, National Museum of Agriculture, Region Museum Iron Gates, County Museum Mureş (Department of Natural Sciences), County Museum Giurgiu, County Museum of Ethnography and the Caransebes Regiment.

Afișe expoziții colecție păpuși

DINCOLO DE OBIECTE. REINTERPRETĂRI ARTISTICE ÎN MODELE VEGETALE

Ioana Ruxandra CONSTANTIN

Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova – Birou Istorie, str. Toma
Caragiu nr. 10, RO–100042 Ploiești, ioana_cns20@yahoo.com

Rezumat

Acest articol se referă la puterea pedagogică a muzeelor și a obiectelor pe care le adăpostesc, oferind oportunitatea unică a studiului interdisciplinar, deținând colecții ce au puterea de a inspira, de a informa, de a entuziasma și de a educa.

Proiectul educațional *Ce frumoasă ești, măreață cămașă, mândria Prahovei* ce s-a înscris în seria programelor desfășurate împreună cu adolescenții, a avut ca scop cunoașterea și prețuirea patrimoniului etnografic, abordarea ei prahovene ca artă și inspirație, stimulând dezvoltarea abilităților și a competențelor în direcția studiului artelor, istoriei, științelor sociale, științelor naturii.

În prima săptămână a programului, elevii au primit informații de bază despre costumul popular național, abilități pe care le-au folosit ulterior în proiectele lor. Restul programului a fost un proiect de inspirație independent. La sfârșitul programului, elevii și-au prezentat lucrările artistice printr-o expoziție temporară.

Introducere

Muzeele sunt instituții care arhivează, comunică și cercetează memoria colectivă și istoria. Prin colecțiile, expozițiile și evenimentele pe care le organizează, muzeele asigură interesul constant al publicului, încurajând dezvoltarea și cunoașterea. Evident, muzeul nu se adresează doar populației școlare, ci și publicului larg, cu diversitatea sa aferentă¹.

De ce *Obiecte și Dincolo de obiecte*? În cadrul unui program educațional, folosirea unor obiecte muzeale este avantajoasă, întrucât motivează vizitatorul în direcția propriei educări non-formale. Oamenii sunt fascinați de artefacte și, prin prezentarea unor astfel de obiecte ei răspund cu mult entuziasm și sunt dispuși să adreseze întrebări. Un alt avantaj al folosirii obiectelor în procesul predării-învățării este acela că nu vizează o anumită vârstă sau un anumit nivel de educație și cultură. Același obiect poate fi, pe rând, utilizat cu grupuri de copii, adolescenți sau adulți, desigur, în condițiile în care abordările, problemele ridicate și discuțiile sunt de fiecare dată altele². Fiecare grup observă și pune întrebări în acord cu experiența personală și cunoașterea proprie. Artefactele culturale pot ajuta la documentarea în legătură cu (spre exemplu) biografia unei persoane, precum și în privința trecutului foarte îndepărtat. Însă, tocmai din acest motiv, ele ajută la o mai bună înțelegere a prezentului și o predicție mai exactă a viitorului. Ele stimulează dezvoltarea abilităților și a competențelor, atrag atenția asupra necesității păstrării și conservării obiectelor și asupra observării lumii înconjurătoare, inclusiv asupra diferențelor culturale întâlnite de la un loc la altul sau de la o perioadă la alta.

Experiențele de învățare trebuie să fie variate mai ales la nivelul vârstei școlare, fie că se produc într-un context formal, în cadrul școlii, fie într-unul non-formal și informal, așa cum sunt cele care au loc în perioada vacanțelor sau la muzeu. Pentru ca elevii să manifeste

interes pentru muzeu și să se implice în mod semnificativ, programele didactice trebuie să fie interactive, plăcute și foarte bine structurate, să se desfășoare în decoruri confortabile și mai degrabă informale, reprezentând o reală invitație la joc și interacțiune cu alți vizitatori, seducând astfel nu numai copiii, ci și adolescenții. Activitățile trebuie să promoveze un conținut științific și să exploreze aspecte fundamentale ale formelor de acțiune umană, valorificând patrimoniul deținut de muzeu „într-un mod creativ și viu, în direcția educării publicului”³. Tocmai din aceste considerente expuse anterior, în lunile aprilie – iunie 2015 am lansat proiectul educațional *Ce frumoasă ești, măreață cămașă, mândria Prahovei*, ce s-a înscris în seria programelor desfășurate împreună cu adolescenții, în cazul nostru, elevi ai claselor a X-a și a XI-a de la Colegiul Național de Arte *Carmen Sylva* din Ploiești.

Scopul proiectului a fost:

- cunoașterea și prețuirea patrimoniului etnografic prahovean,
- abordareaiei prahovene ca artă și inspirație privind creațiile artistice ale liceenilor.

Din partea Colegiului de Arte am avut drept coordonatori profesori de la specializările: textile modă, pictură, ceramică și grafică.

Etapele derulării proiectului

• Prima etapă a fost una colocvială, de abordare a temei, în cadrul căreia am expus un număr de 20 de ii din patrimoniul muzeului, cu elemente specifice portului popular prahovean. Practic, muzeul a oferit elevilor experiențe contextualizate și puternic senzoriale, care au integrat modalități de învățare formală și non-formală⁴. În cadrul proiectului, elevii au interacționat cu obiectele și au încercat să le înțeleagă. Ei au fost încurajați să facă acest lucru, mai exact să privească atent, să se întrebe și să pună întrebări, să interpreteze și să formuleze interpretări pornind de la ceea ce observă, să facă anumite conexiuni cu lucrurile pe care le cunoșteau deja, să ia în considerare și să analizeze perspective și puncte de vedere diferite, să caute sub suprafață, să descopere complexitatea și să formuleze concluzii.

Dincolo de modul de croire, de proporționare a culorilor, a elementelor ce compun întreg ansamblul vestimentar, dincolo de toate observațiile sugerate, i-am invitat pe liceeni să analizeze elementele simbolice brodate pe cămașă, aducând în discuție puterea de exprimare a veșmântului purtat. Știm că țăranul s-a inspirat întotdeauna din natură, dovadă fiind tendința de a introduce în ornamentică elemente florale, zoomorfe, antropomorfe, concretizate potrivit posibilităților creatoarei prin stilizări și tehnici diverse.

Referindu-ne exclusiv la elementele decorative prezente pe cămașa prahoveană, extrem de vizibile și ușor de identificat sunt reprezentările fitomorfe: vrejuri, frunze, flori, fructe, ghirlande, buchete, coronițe. Dintre acestea, vrejul viței-de-vie a fost un motiv preferat în ornamentica tradițională din Prahova, fiind o formă de reprezentare a pomului vieții. Ciorchinii și frunzele de viță au fost reprezentate în compoziții ornamentale cusute pe cămășile femeiești și bărbătești de sărbătoare. Pe lângă *vrejul de viță-de-vie* s-au folosit și multe alte reprezentări de crengi cu frunze, flori și fructe. Florile sunt reprezentate singular sau alcătuind ghirlande, buchete sau coronițe. De la începutul secolului al XX-lea, o mare răspândire a cunoscut-o *trandafirul*, de la formele stilizate inițial până la încercările de copiere a realului. Acestuia i se alătură motivele florale ce redau: *boboci, muguri de trandafiri, albăstrele, garoafe, frunze de tei, crini, regina nopții, maci, nalbă* (Fig. 1).

• A doua etapă a fost cea de identificare din punct de vedere personal a elementelor analizate și transformarea lor în proiecte de creație. Obiectele propuse au fost utilizate într-o mare varietate de moduri, cu scopul de a îmbunătăți și disemina cunoștințe specifice, de a facilita comunicarea, munca în echipă, abilitățile practice și artistice și de a îmbunătăți inspirația.

- Ultima etapă s-a concretizat printr-un atelier desfășurat la Colegiul de Artă pentru

realizarea lucrărilor artistice. A fost un proiect ce a creat propriul material. Simpla atingere sau observare a materialelor textile, experimentul personal până la urmă și explorarea au jucat un rol esențial, pornind de la concept la finalitatea bidimensională, prin lucrările în tempera și acryl realizate pe hârtie sau tridimensional prin manipularea lutului, deschizând direcții noi de exprimare artistică (Fig. 2).

În ceea ce privește reprezentarea conceptuală a picturii realizate pe hârtie, elevii au optat pentru realizarea elementelor ornamentale de pe ie sub forma unor modele vegetale „vegetal patterns”. În acest caz, cuvântul cheie a fost repetiția. Artistul preia un mic element de design, cu ar fi o floare în cazul nostru și îl repetă, realizând o lucrare care diferențiază modelul tradițional ce ne duce cu gândul la formalitate, de cel abstract, informal.

Rezultatele muncii lor au fost prezentate în cadrul unei expoziții temporare ce a fost vernisată pe data de 17 iunie 2015, eveniment dedicat Zilei Universale a Iei. Manifestarea a fost practic, o continuare a fenomenului mondial declanșat în anul 2013 pe data de 24 iunie, de Sânziene, de comunitatea social media „La Blouse Roumaine”, pentru promovarea ieii românești ca brand de țară. Vernisajul a fost completat cu un spectacol de canto și dansuri populare oferit copiilor de la Palatul Copiilor din Ploiești (Fig 3, Fig. 4).

Evenimentul în sine, a avut un impact extraordinar în rândul vizitatorilor. De asemenea, reprezentanți mass-media precum Televiziunea Valea Prahovei, Ploiești TV, Ziarul Observatorul Prahovean, Radio SOS, reporteri Radio Romania au fost interesați să participe la eveniment, transmitând și publicând știri la nivel local și național.

Concluzii

Concretizând cele prezentate anterior și reluând titlul acestei lucrări, muzeele și obiectele pe care le adăpostesc oferă oportunitatea unică a studiului interdisciplinar, deținând colecții care inspiră, în cazul nostru adolescenții, în direcția studiului artelor, istoriei, științelor sociale, științelor naturii. Totodată, muzeul a oferit un spațiu ideal pentru exercitarea gândirii artistice în contexte informale.

BIBLIOGRAFIE

1. Dias Ana, César Margarida, 2014, Museums as spaces and times for learning and social participation, în *Psychology in Russia: State of the Art*, Volum 7, nr. 4/2014, pag. 20 – 34.
2. Ritchhart Ron, 2007, Cultivating a Culture of Thinking in Museums, în *Journal of Museum Education*, Volum 32:137 – 154.
3. Zbucnea Alexandra, 2006, Educatorul fără manual, în *Revista Muzeelor* nr. 4/2006, anul XLI, pag. 5 – 6.

BEYOND OBJECTS. ARTISTIC REINTERPRETATIONS IN VEGETAL PATTERNS.

(Abstract)

This paper refers to the pedagogical power of museums and the objects they house, affording a unique opportunity for cross-disciplinary study, possessing collections that have the power to inspire, inform, excite and educate.

The educational project entitled *What a lovely garment you are, Romanian Blouse from Prahova County* has been part of the series of programs with teenagers. The purpose of the project was knowledge and appreciation of ethnographic patrimony, approaching the Romanian blouse as art and providing inspiration for students studying art, design, history, social sciences and natural sciences.

During the first week of the program, students received basic information about national folk costume, skills they were used later in their projects. The remainder of the program was an independent inspirational project. At the end of the program, students presented their artistic works through a temporary exhibition.

Endnotes:

¹ Dias Ana, César Margarida, Museums as spaces and times for learning and social participation, în *Psychology in Russia: State of the Art*, Volum7, nr. 4/2014, pag. 20

² Ibidem, pag. 22

³ Zbucnea Alexandra, *Educatorul fără manual*, în *Revista Muzeelor* nr. 4/2006, anul XLI, pag. 5

⁴ Ritchhart Ron, Cultivating a Culture of Thinking in Museums, în *Journal of Museum Education*, Volume 32, 2007, pag. 139

Fig. 1: Aspecte din timpul primei etape de abordare a temei privind cunoașterea patrimoniului prahovean

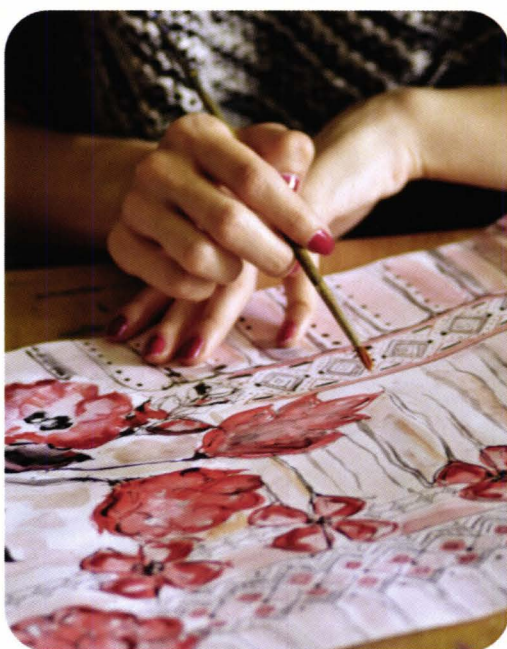

Fig. 2: Aspecte din timpul activităților de creație în urma identificării elementelor analizate

Fig. 3, 4: Vernisajul expoziției temporare *Ce frumoasă ești, măreață cămașă, mândria Prahovei*

MUZEUL DE ȘTIINȚELE NATURII PRAHOVA – PROMOTOR AL EDUCAȚIEI PENTRU ECOLOGIE PRIN PROIECTELE DE MEDIU

Adela Elena GRIGORESCU, Dragoș GRIGORESCU

Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova Ploiești,
Str. Sbt. Erou Călin Cătălin, nr. 1 – Palatul Culturii, RO-100066 Ploiești

„Educația nu este o finalitate în sine. Ea este un instrument-cheie pentru a aduce modificările în cunoștințe, valori, atitudini și moduri de viață necesare dezvoltării durabile și stabilității în și între state, democrație, securitate și pace”

UNESCO

Rezumat

Având în vedere că principala misiune a muzeului contemporan, rațiunea de a fi, este cea educativă, se poate afirma faptul că muzeul în general și muzeele de științele naturii în particular constituie promotori de seamă ai informațiilor și cunoștințelor legate de protecția mediului înconjurător. Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova dorește, prin activitățile sale educative constituite pe proiecte de mediu, să sensibilizeze mentalitatea unor segmente de public cât mai extinse cu privire la necesitatea protejării naturii. Astfel, educația muzeală informală, ca tip de educație specială, fiind pusă corect în relație cu aspectele de acțiune locală de mediu să poată să producă în timp un comportament adecvat față de mediu.

În lucrarea de față ne propunem să prezentăm unul dintre proiectele de mediu derulate de către Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova, proiectul „Mai informați, mai conștienți, mai responsabili pentru râuri curate în județul Prahova” punând în lumină activitățile proiectului în care educația muzeală pentru ecologie se regăsește cu predilecție.

Introducere

Prin preocuparea constantă de a conserva, de a cerceta și de a îmbogăți patrimoniul natural, colectivul muzeului a inițiat proiecte noi cu scopul de a atinge principalele sale obiective. Posibilitatea de a pune la lucru idei proprii cu fonduri comunitare a constituit, încă de la pătrunderea acestei propuneri în spațiul de aplicabilitate al instituțiilor din România, pentru personalul de specialitate al *Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova*, o provocare, și în același timp o mai mare libertate de punere în aplicare ale diverselor sale proiecte, în care un loc aparte îl constituie proiectele de mediu.

Prin educația care se face prin și în muzeu, muzeul devine un partener activ, alături de alte instituții de profil, la îmbunătățirea situației existente privitoare la insuficienta cunoaștere, conștientizare și educație față de valorile patrimoniului natural.

Inițiativa Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova și a Fundației Oamenilor de Știință Prahova, proiectul „Mai informați, mai conștienți, mai responsabili pentru râuri curate în județul Prahova” a avut ca obiectiv general informarea și conștientizarea cu privire la problemele de poluare și epuizare a apelor curgătoare, precum și implicarea societății civile, a autorităților și a altor actori locali în protejarea naturii și crearea unui mediu

sănătos în județul Prahova. De asemenea, proiectul a vizat și creșterea nivelului de informare și implicare a elevilor și cadrelor didactice referitor la protejarea apelor curgătoare din județul Prahova, îmbunătățirea dialogului între cetățeni și autorități/instituții publice locale și regionale în ce privește înțelegerea și implementarea politicilor privind protecția apelor curgătoare din județul Prahova, dar și creșterea nivelului de conștientizare a cetățenilor din județul Prahova cu privire la avantajele protejării resurselor de apă și efectele nocive ale poluării și epuizării acestora. Pe parcursul celor 10 luni de implementare a proiectului, conform activităților planificate, începute în ianuarie și derulate până la finele lunii octombrie anul 2009, principalele rezultate au fost următoarele:

- **întâlniri** pentru consultarea reprezentanților ONG, APL și a liderilor informalți în privința elaborării și implementării normelor privind protecția apelor curgătoare;
- constituirea unui **grup de lucru județean** alcătuit din reprezentanți ai ONG, lideri informalți, reprezentanți autorități/instituții de mediu (Agenția pentru Protecția Mediului etc.)
- **campanii de atragere** și motivare a voluntarilor care vor deveni multiplicatori de informație de mediu;
- **rețeaua de multiplicatori de informație de mediu** a județului Prahova;
- **acțiuni de ecologizare** a râurilor Prahova și Teleajen;
- **sesiuni de informare** pentru reprezentanți ai cetățenilor, autorităților publice, ONG, elevilor și cadrelor didactice din localitățile Ploiești, Bușteni, Sinaia, Câmpina, Măneciu, Vălenii de Munte, Boldești-Scăieni și Bucov;
- organizarea **Simpozionului** „*Ape curate pentru binele comunității*”;
- materiale de promovare realizate:
  - un volum de referate editat și tipărit;
  - broșuri, pliante, fluturași (Fig.1);
  - un website pentru diseminarea rezultatelor proiectului creat.

Vom reda în cele ce urmează activitățile proiectului în care educația muzeală pentru mediu și-a găsit ecou.

Organizarea unei campanii de atragere și motivare a voluntarilor

Atât Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova, cât și Fundația Oamenilor de Știință au experiență în colaborarea cu voluntari pentru desfășurarea activităților pe care le derulează. Muzeul înseamnă educație, iar educația are ca obiectiv modelarea personalității umane care produce mai departe având liber arbitru, atitudini și comportamente în natură. Individul uman modelat prin educație ecologică pune la lucru prin voință proprie acțiunile de sprijinire și protejare a mediului înconjurător. În cadrul proiectului „Mai informați, mai conștienți, mai responsabili pentru râuri curate în județul Prahova”, acest tip de activitate a fost organizată sub formă de campanie de atragere și motivare a voluntarilor, cu scopul de a-i da o mai mare amploare și vizibilitate.

Membrii echipei de proiect s-au deplasat în unitățile de învățământ preuniversitar din localitățile vizate de proiect, unde au purtat discuții cu elevii și cadrele didactice, în cadrul orelor de consiliere și orientare școlară, explicându-le acestora importanța activității de voluntariat și a implicării în acțiuni menite să aducă un mediu mai curat și mai sănătos. Instituțiile școlare vizate au fost următoarele: Colegiul „Ion Kalinderu” Bușteni, Colegiul „Mihail Cantacuzino” Sinaia, Colegiul Național „Nicolae Grigorescu” Câmpina, Colegiul Național „Nicolae Iorga” Vălenii de Munte, Liceul Tehnologic Agromontan „Romeo Constantinescu” Vălenii de Munte, Liceul Tehnologic Măneciu – Ungureni, Grupul Școlar pentru Industria Sticlei Boldești Scăieni, Colegiul Național „Ion Luca Caragiale” Ploiești, Liceul Teoretic „Nichita Stănescu” Ploiești, Școala Gimnazială cu cls. I – VIII „Bogdan Petriceicu Hașdeu” Câmpina, Școala Gimnazială cu cls. I-VIII „Principesa Maria” Sinaia, Școala Gimnazială cu

cls. I – VIII Bucov, Școala Gimnazială cu cls. I – VIII „Sf. Vineri” Ploiești și Școala Gimnazială cu cls. I – VIII „Sf. Vasile” Ploiești.

Voluntarii recrutați (atât din rândul elevilor, cât și al cadrelor didactice) au fost conștientizați cu privire la importanța implicării în acțiuni de voluntariat menite să contribuie la menținerea unui mediu mai curat și mai sănătos. Instruirea acestora în legătură cu reglementările privind protecția apelor curgătoare a fost făcută în cadrul a patru sesiuni de formare organizate în localitățile: Ploiești, Câmpina, Sinaia și Vălenii de Munte. Formările s-au desfășurat pe durata unei zile, în cadrul secțiilor Muzeului de Științele Naturii din localitățile respective și au fost susținute de specialiști ai Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova, membrii ai echipei de proiect.

În cadrul fiecărei sesiuni de formare au participat aproximativ 25 de voluntari. Metodele folosite au fost interactive, au prezentat date statistice, imagini, situații relevante privitoare la poluare și la importanța menținerii unor ape curate și sănătoase.

Voluntarii recrutați și instruiți au fost angrenați în activități ale proiectului: acțiuni de ecologizare, campania de promovare și crearea rețelei de multiplicatori de informație de mediu.

Crearea rețelei de multiplicatori de informație de mediu

Ideea de rețea de multiplicare a informației de mediu are un caracter inovativ și a decurs din nevoia creșterii nivelului de conștientizare, informare și implicare a elevilor, cadrelor didactice și cetățenilor din localitățile vizate de proiect din județul Prahova, cu privire la avantajele protejării resurselor de apă și efectele nocive ale poluării și epuizării acestora. Activitatea pornește de la experiența acumulată de Muzeul de Științele Naturii Prahova, care a înființat și coordonează o rețea de secții poziționate în cadrul localităților: Bușteni, Sinaia, Mănești și Vălenii de Munte. De asemenea, Fundația Oamenilor de Știință Prahova, membră al Rețelei Multiplicatorilor de Informație Europeană, a inițiat realizarea unei rețele (de informație europeană) la nivel județean.

Multiplicatorii de informație de mediu au avut un dublu rol:

- pe de o parte, au colectat și transmis informații relevante privind starea mediului în general și a apelor curgătoare în principal, din localitățile de domiciliu, acțiuni și manifestări care au ca scop protecția mediului, situații deosebite înregistrate pe raza localităților lor, alte date semnificative;

- pe de altă parte, multiplicatorii au diseminat în rândul membrilor comunităților lor informațiile pe care le primesc prin intermediul Coordonatorului Rețelei.

Membrii Rețelei de Multiplicatori au fost selectați în primul rând din rândul voluntarilor recrutați și instruiți. Din rețea au putut face parte și reprezentanți ai ONG-urilor din localitățile vizate în proiect, ai Agenției de Protecția Mediului Prahova și alte persoane interesate.

Un membru al echipei de proiect a fost numit Coordonator al Rețelei de Multiplicatori care, cu ocazia întâlnirilor care au fost organizate în cadrul proiectului, cu ocazia constituirii Grupului de Lucru și cu ocazia sesiunilor de informare pentru voluntari, a lansat invitații de înscriere în Rețeaua Multiplicatorilor de Informație de Mediu.

Condițiile pentru a deveni multiplicator de informație de mediu:

- să aibă cel puțin cunoștințe generale în domeniul protecției mediului;
- să dovedească interes pentru monitorizarea situației de mediu din localitatea de reședință;
- să manifeste abilități pentru diseminarea informațiilor primite de la Coordonatorul Rețelei;
- să aibă acces la calculator și conexiune la internet.

Prin grija responsabilului IT a fost creată o listă de discuții virtuală (yahoogroups) pe teme privind necesitatea protejării apelor curgătoare și un forum în cadrul site-ului proiectului. Lista de discuții și forumul au fost administrate de Coordonatorul Rețelei (cu sprijinul responsabilului IT). Prin grija acestuia au fost centralizate raportările multiplicatorilor locali și au fost difuzate în listă informații relevante privitoare la menționarea problemelor de mediu specifice zonei, aplicarea normelor privind protecția apelor și a mediului în general, propuneri, opinii, etc.

Pe baza acestor date și informații au fost editate și difuzate două numere ale unui Buletin informativ electronic (newsletter) care includea informații de interes local, regional și național. Buletinele au fost difuzate atât pe lista rețelei, cât și pe alte liste de discuții.

Acțiunile de ecologizare a râurilor Prahova și Teleajen de Ziua Mediului

Pornind de la afirmația lui K. Ollerer „în lipsa posibilității aplicării cunoștințelor dobândite în situații reale de viață, nu poate avea loc transferul noțiunilor, elevii pierzând din vedere utilitatea informațiilor și datelor respective” putem extrage ideea potrivit căreia cristalizarea unor comportamente și atitudini favorabile față de mediu se realizează prin punerea în aplicare a informațiilor, cunoștințelor și exemplelor de bună practică dobândite prin intermediul educației pentru ecologie.

Proiectul „Mai informați, mai conștienți, mai responsabili pentru râuri curate în județul Prahova” a avut ca obiectiv informarea și conștientizarea cu privire la problemele de poluare și epuizare a apelor curgătoare, dar și implicarea directă a societății civile în protejarea naturii și crearea unui mediu sănătos în județul Prahova.

Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova a organizat, cu ocazia Zilei Mediului, în cadrul proiectului „Mai informați, mai conștienți, mai responsabili pentru râuri curate în județul Prahova” două acțiuni de ecologizare a albiei râului Teleajen și a afluenților acestuia, în localitățile Boldești-Scăieni și Izvoarele.

Autoritățile locale din Boldești-Scăieni și Izvoarele, școlile generale din cele două localități și Grupul Școlar pentru Industria Sticlei au fost implicate direct în ecologizarea albiei râului Teleajen și afluenților acestuia. Alături de inițiatorii proiectului, ei au colectat deșeurile și le-au depozitat, în funcție de natura lor – plastic, hârtie, metale, gunoaie – în saci diferiți, astfel încât operatorii de salubritate să le preia și să le stabilească destinația: reciclare sau rampe ecologice (Fig. 2, Fig. 3).

Acțiunile de ecologizare s-au desfășurat simultan, în localitățile Boldești-Scăieni și Izvoarele. Ca și prahovenii din Boldești-Scăieni, muntenii din comuna Izvoarele au reușit să se mobilizeze de Ziua Mediului pentru a ecologiza albia pârâului Valea Mare, care străbate satele comunei pentru a se vărsa în râul Teleajen.

Aproape 300 de persoane din localitate, ajutate de reprezentanți ai Muzeului Județean de Științele Naturii și ai Primăriei Izvoarele, au realizat o amplă acțiune de curățare a albiei pârâului. Circa 200 de copii și 100 de adulți au adunat toate gunoaiile menajere aruncate de conlocuitori sau aduse de apă din amonte. Participanții au fost elevii unor școli din Izvoarele și din Măneciu, ajutați de 27 membrii ai Clubului Seniorilor din comună și angajați ai Primăriei (Fig.4).

Din ambele localități au fost colectate selectiv, în funcție de natura lor: plastic, hârtie, metale, gunoaie, însumând peste două tone de deșeuri, care au fost preluate de operatorii de salubritate pentru reciclare sau depozitare în rampe ecologice. Edilul localității Izvoarele și-a exprimat intenția de intensificare a acțiunii de depistare și sancționare a celor care aruncă gunoaie pe albia râului. Acțiunile din cele două localități, Boldești-Scăieni și Izvoarele și-au atins obiectivele, prin informarea și conștientizarea cu privire la poluarea apelor curgătoare.

Concluzii

Prin educația muzeală se comunică un capital de cunoștințe cu scopul de a îmbunătăți și schimba concepții și atitudini. Corectarea unor concepții eronate și mai departe dobândirea unor competențe cognitive și atitudini pozitive față de natură se face cu dificultate, dar utilizând educația informală în muzeu oamenii primesc mesajul care aduce schimbare.

Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova, prin participarea la procesul de educație permanentă pentru mediu, dorește să conștientizeze, să implice comunitatea în scopul conservării și protejării valorilor patrimoniului natural. Astfel, elaborând și implementând proiecte de mediu, instituția noastră muzeală va determina formarea de oameni cu un comportament pozitiv față de mediul înconjurător, cu rezultate în ocrotirea naturii pe tot parcursul vieții.

Proiectul „**Mai informați, mai conștienți, mai responsabili pentru râuri curate în județul Prahova**” a vizat informarea și conștientizarea cu privire la problemele de poluare și epuizare a apelor curgătoare, precum și implicarea în protejarea naturii și crearea unui mediu sănătos în județul Prahova.

Prin activitățile de educație ecologică derulate prin proiectul nostru, Muzeul Județean de Științele Naturii a reușit să implice 120 de elevi și cadre didactice din unitățile de învățământ preuniversitar din localitățile: Ploiești, Bușteni, Sinaia, Câmpina, Măneciu, Vălenii de Munte, Boldești-Scăieni și Bucov, 2500 cetățeni, aprox. 2000 de turiști, 55 reprezentanți ai autorităților publice și ai ONG, 20 de reprezentanți ai instituțiilor publice cu responsabilități în domeniul protecției apelor curgătoare.

Implicarea Muzeului Județean de Științele Naturii Prahova în aceste proiecte de mediu arată importanța rolului instituției muzeale în cadrul dezvoltării durabile a comunității, fiind o instituție dinamică, sensibilă la transformările societății în ansamblu.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrei, R., 2005, Pedagogie muzeală, *Revista muzeelor*, 3:109–113.
2. Legea nr. 311/2003, legea muzeelor și a colecțiilor publice, publicată în Monitorul Oficial Partea I nr. 528 din 23/07/2003, Capitolul I – Dispoziții generale, articolul 5.
3. Ollerer, K., 2012, Educația ecologică-între necesitate și oportunitate, *Calitatea vieții*, XXXIII.

COUNTY MUSEUM OF NATURAL SCIENCES PRAHOVA – PROMOTER OF EDUCATION FOR ECOLOGY THROUGH ENVIRONMENTAL PROJECTS

(Abstract)

Considering that the main mission of the contemporary museum, the reason to be, is the educational one it can be said that the museum in general and the museums of natural sciences in particular are promoters of information and knowledge related to the protection of the environment. The County Museum of Natural Sciences Prahova wants through its educational activities based on environmental projects to sensitize the mentality of some wider audiences regarding the need to protect nature. Thus, informal museum education, as a type of special education, being properly grounded in relation to local environmental action issues, can produce environmentally sound behavior over time.

In this paper we propose to present one of the environmental projects carried out by the Prahova County Museum of Natural Sciences, the project “More informed, more aware, more responsible for clean rivers in Prahova county” highlighting the project activities in which the museum education for ecology is prevalent.

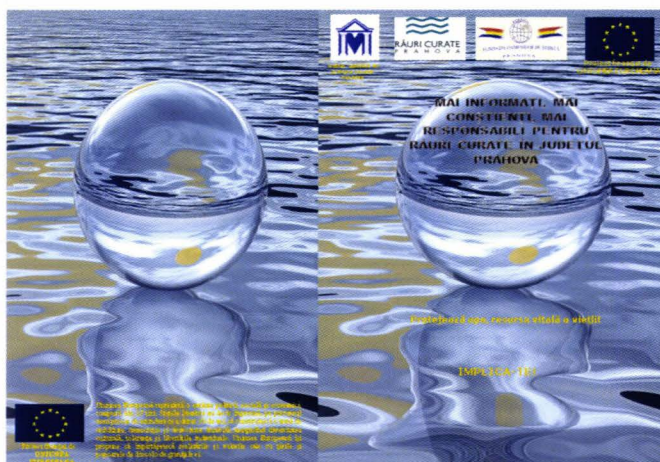

Fig. 1: Broșura „Ape curate pentru binele comunității”

Fig. 2: Ecologizarea râului Teleajen la Boldești-Scăieni

Fig 3: „Lupta cu deșeurile”

Fig. 4: Acțiune de ecologizare, Izvoarele

MUZEUL DIN MINTEA NOASTRĂ; PERSPECTIVĂ ASUPRA MUZEULUI ÎN VIITOR

Ramona IONIȚĂ

Muzeul Județean de Științele Naturii Prahova,
Str. Sbt. Erou Călin Cătălin, nr. 1 – Palatul Culturii, RO–100066 Ploiești

Rezumat

„Noua muzeologie” este un concept care se referă nu doar la o nouă perspectivă teoretică în studiile muzeale, ci și la schimbările care se produc „de facto” în lumea muzeelor (Max Ross, 2004). Muzeul tradițional era exclusivist și elitist, dar începând cu anii 70' ai secolului trecut, a suferit schimbări radicale. Schimbările sociale și teoretizarea lor a făcut posibilă deschiderea progresivă și accesibilitatea mai mare a categoriilor de public în spațiul muzeal. De fapt, accentul activității muzeale s-a mutat de la colecții înspre vizitator. În această lucrare, voi încerca să argumentez în favoarea unei posibile linii de dezvoltare a expresiei muzeale în viitor.

Voi ilustra această argumentare cu imagini dintr-un film prospectiv despre un viitor posibil, film realizat în instituția noastră.

Introducere

Spre finalul secolului al XX-lea (Sandell, 2003) s-au schimbat în mod dramatic funcțiile sociale ale muzeului, de la „administrator” al unui patrimoniu la „interpret” avizat și competent al faptelor culturale. Dar, această deplasare nu trebuie să aibă un singur sens, doar de la profesionistul muzeului la vizitator. Muzeul trebuie să reinterpreteze permanent conținuturile de cunoaștere printr-o viziune proprie vizitatorului.

Esența muzeului tradițional este aceea de clasificator, titular de autoritate științifică și producător de cunoștințe, sursă de interpretare „dreaptă” pentru formarea viziunii societății. Muzeul tradițional se bazează pe expoziții prezentate într-o clădire. În schimb, muzeul viitorului va fi mai mult un proces sau o experiență, se va muta în spațiile de interes ale comunităților pe care le deservește. Nu colecțiile vor fi esențiale pentru rolul muzeului, ci mai degrabă oamenii. Colecțiile muzeului sunt amprentate de ideologii științifice marcate de simbolurile diverselor culturi și identități, de modul în care acestea sunt reprezentate la modul oficial. Semnificația unui obiect crește prin raportare la trecutul său și la contextul explicativ, adică teoria științifică la care această semnificație poate fi circumscrisă.

Relația muzeu-vizitator nu trebuie să fie una ideologică, de forță, impunând privitorului un punct de vedere univoc. Muzeele trebuie să surprindă publicul venind în întâmpinarea așteptărilor lui de cunoaștere, care, de multe ori, sunt în contradicție cu viziunea oficială din lumea științifică. În prezent, muzeele simt tot mai mult această schimbare de relație și în acest sens este de apreciat ceea ce fac tot mai multe muzee prin așa-zisul experiment „supa de cuvinte” – „Soup of words”; de exemplu, termenii cheie pentru a descrie obiecte și a le subscrie unei teorii științifice sunt oferite de către voluntari specializați, dar nu neapărat de către voluntarii care împărtășesc „viziunea oficială” din lumea științifică. Experimentul acesta reușește din două motive.

Primul ar fi acela că fiecare voluntar are în mintea sa un „muzeu propriu”, o viziune

proprie, o teorie științifică agreată sau creată de el și nu în ultimul rând o sumă de așteptări și un sistem de credințe privitoare la rolul muzeului (Fig. 1).

În al doilea rând, există astăzi o tendință unificatoare a teoriilor științifice, datorită descoperirilor științifice uimitoare din domeniul fizicii cuantice care constituie „cheia de boltă” a actualei prefaceri din științele viului, acestea nefiind imune la schimbarea de paradigmă. Tendința unificatoare este accelerată de dezvoltarea tehnologiei. Fiecare etapă a acestei dezvoltări, contribuie la punerea în practică a conceptului de „muzeu din mintea noastră”. Să ne gândim că astăzi cataloagele de colecții și chiar obiectele sunt digitizate și tind să devină o singură resursă, împreună cu informațiile aferente furnizate de biblioteci, arhive, site-uri și cercetări științifice în derulare (de exemplu „Scientific Instrument” în lumea britanică). Muzeele fac eforturi pentru a profita de posibilitățile digitale pe care le oferă o extensie impresionantă a mijloacelor prin care își ating scopurile, dar extinderea acestor mijloace va afecta modul în care muzeografi concep activitatea lor astăzi și modul în care se alocă resursele într-un muzeu, aceste posibilități digitale trebuie gestionate de colective de specialiști în mijloace IT, care vor lucra împreună cu muzeografi, așa cum proiectanții, desenatorii, graficienii obișnuiesc să lucreze alături de muzeografi pentru realizarea expozițiilor clasice (Fig. 2).

Concluzie

Obiecția cea mai percutantă împotriva perspectivei prezentate cu eticheta „muzeul din mintea noastră” este aceea că, transformarea oricărei reprezentări muzeale în așteptare materializată a vizitatorului poate conduce la relativism, acesta fiind incompatibil cu funcționarea unei instituții muzeale. Obiecția nu este insurmontabilă, noile tehnologii din IT fiind cele care vor salva acest nou concept.

BIBLIOGRAFIE:

1. Ross, M., 2004, *Interpreting the new museology*, Editura „Museum and Society”, Vol 2, No 2, pp. 84–103.
2. Sandell, R., 2002, *Museums, Society, Inequality*, Editura London: Routledge.

MUSEUM FROM OUR MIND; PERSPECTIVE OF THE MUSEUM IN THE FUTURE

(Abstract)

“The New Museology” is a concept which refers to not only the new theoretical in regard to museum study but at the same time it refers to the “de facto” changes in the domain of the museum (Max Ross, 2004). The traditional museum is exclusive and elitist, but starting with the seventies of the last century, the museum underwent radical change. The social changes and their theorization made possible the progressive opening and a greater accessibility to the categories of audiences in the museum space. Actually, the accent of the museum activity grew from collections towards the guest. In this essay, I will try to argue in the favour of a possible course of development in regard to museum expression in the future.

I will illustrate these arguments with images from a movie with an outlook on the possible future, a movie made in our institution.

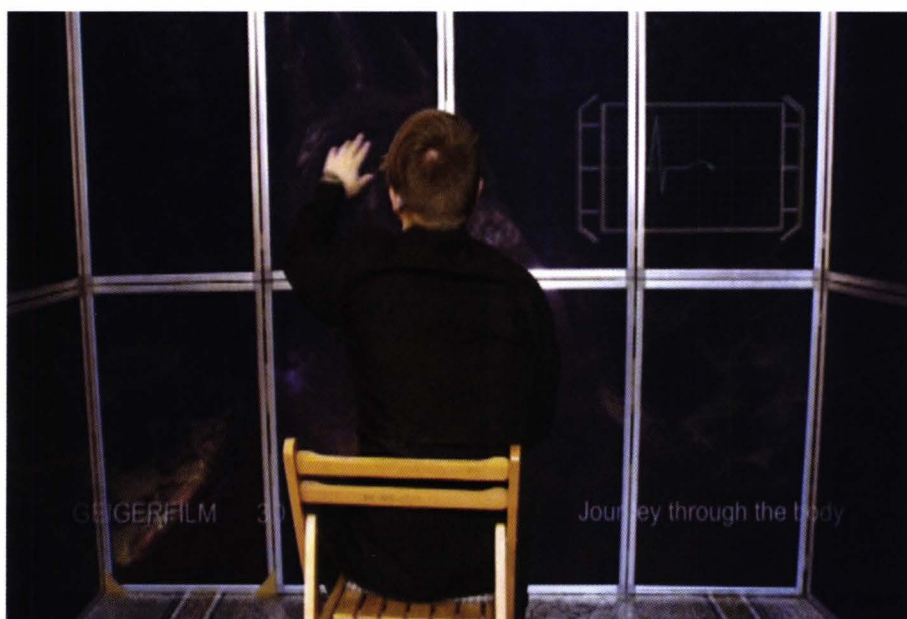

Fig. 1: Vizitatorul își modelează experiența muzeală (tema de studiu – sistemul vascular uman) sub forma unei călătorii în corpul uman

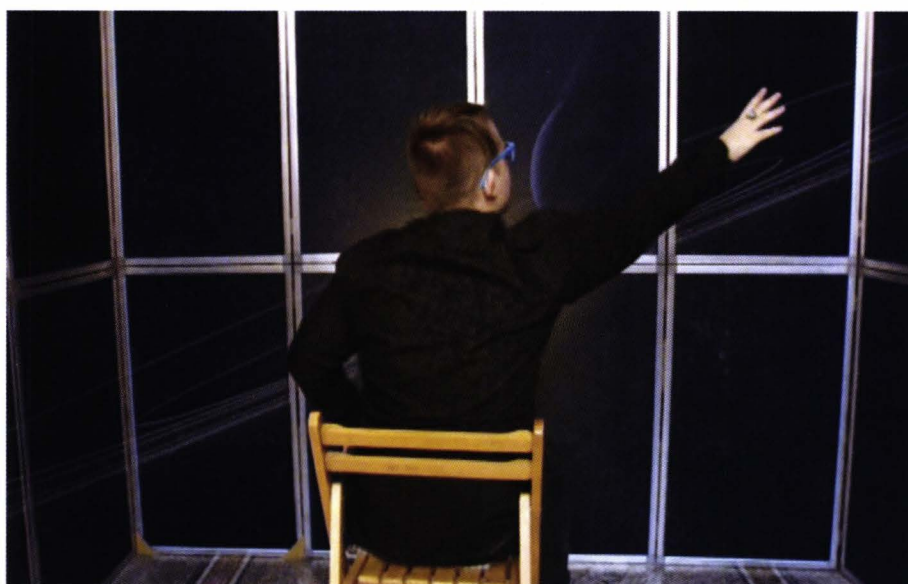

Fig. 2: Vizitatorul accesând arhiva digitală, conturată sub forma unei noi paradigme de gândire

CARAGIALE, IUBITOR AL NATURII

Monica-Violeta BOSTAN

Muzeul „Ion Luca Caragiale”, strada Kutuzov, nr. 1, RO–100022 Ploiești
muzeulcaragiale@yahoo.com

Rezumat

Ion Luca Caragiale, marele nostru scriitor, s-a născut la 30 ianuarie 1852 în localitatea Haimanale, de lângă Ploiești. La vârsta de 6 ani se mută cu familia la Ploiești, tatăl său primind o slujbă de avocat și mai apoi de magistrat la Tribunalul de Prahova.

Debutul său literar are loc în 1873, în Revista „Ghimpele”, unde publică versuri, dar și epigrame, cum este cazul celei dedicată „unui filozof pleșuv”, unde slăvește măreția naturii: „Măiastră-i Natura! În veci nu greșește, / Ci toate le pune la loc potrivit: / Deasupra o Lună, sub care domnește / O noapte adâncă și fără sfârșit!”

La răspântia veacurilor al XIX-lea și al XX-lea, s-au înmulțit popasurile scriitorului la Sinaia, unde își ducea vara familia la odihnă. Ecaterina Caragiale Logadi, fiica scriitorului, a evocat vacanțele petrecute de familia Caragiale în frumoasa localitate carpatină, devenită, încă de pe atunci, stațiunea de pe Valea Prahovei care exercita cea mai mare atracție asupra turiștilor.

„Din timpul petrecut în țară ca copil, verile mi-au rămas mai limpede întipărite în minte. Cum veneau căldurile, tata era cuprins de panică. Ne ducea la Sinaia, strângând casa în grabă, parcă ar fi fugit de teama focului”, își amintește fiica scriitorului.

Lumea orașului Sinaia, de la granița dintre două secole a fost atent observată de scriitor și, uneori, adusă în creația sa literară. „Excursiile tatei- nota Ecaterina Logadi, aproape zilnice și foarte dis-de-dimineafă, duceau spre strada care cobora din bulevard în piața pietruită cu bolovani mari, spre cursul Prahovei.”

Introducere

Ion Luca Caragiale, marele nostru scriitor, s-a născut la 30 ianuarie 1852 în localitatea Haimanale, de lângă Ploiești. La vârsta de 6 ani se mută cu familia la Ploiești, tatăl său primind o slujbă de avocat și mai apoi de magistrat la Tribunalul de Prahova.

Debutul său literar are loc în 1873, în Revista „Ghimpele”, unde publică versuri, dar și epigrame, cum este cazul celei dedicată „unui filozof pleșuv”, unde slăvește măreția naturii: „Măiastră-i Natura! În veci nu greșește, / Ci toate le pune la loc potrivit: / Deasupra o Lună, sub care domnește / O noapte adâncă și fără sfârșit!”

La răspântia veacurilor al XIX-lea și al XX-lea, s-au înmulțit popasurile scriitorului la Sinaia, unde își ducea vara, familia la odihnă. Ecaterina Caragiale Logadi, fiica scriitorului, a evocat vacanțele petrecute de familia Caragiale în frumoasa localitate carpatină, devenită, încă de pe atunci, stațiunea de pe Valea Prahovei care exercita cea mai mare atracție asupra turiștilor.

„Din timpul petrecut în țară ca copil, verile mi-au rămas mai limpede întipărite în minte. Cum veneau căldurile, tata era cuprins de panică. Ne ducea la Sinaia, strângând casa în grabă, parcă ar fi fugit de teama focului”, își amintește fiica scriitorului.

I. L. Caragiale închiria o casă de la soții Gentilini, în cartierul Izvor. Dramaturgul își amenajează în curtea casei închiriate un fel de cabană din scânduri, sumar mobilată. „În curte, tata își construise o cabană de scânduri cu geamuri și o mică ușă. Înăuntru erau covoare

de iută cu miros acru, câteva fotografii pe pereți, o masă de scris, o canapea și o lampă „sistem cu acetilenă”. Acolo își făcuse el refugiu unde se retrăgea să lucreze”. În vara lui 1901, s-a dus la magazinul de coloniale „Paradis” a lui Gh. Matheescu, mai târziu primar al orașului, mare filatelist. I-a făcut la cerere o reclamă în versuri.

„Dup-atâta preparare,
Magazinul „Paradis”
Al lui Gheorghe Matheescu
Iată-n fine s-a deschis
Firmele-i multicolore
Cu mândrie strălucesc
Publicului din Sinaia
Mare eveniment vestesc

Trufandale și conserve
Vinuri vechi, licheoruri fine
Premiate-n expoziții
Indigene și străine
Marfă proaspătă, curată
Ieftină de necrezut
Și serviciu la iuțeală
Și la cinste ne-ntrecut
Să citească toată lumea
Minunatul preț-curent
Să-l citească și s-admire
Al patronului talent”

Două astfel de reclame îi scrie Caragiale în același ton pe care fericitul proprietar le semnează în „Moftul român”. Afluența vilegiaturiştilor (vilegiatură = vacanță petrecută în afara locului de domiciliu) la Sinaia este pentru Caragiale subiect a patru din „Momentele” sale, scrise în 1899–1901, pe care le publică în „Universul”, la 25 de lei bucata. Cea mai izbutită schiță a celui mai mare dramaturg român referitoare la Sinaia este „Tren de plăcere”. Familia Georgescu – soț, soție și băiețușul lor de cinci ani, în uniformă de vânători „ca prințul Carol” – este protagonist. Caragiale dă o descriere fidelă a Sinaiei la 1900: „Pentru cine nu e deprins să se cațere pe munți, putând trece ca o capră din Valea Prahovei în a Ialomiței, Sinaia nu se poate compara mai nimerit decât cu un stomac: o încăpere mai mult sau mai puțin largă, având două deschizături destul de strâmte. Te-a înghițit Sinaia, nu mai poți ieși decât ori pe sus, spre miazănoapte, către Predeal, ori pe jos, spre miazăzi, către Comarnic”.

Lumea orașului Sinaia, de la granița dintre două secole a fost atent observată de scriitor și, uneori, adusă în creația sa literară. „Excursiile tatei- nota Ecaterina Logadi, aproape zilnice și foarte dis-de-dimineată, duceau spre strada care cobora din bulevard în piața pietruită cu bolovani mari, spre cursul Prahovei”.

Poate că în locul acesta special, Caragiale a creat și aceste versuri minunate dedicate primăverii, anotimpul renașterii la viață a întregii naturi.

Primăvara – Pastel optimist – Ion Luca Caragiale

Când plouă lin în primăvară,
Toți zic: „Să dea Domnul, să dea!”

Și de te culci pe prisp-afară,
Mai vezi pe cer și câte-o stea ...

E cald, și ploaia răcoroasă
Ozon în aerul curat
În urmă-i lasă; drăgăstoasă
Natura toată-i un pupat.

Se pupă corbi, de bucurie
Că au scăpat de iarna grea
Se pup' brabeți cu gălăgie,
Și iată și o rândunea ...

Și-o barză ... calcă cu măsură
Cu pasul grav, explorator,
Se plimbă chiar prin bățătura
Cu aerul nepăsător.

Când plouă toate germinează
Pământul liber de zăpezi,
Spălat de ploi, se decorează
Cu mii și mii de muguri verzi ...

În țarini grâul încolțește,
În dealuri via o dezgrop;
De ploaie tot se-nveselește,
Pe orice frunză e un strop.

Și soarele o caldă rază
Trimite pe furiș prin nori;
Iar flori și păsări ca să-l vază
Se-nalță, zboară către zori.

Publicată în *Moftul român* seria I și
retipărită în seria II, nr. 2, 26 August 1902

Materiale și metode

Proiectul de pedagogie muzeală „Joc și creativitate la Muzeul *Ion Luca Caragiale* a adus în atenția copiilor pe scriitorul Ion Luca Caragiale, altfel decât este cunoscut. Astfel, prin joc, copiii de la Centrul educațional de inspirație finlandeză „Yupy Koti”, din Ploiești, au descoperit că marele nostru dramaturg era un iubitor al naturii.

Activitatea a fost organizată în colaborare cu Centrul educațional de inspirație finlandeză „Yupy Koti”, din Ploiești, reprezentat de către prof. Alexandra Anton.

Prin activitatea desfășurată s-au urmărit:

- dezvoltarea creativității, pornind de la premiza că vizitarea unui muzeu reprezintă o bună oportunitate;
- dezvoltarea simțului estetic.

În prima etapă a activității, copiii au vizitat muzeul, aflând informații despre cel care l-a creat pe Ionel și pe Domnul Goe, dar și despre faptul că scriitorul a fost un iubitor al naturii.

În a doua etapă a activității, copiii au realizat pălării *Belle Epoque* – folosind ca accesorii frunzele, colorate atât de frumos de către blânda toamnă (Fig. 1).

Concluzii

Această abordare a permis o modalitate facilă de învățare, indiferent de vârsta copiilor. Astfel, aceștia au ieșit din rutina zilnică a lecțiilor desfășurate într-o sală de curs și au descoperit atmosfera caldă și prietenoasă din muzeu. Noțiunile noi au fost exemplificate prin joc, copiii răspunzând la întrebări scurte, care s-au referit la ceea ce au văzut în muzeu.

Muzeul și școala, prin colaborare strânsă, și-au atins obiectivele comune și prioritare: implicarea și participarea activ-conștientă a elevului la formarea sa proprie.

BIBLIOGRAFIE

1. Tătaru, I., 2006, *Însemnări caragialiene*, Editura Libra.
2. Caragiale, A., Logadi-Caragiale, E., 2012, *Amintiri despre I.L. Caragiale*, Editura Karta-Graphic.

CARAGIALE, NATURE LOVER

(Abstract)

I. L. Caragiale, our great writer, was born on January 30, 1852, in Haimanale, near Ploiești. At the age of six, he moves with his family in Ploiești, his father receiving a lawyer position and then a magistrate at the Prahova Tribunal.

His literary debut takes place in 1873 in the "Ghimpele" Magazine, where he publishes verses and epigrams, such as the one dedicated to "a bald philosopher", where he glorifies the magnificence of nature: "Artful Nature, But it all puts them in the right place: / Above a Moon, under which He reigns / A deep and endless night!"

At the turn of the 19th and 20th centuries, the writer's stops in Sinaia were multiplied, where he was taking his summer, the family to rest. Ecaterina Caragiale Logadi, the writer's daughter, evoked the holidays of the Caragiale family in the beautiful Carpathian town, which had become the resort of Valea Prahovei that exerted the greatest attraction to the tourists ever since.

"From my time spent in the country like a child, my summers remained more clearly printed in my mind. As the heat came, my father was panicked. He was taking us to Sinaia, gathering the house in haste, as if he had run away from the fear of fire", remembers the writer's daughter. The world of Sinaia, at the border of two centuries, was carefully observed by the writer and sometimes brought to his literary creation. "Ecaterina Logadi's father-to-father excursions, almost daily and very late in the morning, led to the street that descended from the boulevard into the cobbled square with large boulders, towards Prahova".

Fig. 1: Aspecte din timpul desfășurării proiectului de pedagogie muzeală
„Joc și creativitate la Muzeul Ion Luca Caragiale”

OMUL, NATURA, ARTA – OBIECTE DE PODOABĂ ÎN PREISTORIE

Corina IORDAN

Muzeul Județean Teleorman Alexandria, str. 148 nr. 1, RO-140033 Alexandria, corinaiordan1@yahoo.com

Rezumat

„Omul, natura, arta – Obiecte de podoabă în preistorie” este unul dintre atelierelor de lucru destinat elevilor din ciclul primar și din ciclul gimnazial, pe care Muzeul Județean Teleorman l-a organizat în cursul anului 2016, în cadrul proiectului „Lecția de arheologie experimentală”.

Prin derularea acestui atelier s-a urmărit inițierea copiilor în arta podoabelor și în simbolistica lor în preistorie, descoperirea materiilor prime din care se confecționau podoabele în preistorie și a modalităților de prelucrare a lor, manipularea unor unelte rudimentare, specifice epocii preistorice, prezentarea unor tehnici de decorare și de folosire a unor pigmenți naturali, realizarea unui colier din diverse materiale: fibre vegetale, scoici, melci, lemn și lut.

Introducere

Preistoria rămâne totdeauna un timp fascinant prin faptul că este o perioadă lungă și complexă, în cursul căreia spiritul uman a dobândit un număr mare de cunoștințe și dorința de autodepășire. Descoperirile arheologice au scos la suprafață dovezi ale ingeniozității spiritului uman din timpuri străvechi.

Pentru a înțelege mai bine modul de viață al oamenilor din preistorie, Muzeul Județean Teleorman a inițiat în anul 2015, sub genericul „Lecția de arheologie experimentală”, un proiect adresat elevilor din ciclul primar și din ciclul gimnazial. Proiectul a fost gândit să se deruleze sub forma unor atelierelor practice și teoretice, care să permită elevilor familiarizarea acestora cu lumea inedită a experimentului arheologic, dobândirea unor cunoștințe și a unor informații legate de epoca preistorică, contactul direct cu materiile prime folosite în epoca preistorică, cu tehnica de lucru tipică acelei perioade, precum și dezvoltarea creativității și a originalității prin munca în echipă. Nu în ultimul rând, prin acest proiect s-a urmărit valorificarea patrimoniului muzeal.

Materiale și metode

Unul dintre aceste atelierelor, derulat în cursul anului 2016, a fost „Omul, natura, arta – Obiecte de podoabă în preistorie”. În realizarea acestui proiect s-a pornit de la premisa că nu există societate umană în care arta să nu-și găsească locul. Începând cu cele mai vechi sculpturi preistorice și picturi rupestre, omenirea a simțit nevoia de a-și manifesta pornirile creatoare. Încă din preistorie, omului i-a plăcut să-și împodobească trupul cu bijuterii. A început prin a-și agăța la gât fel și fel de pietre șlefuite, a continuat cu oase și cu scoici. Podoabele de atunci, pe care azi le numim bijuterii, erau menite să protejeze individul de mânia zeilor sau de spiritele rele, marcau anumite etape ale vieții (pubertate, celibat, căsătorie). Indiferent de materialul din care erau confecționate, bijuteriile protejau spiritul celui care le purta și confereau un anumit statut social (Fig. 1).

În acest context, obiectivele atelierului au fost:

- inițierea în arta podoabelor și în simbolistica lor în preistorie;
- descoperirea materiilor prime din care se confecționau podoabele în preistorie și a modalităților de prelucrare a lor;
- manipularea unor unelte rudimentare, specifice epocii preistorice;
- prezentarea unor tehnici de decorare și de folosire a unor pigmenți naturali;
- realizarea unui colier din diverse materiale: fibre vegetale, scoici, melci, lemn și lut.

Atelierul s-a desfășurat în două etape, pe parcursul a două ore. Prima etapă a fost una teoretică în cadrul căreia, prin intermediul unei prezentări Power-Point, copiii au primit informații despre: preistoria în evoluția omenirii; modul de viață și ocupațiile oamenilor în preistorie; materiile prime folosite, necesitatea, arta și tehnicile folosite în confecționarea obiectelor de podoabă (Fig. 2, 3).

Elevilor li s-a explicat că preistoria este cea mai veche și mai îndelungată epocă din istoria omenirii, care începe cu apariția omului pe Pământ și se încheie odată cu inventarea scrierii și formarea celor mai vechi state (cca 3200–3000 î.Hr.). Timp de sute de mii de ani, oamenii preistorici au trăit în adăposturi naturale, ocupându-se cu vânătoarea, culesul și pescuitul. Astfel, ei au învățat să cultive plante, să prelucereze fibrele naturale (lâna, inul, cânepa, bumbacul), să obțină vase din ceramică, să domesticească animale.

Plecând de la faptul că omul, dintotdeauna, și-a luat totul din natură și s-a împodobit din natură, copiii au primit informații despre plante și importanța lor în preistorie. Acestea constituiau principala materie primă folosită atât în scopuri culinare și terapeutice, cât și în realizarea împletiturilor, fabricarea uneltelor, prepararea vopselelor. Urmele de fibre vegetale și semințe, impregnate pe fundul vaselor de ceramică, descoperite în sit-urile arheologice ne dau informații clare asupra tipului de plante folosite și a modului în care au fost folosite în cele mai vechi timpuri (Fig. 4–6).

Tot în această primă parte a atelierului au fost prezentate și materiile prime utilizate în cadrul acestui experiment:

- **plante** – papură, coajă de salcie, nuiiele de ulm și frunze de yucca – plante recoltate din zonele apropiate râurilor Vedea și Teleorman, folosite încă din preistorie atât în realizarea împletiturilor (coșuri, rogojini, legături utilizate în construcția locuințelor), în fabricarea uneltelor, cât și ca hrană și, unele dintre ele, ca și medicamente;
- **lut** – folosit pentru confecționarea recipientelor necesare preparării și păstrării alimentelor, dar și pentru realizarea diverselor obiecte de artă (statuete zoomorfe și antropomorfe, bijuterii);
- **silex** – folosit pentru confecționarea uneltelor și armelor de vânătoare (cuțite, vârfuri de săgeți);
- **melci, scoici** – folosite pentru hrană, dar și ca obiecte de podoabă (erau considerate simbol al prestigiului).

Partea a doua a atelierului a constat în realizarea propriu-zisă a obiectelor de podoabă, folosind diverse tehnici practicate în preistorie. Pentru aceasta, copiii au primit câte un set de lucru care a conținut: fibre vegetale, scoici, melci, bile și pandantive din lut, bucățele de ramuri de ulm, bucăți de silex și piatră (Fig. 7–10).

Folosind **tehnica împletirii sau a răsucirii** fibrelor vegetale – care în preistorie a fost prima operație legată de obținerea produselor textile – s-au realizat șnururi din fibre de frunze de yucca ce au servit, ulterior, ca suport al podoabelor din lemn, lut și scoici (Fig. 11–15).

Utilizând **tehnica perforării**, bucățelele de lemn de ulm și scoicile au fost găurite cu ajutorul unui burghiu realizat din lemn, sfoară și silex, similar celor folosite de oamenii preistorici (Fig. 16–20).

Prin **tehnica incizării** cu ajutorul bucăților de silex, pandantivele de lut au fost decorate cu diverse motive geometrice (Fig. 21–24), iar bilele de lut au fost finisate folosind **tehnica șlefuirii** cu piatră (Fig. 25–28).

După aceste procedee, obiectele de lut au fost pictate/colorate. Copiii au putut să experimenteze **tehnica vopsirii cu pigmenți naturali** și totodată li s-a explicat modul de obținere a pigmentilor din extrase din plante și minerale (Fig. 29–33).

Cea din urmă tehnică aplicată a fost cea a realizării unui colier din materiile naturale. Copiii au înșirat pe șnurul împletit bucățile de lemn, pandantivele și bilele de lut, precum și scoici și melci (Fig. 34–38).

Pe parcursul derulării atelierului s-a făcut apel la cunoștințele însușite de elevi atât în mediul formal, cât și în cel informal și nonformal, cunoștințele vizate referindu-se la: chimie /biologie (procesul de obținere al pigmentilor și vopselelor naturale), fizică (procesul arderii obiectelor de lut realizate), istorie (istoricul tradiției purtării obiectelor de podoabă în spațiul românesc/în lume), grupul țintă (cei care purtau aceste obiecte de podoabă), cunoașterea evoluției artei de confecționare a podoabelor din preistorie până în prezent, geografie (repartiția principalelor situri arheologice unde s-au descoperit obiecte de podoabă).

Concluzii

Concluzionând, putem spune că atelierul „Om, natura, arta – Obiecte de podoabă în preistorie” a reușit să-și atingă scopul pentru care a fost organizat. Pe lângă dobândirea unor noțiuni noi, atelierul a favorizat un mediu de învățare interactiv și incitant. Copiii au fost extrem de interesați și încântați de informațiile, de materialele primite și de tehnicile de lucru aplicate, au fost dornici să afle cât mai multe despre natură, cu tot ceea ce poate oferi aceasta omului. Totodată, credem că prin modalitatea de derulare a acestui atelier am reușit să-i facem pe cei mici să înțeleagă o etapă din evoluția vieții omului și a relației lui cu natura.

BIBLIOGRAFIE

1. Torcică, I., 2015, Prelucrarea fibrelor vegetale în cadrul reconstituirilor arheologice, *Buletinul Muzeului Județean Teleorman. Seria Arheologie* 7: 219–230.
2. Vialou, D., 1991, *L'univers des formes*, La Préhistoire, Edition Gallimard.
3. Stan, M., Vornicu, C-S., 2010, *Istoria de nota 10: clasele a V-a și a VI-a*, București, CD PRESS, pag. 8.
4. Simionescu, I., 1973, *Flora României*, București, Editura Albatros.
5. Reichster, A., 2009, Versuche zur Rekonstruktion des 7000 Jahre alten Brunnengefäßes von Erkelenz-Kückhoven, *Experimentelle Archäologie in Europa*, Bilanz: 19–30.

MAN, NATURE, ART – PREHISTORIC ORNAMENTS

(Abstract)

“Man, nature, art – Prehistoric ornaments” is one of the workshops which target primary and middle school pupils that has been organized by the Museum of Teleorman County in 2016 as part of the “Experimental Archeology Lesson” project.

The purpose of this workshop was to introduce children to the art of ornaments and their symbolism in prehistoric times, to discover the raw materials that were used to make ornaments in prehistory and the methods for manufacturing them, to use different rudimentary tools that are typical for the prehistoric era, to showcase decorating techniques and the use of natural pigments, to make a necklace out of natural fibers, shells, hollow snail shells, wood and clay.

Fig. 1: Afișul evenimentului

Fig. 2, 3: Diseminarea informațiilor

Fig. 4-6: Materiile prime folosite în cadrul experimentului arheologic

Fig. 7-10: Setul de lucru: fibre vegetale, scoici, melci, pandatinve și bile de lut, bucăți de ramuri de ulm, bucăți de silex și piatră.

Fig. 11–15: Tehnica împletirii sau a răsucirii fibrelor vegetale

Fig. 16–20: Tehnica perforării

Fig. 21–24: Tehnica incizării

Fig. 25–28: Tehnica șlefuirii

Fig. 29–33: Tehnica vopsirii cu pigmenți naturali

Fig. 34–38: Tehnica realizării unui colier din materiale naturale

VALORIFICAREA COLECȚIEI DE INSECTE A MUZEULUI JUDEȚEAN MUREȘ, PRIN ACTIVITĂȚI DE PEDAGOGIE MUZEALĂ

Daniela-Ramona BOTOȘ¹, Victoria COZMA²

¹ Muzeul de Științele Naturii Țirgu-Mureș, str. Horea nr. 24, RO–540036 Țirgu Mureș, botos.dana@gmail.com

² Grădinița cu Program Prelungit „Arlecchino” din Țirgu Mureș, str. Lebedei
nr. 17, RO–540203 Țirgu Mureș, cozmavictoria@yahoo.ca

Rezumat

Secția de Științele Naturii din cadrul Muzeului Județean Mureș și-a propus, în anul 2017, să valorifice cea mai mare colecție de bunuri culturale mobile, colecția de insecte (circa 15 000 de piese), conservată în depozitele științifice ale Muzeului.

Au fost realizate patru secvențe de lucru în care au fost implicați copii, elevi, cadre didactice, precum și familiile acestora.

Muzeul și-a atins țințele propuse: de a se apropia de cel mai numeros public al său, grupurile școlare organizate, de a-și reconsidera oferta educativă prin activități care să țină cont de așteptările publicului școlar, de programa școlară și, totodată, să valorifice patrimoniul științific muzeal din expozițiile și depozitele sale, reprezentat prin valoroase colecții de fosile, minerale, roci, plante, fungi, nevertebrate (melci, scoici, insecte), păsări, ouă, mamifere și trofee de vânătoare, însumând circa 70 000 de piese.

Introducere

Prin activitățile de pedagogie muzeală desfășurate începând cu anul 2010, în cadrul unor programe de pedagogie muzeală bine structurate, cum ar fi: „Muzeul – mai aproape de tine” (Fig. 1) (o prelungire firească a primului program de pedagogie muzeală inițiat de Secția de Științele Naturii – „Cu pași mărunți prin muzeu” și derulat pe baza unui protocol de colaborare încheiat cu Inspectoratul Școlar Județean Mureș), „Școala de vară la muzeu”, „Tricolorul României în lumea vie”, Secția de Științele Naturii din cadrul Muzeului Județean Mureș și-a atins țințele propuse:

- de a se apropia de cel mai numeros public al său, grupurile școlare organizate;
- de a-și reconsidera oferta educativă prin activități care să țină cont de așteptările publicului școlar, de programa școlară și, totodată, să valorifice patrimoniul științific muzeal din expozițiile și depozitele sale, reprezentat prin valoroase colecții de fosile, minerale, roci, plante, fungi, nevertebrate (melci, scoici, insecte), păsări, ouă, mamifere și trofee de vânătoare, însumând circa 70 000 de piese cu o deosebită valoare științifică, documentară, estetică și educativă.

Colecția de insecte este cea mai mare colecție dintre acestea, totalizând circa 15 000 de piese și cuprinde insecte autohtone și străine, multe dintre ele endemite, specii rare și relicte. Dintre acestea amintim: colecția de ortoptere *Bela Kis* (577 de exemplare), colecția de heteroptere *Bela Kis* (2286 de exemplare), colecția de ihneumonide *Constantin Pistică* (711 exemplare), colecția de fluturi exotici (500 exemplare).

Având în vedere faptul că această bogată colecție a fost prea puțin prezentată publicului,

precum și tema aleasă în anul 2017 de Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) pentru Ziua Mondială a Mediului, *Conectarea oamenilor la natură*, Secția de Științele Naturii din cadrul Muzeului Județean Mureș a hotărât, în anul 2017, să demareze valorificarea colecției de insecte din depozitele științifice, prin organizarea unor activități de pedagogie muzeală pentru grupurile școlare organizate și nu numai, cu scopul de a aduce vizitatorii mai aproape de aceste animale, de a cunoaște importanța acestora în ecosisteme și de a le explica necesitatea ocrotirii acestora, unele fiind specii de bază în ecosisteme, dispariția lor provocând dezechilibre ecologice.

Materiale și metode

Apelului lansat de Muzeu, pentru marcarea Zilei Mondiale a Mediului, i-au răspuns trei instituții de învățământ preuniversitar: Grădinița cu Program Prelungit „Arlecchino” din Țirgu Mureș, Grădinița cu Program Prelungit nr. 4 din Reghin și Școala Gimnazială Tirimia.

Astfel, în data de 26 mai 2017, Muzeul a marcat, la Grădinița cu Program Prelungit „Arlecchino” din Țirgu Mureș, Ziua Mondială a Mediului, în prezența a 20 de copii preșcolari din grupa mare, coordonați de către doamna prof. Victoria Cozma (Fig. 2).

Apoi, în data de 12 iunie 2017, Muzeul a organizat Ziua Mondială a Mediului, la sediul din Țirgu Mureș, de pe strada Horea nr. 24, participanți fiind două grupuri școlare organizate: 20 de copii preșcolari din grupa mare de la Grădinița cu Program Prelungit nr. 4 din Reghin, coordonați de către doamnele prof.: Alina Moldoveanu, Ionela Șerban și Sabina Alzner și 26 de elevi de vârste diferite, de la Școala Gimnazială Tirimia, coordonați de către doamna prof. Claudia Oltean și de către doamna prof. Adela Șuteu (Fig. 3, Fig. 4).

De asemenea, în cadrul programului de pedagogie muzeală „Școala de vară la muzeu” a fost propusă o activitate dedicată insectelor, *Din lumea insectelor*, pentru data de 7 iulie 2017, în care copiii și elevii participanți li s-au prezentat câteva insecte din colecția de fluturi exotici (Fig. 5, Fig. 6).

Prin deplasarea la sediul Grădiniței, s-a urmărit:

- creșterea vizibilității muzeului în comunitate;
- atragerea copiilor spre activitățile muzeale și transformarea muzeului într-un colaborator al școlii;
- asigurarea unei oferte educative inedite, ca alternativă a celei realizate în unitățile de învățământ preuniversitar.

Competențele specifice urmărite de Muzeu, au fost cele obișnuite pentru disciplina „Zoologie”, din programa pentru gimnaziu, adaptate, după caz, pentru preșcolari, la care s-au adăugat cele de la disciplina „Cunoașterea mediului”, din programa pentru preșcolari:

- identificarea unor grupe și specii de insecte;
  - recunoașterea alcătuirii generale a unei insecte;
  - stabilirea relațiilor între factorii de mediu și diversitatea insectelor;
  - utilizarea adecvată a terminologiei specifice biologiei în diferite situații de comunicare.
- Prezentarea lumii insectelor, pe lângă cele două scopuri amintite anterior, a vizat:
- familiarizarea copiilor și elevilor cu problematici legate de viața insectelor, aducerea lor mai aproape de aceste viețuitoare;
  - atragerea atenției publicului larg asupra periclitării populațiilor de insecte, a protejării mediului și a naturii, în general;
  - formarea unor priceperi și deprinderi practice;
  - familiarizarea copiilor și elevilor de a lucra cu instrumente auxiliare pentru îmbogățirea cunoștințelor: modele, fișe de lucru etc.;
  - dezvoltarea spiritului de observație al copiilor și elevilor;
  - dezvoltarea imaginației copiilor.

Suporturile didactice utilizate au fost:

- videoproiecția *Insecte – lepidoptere și coleoptere*;
- expoziția de bază a Muzeului, respectiv sectorul dedicat insectelor (bunuri culturale mobile);
- depozitul de entomologie al Muzeului, respectiv insectarele cu insecte conservate (bunuri culturale mobile);
- un atelier de pedagogie muzeală.

Au fost utilizate cu predilecție metode activ-participative: expunerea, conversația, învățarea prin descoperire, problematizarea, învățarea cu ajutorul modelelor (Fig. 10).

Toate cele 4 secvențe de lucru organizate au urmat structura activităților de pedagogie muzeală desfășurate de Secția de Științele Naturii: o videoproiecție și un atelier de pedagogie muzeală.

Videoproiecția *Insecte – lepidoptere și coleoptere*, prezentată în sala de grupă de la grădiniță (destinată desfășurării activităților instructiv-educative), respectiv în Sala de activități de pedagogie muzeală de la sediul Muzeului de pe strada Horea nr. 24 a fost structurată astfel: definiția entomologiei, prezentarea unor generalități despre insecte, alcătuirea corpului unei insecte, clasificarea insectelor, prezentarea unor generalități despre unele grupe de insecte: ortoptere (lăcuste, greieri, coropișnițe), isoptere (termite – insecte asemănătoare la înfățișare cu furnicile, inclusiv prezentarea unei termitiere), anoplure (păduchi: păduchele de cap, păduchele de corp, păduchele porcului, păduchele câinelui), odonate (libelule), himenoptere (albine, bondari, viespi, furnici), diptere (muște, țânțari); apoi, s-a trecut la prezentarea lepidopterelor: alcătuirea corpului lepidopterelor, prezentarea unor specii de lepidoptere: albilița (*Pieris brassicae*), coada rândunicii (*Papilio machaon*), fluturele cap de mort (*Acherontia atropos*) și fluturile ochi de păun de noapte (*Saturnia pyri*) și, la final, a coleopterelor: alcătuirea corpului coleopterelor, prezentarea unor specii de coleoptere: cărăbușul de mai (*Melolontha melolontha*) și buburuza sau mămăruța (*Coccinella septempunctata*) (Fig. 7).

În cadrul atelierului de pedagogie muzeală, s-a urmărit stimularea creativității și a capacității de exprimare a copiilor și elevilor, în funcție de nivelul de dezvoltare psihică și intelectuală al acestora, prin utilizarea educației artistice (modelaj, în cazul de față). Aceștia au realizat o mămăruță, conform fișei de lucru, prin colaj, din materiale de papetărie (cartoane, coli de hârtie, mărgelă, ochișori din plastic, foarfeci pentru copii, lipici) (Fig. 8).

În etapa următoare, s-a trecut la învățarea pe baza modelelor naturale. Astfel, participanților (copii, elevi, cadre didactice însoțitoare, părinți, bunici) li s-a prezentat depozitul de entomologie al Muzeului și, implicit, colecțiile de insecte și grupele principale de insecte, cu scopul de a-i familiariza cu aceste animale și cu specificul muncii conservatorilor și restauratorilor muzeali, pentru ca patrimoniul științific al Muzeului să poată fi păstrat în bună stare vreme îndelungată și transmis și generațiilor viitoare; li s-au prezentat mijloacele și metodele de conservare a bunurilor culturale mobile, respectiv a insectelor. De asemenea, li s-a precizat faptul că bunurile culturale mobile, deținute de muzeele de științele naturii sunt cele mai vulnerabile materiale din muzee, prin natura lor total sau parțial organică.

Ultima etapă a activității de învățare pe baza modelelor naturale a constat într-o incursiune în expoziția de bază a Muzeului, în sectorul dedicat insectelor, unde li s-au prezentat principalele grupe de insecte expuse (Fig. 9).

S-au folosit următoarele *resurse materiale*:

- aparatură audio-video, din dotarea Grădiniței și a Muzeului: laptop, videoproiector;
- suporturi de prezentare: ecran de proiecție, flip-chart, tablă;
- materiale tipărite: fișe de lucru: alcătuirea corpului unei insecte, imagini reprezentând speciile de insecte prezentate în videoproiecție, insecte din expoziția de bază a muzeului, aspecte din depozitul de entomologie al Muzeului, aspecte din activitatea de conservare a conservatorului, insecte din colecția de entomologie a Muzeului;

- modele: mulaje de insecte, insecte realizate prin colaj;
- materiale de papetărie (cartoane, coli de hârtie, mărgelile, ochișori din plastic, foarfeci pentru copii, lipici);

– literatură de specialitate: tratate, articole, atlase zoologice, determinatoare etc.

Activitatea a fost promovată pe site-ul de socializare Facebook al al Secției de Științele Naturii. Redăm câteva impresii de pe site-ul de socializare Facebook al al Secției de Științele Naturii:

„A fost o încântare pentru sufletul și ochii copiilor care au pășit pentru prima dată pragul Muzeului de Științele Naturii și care, îndrumați de dumneavoastră, au descoperit fiecare colțișor al acestuia. Vă mulțumim din suflet, doamnelor, pentru implicare și dăruire!”
(prof. Șuteu Adela – Școala Gimnazială Tirimia, 12 iunie 2017, ora 8,45 p.m.)

„Copiii au fost super-încântați de tot ceea ce au descoperit și au făcut în cadrul vizitei la muzeu. A fost o experiență pe care cu siguranță o vom repeta.”

(prof. Șuteu Adela – Școala Gimnazială Tirimia 15 iunie 2017, ora 6,37 p.m.)

Concluzii

Scopul principal al acestor activități dedicate valorificării colecției de insecte deținute de Muzeu, a fost realizat, copiii și elevii înțelegând necesitatea cunoașterii și ocrotirii acestor animale, precum și rolul și importanța muzeelor, în general, și al muzeelor de științele naturii, în special, în conservarea preventivă a bunurilor culturale mobile, modele didactice de referință și pentru generațiile viitoare.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrei, R., 2005, Pedagogia muzeală – programe și strategii, în *Revista Muzeelor*, nr. 3, în http://www.revis-tamuzeelor.ro/arhpdf/2005_03_23.pdf
2. Botoș, D. R., Pop, F., 2016, Programul de pedagogie muzeală „Muzeul – mai aproape de tine”, *Pedagogie muzeală. Științele Naturii*, IV, Editura Mega, Tîrgu Mureș: 63–80.
3. Botoș, D. R., Oprea, S., 2016, Activitatea de pedagogie muzeală „Muzeul - în spatele ușilor închise”, *Pedagogie muzeală. Științele Naturii*, IV, Editura Mega, Tîrgu Mureș: 89–100.
4. Duțu, A., Dragomir, V., Costoiu, V. E., Mihăilescu, A., Andreescu, M., 2010, *Ghid de bune practici în protejarea și promovarea colecțiilor publice locale*, Centrul de Pregătire Profesională în Domeniul Culturii, București.
5. <https://www.agerpres.ro/flux-documentare/2017/06/05/ziua-mondiala-a-mediului-inconjurator-04-40-11>

EXPLOITING THE COLLECTION OF INSECTS FROM MUREȘ COUNTY MUSEUM THROUGH MUSEUM PEDAGOGY ACTIVITIES

(Abstract)

The Natural Sciences Museum, part of Mureș County Museum, had as a target in 2017 the capitalization of the largest collection of mobile cultural goods, more precisely the collection of insects (totalling about 15,000 pieces), preserved in the museum's scientific repositories.

There were put together 4 workstations in which children, pupils, accompanying teachers, and their respective families were involved.

The museum has reached its target, that is:

- to get closer to its largest audience, organized school groups;
- to reorganize their educational offer through activities, taking into consideration the expectations and requests of its main audience and also the school curriculum;
- to capitalize the museum's scientific heritage from its exhibitions and repositories, which consists in valuable collections of fossils, minerals, rocks, plants, fungi, invertebrates (snails, shellfish, insects), birds, eggs, mammals and hunting trophies, about 70000 pieces.

Fig. 1: Afîșul programului de pedagogie muzeală „Muzeul – mai aproape de tine”

Fig. 2: Aspecte din timpul desfășurării secvenței de lucru cu copiii preșcolari de la Grădinița cu Program Prolungit „Arlecchino” din Țirgu Mureș

Fig. 3: Aspecte din timpul desfășurării secvenței de lucru cu copiii preșcolari de la Grădinița cu Program Prolungit nr. 4 din Reghin

Fig. 4: Aspecte din timpul desfășurării secvenței de lucru cu elevii de la Școala Gimnazială Țirimia

Fig. 5: Afîșul programului de pedagogie muzeală „Școala de vară la muzeu”

Fig. 6: Aspecte din timpul desfășurării activității de pedagogie muzeală *Din lumea insectelor* din cadrul programului de pedagogie muzeală „Școala de vară la muzeu”

Fig. 7: Aspecte din timpul videoproiecției *Insecte – lepidoptere și coleoptere*

Fig. 8: Aspecte din timpul desfășurării atelierului de pedagogie muzeală

Fig. 9: Învățarea cu ajutorul modelelor

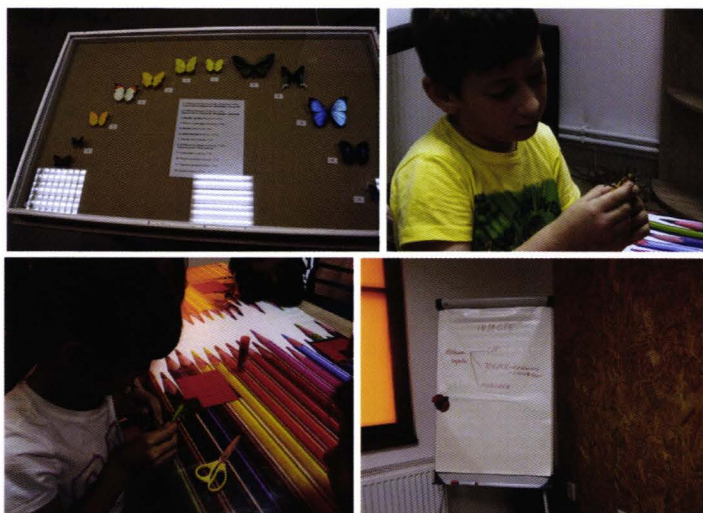

Fig. 10: Modele didactice

ZIUA APEI LA MUZEU

Daniela-Ramona BOTOȘ¹, Lucia POP², Zenaida MĂRGINEAN²

¹ Muzeul de Științele Naturii Tîrgu-Mureș, str. Horea nr. 24, RO-540036 Tîrgu Mureș, botos.dana@gmail.com

² Grădinița cu Program Prelungit „Arlecchino” din Tîrgu Mureș, str. Lebedei nr. 17,
RO-540203 Tîrgu Mureș, lucia_pop21@yahoo.com, zina_m_11@yahoo.com

Rezumat

Secția de Științele Naturii din cadrul Muzeului Județean Mureș, a marcat, în luna martie 2017, în colaborare cu Administrația Bazinală de Apă Mureș, Ziua Mondială a Apei, la sediul din Tîrgu Mureș, de pe strada Horea nr. 24, în cadrul programului de pedagogie muzeală „Muzeul – mai aproape de tine”.

În acest context, publicul vizitator a avut posibilitatea de a cunoaște mai îndeaproape *bizamul*, un mamifer acvatic conservat în depozitele științifice ale Muzeului.

Au fost realizate patru secvențe de lucru în care au fost implicați copii preșcolari, elevi, cadre didactice însoțitoare, precum și familiile acestora.

Muzeul și-a atins țintele propuse: de a se apropia de cel mai numeros public al său, grupurile școlare organizate și de a valorifica patrimoniul științific muzeal din expozițiile și depozitele sale, prin activități inedite.

Introducere

Ziua Mondială a Apei se marchează anual, la 22 martie. Este o zi în care sărbătorim apa.

În fiecare an, manifestările se fac sub egida unui slogan. În anul 2017, sloganul a fost *Apa menajeră*.

Decizia instituirii acestei sărbători a fost luată în cadrul Conferinței Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare de la Rio de Janeiro, la 22 decembrie 1992.

În România, această zi se sărbătorește din anul 1993.

Sărbătorirea Zilei Mondiale a Apei are ca scop aducerea în atenția opiniei publice a problemelor legate de necesitatea protejării cantitative și calitative a apelor și de a pune în adevărata lumină rolul, îndatoririle și responsabilitățile celor cu atribuții în întreținerea, valorificarea și protejarea surselor de apă.

Secția de Științele Naturii din cadrul Muzeului Județean Mureș, a marcat, în luna martie 2017, în colaborare cu Administrația Bazinală de Apă Mureș, Ziua Mondială a Apei, la sediul din Tîrgu Mureș, de pe strada Horea nr. 24, în cadrul programului de pedagogie muzeală „Muzeul – mai aproape de tine”, care se desfășoară pe baza unui protocol de colaborare încheiat cu Inspectoratul Școlar Județean Mureș, protocol ce își propune valorificarea patrimoniului muzeal în funcție de programa școlară, de nivelul de dezvoltare psihică și intelectuală a copiilor și elevilor, precum și în funcție de unele evenimente ecologice.

Materiale și metode

În contextul sărbătoririi Zilei Mondiale a Apei la Muzeu, publicul vizitator a avut posibilitatea de a cunoaște mai îndeaproape *bizamul*, un mamifer acvatic conservat în depozitele științifice ale Secției de Științele Naturii (Fig. 1).

Inițial, a fost organizată o secvență de lucru, pentru un grup de copii preșcolari care și-a manifestat dorința de a participa la evenimentul ecologic: 16 copii de la 4 instituții de învățământ preuniversitar, grădinițe incluse în Proiectul Educațional Județean „Prietenul meu necuvântător” – ediția a IV-a: Grădinița cu Program Prelungit „Arlecchino” din Țirgu Mureș, Grădinița cu Program Prelungit „Paradisul copilăriei” din Țirgu Mureș, Grădinița cu Program Prelungit Nr. 15 din Țirgu Mureș și Grădinița cu Program Prelungit Nr. 3 din Reghin, coordonați de către doamnele profesoare: Lucia Pop, Zenaida Mărginean, Dorina Pop, Diana Comșa și Carolina Moldovan.

Ulterior, ca urmare a promovării evenimentului, inclusiv pe site-ul de socializare Facebook al Secției de Științele Naturii, au fost realizate alte trei secvențe de lucru pentru trei grupuri școlare organizate, care și-au manifestat dorința de a participa la eveniment, și anume:

- grupul 1: 49 de elevi din clasele a V-a și a VI-a, de la Liceul Tehnologic „Sfântul Gheorghe” din Sângeorgiu de Pădure, coordonați de către doamnele prof.: Sztármári Borbála, Bereczki Klára și Gaspar Ana Maria;
- grupul 2: 29 de elevi din clasa 0, de la Școala Gimnazială „Dr. Bernardy György” din Țirgu Mureș, coordonați de către doamna prof. Camelia Faghiura;
- grupul 3: 24 de elevi din clasa a III-a, de la Școala Gimnazială Ungheni, coordonați de către doamna prof. Nicoleta Metea.

Competențele specifice urmărite de Muzeu, au fost cele obișnuite pentru disciplina „Zoologie”, din programa pentru gimnaziu, adaptate, după caz, pentru preșcolari, la care s-au adăugat cele de la disciplina „Cunoașterea mediului”, din programa pentru preșcolari:

- identificarea unor grupe și specii de vertebrate;
- recunoașterea alcătuirii generale a unui mamifer;
- stabilirea relațiilor între factorii de mediu și diversitatea mamiferelor;
- utilizarea adecvată a terminologiei specifice biologiei în diferite situații de comunicare, la nivel gimnazial, respectiv la nivelul copiilor preșcolari;
- dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a animalelor și stimularea curiozității pentru investigarea vieții acestora;
- formarea și exersarea unor deprinderi de igienă și ocrotire a animalelor, îndeosebi a celor de companie, prin aplicarea unor norme de comportament adecvat, de asigurare a sănătății și protecției acestora;
- utilizarea unui limbaj adecvat în prezentarea materialelor.

Suporturile didactice utilizate au fost următoarele:

- două videoproiecții: *Ziua Mondială a Apei* (au fost prezentate informații referitoare la evenimentul ecologic Ziua Mondială a Apei, de către reprezentanții Administrației Bazinale de Apă Mureș) și *Bizamul* (au fost prezentate informații referitoare la viața bizamului, de către reprezentanții Muzeului Județean Mureș) (Fig. 2);
- expoziția de bază a Muzeului, respectiv sectorul din dioramă care prezintă ecosistemul acvatic Lacul Fărăgău;
- mini-expoziția „Bizamul”, constând într-o mini-dioramă în care a fost prezentat un bizam naturalizat, precum și craniile de bizam și câteva plante consumate de către acesta (prezentate într-o vitrină) – toate conservate în depozitele științifice ale muzeului (Fig. 3);
- depozitul de zoologie al Muzeului, respectiv sectorul dedicat mamiferelor naturalizate;
- un atelier de pedagogie muzeală, în cadrul căruia copiii au „construit” culcușul bizamului, în curtea Muzeului.

Au fost utilizate cu predilecție metode activ-participative: expunerea, conversația, învățarea prin descoperire, problematizarea, învățarea cu ajutorul modelelor naturale: bunuri culturale mobile conservate în depozitele științifice ale Muzeului și în expoziția de bază a Muzeului: bizami naturalizați, cranii de bizam, plante. (Fig. 4).

Toate cele patru secvențe de lucru organizate au urmat structura activităților de pedagogie muzeală desfășurate de Secția de Științele Naturii: o videoproiecție și un atelier de pedagogie muzeală.

Videoproiecția *Bizamul*, realizat de către reprezentanții Secției de Științele Naturii din cadrul Muzeului Județean Mureș, a urmărit: consolidarea și completarea cunoștințelor din programele școlare pentru disciplinele de biologie și a fost structurat astfel:

- încadrarea bizamului în grupul mamiferelor rozătoare;
- generalități despre bizam (cu accent pe modalitățile prin care a pătruns în fauna României);
- habitatul bizamului;
- alcătuirea corpului bizamului;
- comportamentul bizamului;
- hrănirea;
- informații despre modul în care își construiește culcușul/căsuța – ca un constructor desăvârșit;
- reproducerea bizamului;
- dușmanii naturali ai bizamului.

Atelierul de pedagogie muzeală organizat a fost unul inedit: participanții (copii, elevi și adulți) au „construit” culcușul bizamului, în curtea muzeului, pe malul unei „bălți” (Fig. 5).

S-au folosit următoarele *resurse materiale*:

- aparatură audio-video: laptop, videoproiector;
- suporturi de prezentare: ecran de proiecție, flip-chart, tablă;
- materiale tipărite: pliante, planșe;
- literatură de specialitate: tratate, articole, atlase zoologice, determinatoare etc.
- materiale necesare construirii culcușului bizamului: plante acvatice, folie din plastic, pelerine din plastic, găleți din plastic, câni din plastic, pâlnii din plastic, schelet din nuiele – suport pentru culcușul bizamului.

Activitatea a beneficiat de circa cinci menționări în cotidiane, periodice, posturi TV-radio (circa 1 100 de vizualizări), în condițiile în care nu au putut fi epuizate toate sursele media cu număr complet de accesări sau vizionări (Tabel, Fig. 6).

Activitatea a fost promovată și pe site-ul de socializare Facebook al Secției de Științele Naturii, înregistrând sute de like-uri.

Impresii de pe site-ul de socializare Facebook al al Secției de Științele Naturii:

„Mulțumim pentru această activitate interesantă și educativă!” (prof. Comșa Diana – Grădinița cu Program Prelungit Nr. 15 Tîrgu Mureș, 14 martie 2017, ora 4,53 p.m.).

„Felicitări!” (dr. Aurora Stănescu – Muzeul de Istorie Naturală „Grigore Antipa” București).

Tabel: Tablou general al vizibilității activității în cadrul comunității

Nr. crt.	Cotidianul / periodicul / postul TV – Radio	Vizualizări
1	http://www.punctul.ro/ziua-mondiala-a-apei-la-muzeul-de-stiintele-naturii-din-targu-mures/ Ziua Mondială a Apei la Muzeul de Științele Naturii din Tîrgu-Mureș (11 III 2017)	?
2	http://www.zi-de-zi.ro/2017/03/13/314474/ Ziua Mondială a Apei sărbătorită de grădinițe (13 III 2017)	1061
3	http://www.ziare.com/tg-mures/articole/atelier+muzeul+de+stiintele+naturii Ziua Mondială a Apei sarbatorita de gradinite (13 III 2017)	?

Nr. crt.	Cotidianul / periodicul / postul TV – Radio	Vizualizări
4	TVR Tîrgu-Mureș https://www.facebook.com/TVRTirguMures/videos/1339740162779080/ Ziua Mondială a Apei, la muzeu (14 III 2017)	
5	https://www.youtube.com/watch?v=pQaJ6rrXc4o Ziua apei la muzeu	27
Total		1088

Concluzii

Muzeul și-a atins țintele propuse: de a se apropia de cel mai numeros public al său, grupurile școlare organizate, de a valorifica patrimoniul științific muzeal din expozițiile și depozitele sale, prin activități inedite.

Inițial a fost organizată o singură secvență de lucru pentru un grup școlar organizat, dar, ca urmare a promovării de care a beneficiat, inclusiv pe site-ul de socializare Facebook al Secției de Științele Naturii, au fost realizate alte trei secvențe de lucru pentru trei grupuri școlare organizate; redăm aici o conversație de pe site-ul de socializare Facebook al al Secției de Științele Naturii, cu coordonatorul unuia dintre grupuri:

Camelia Faghiura Elevii de la școli pot participa? Poate în altă zi...

Muzeul De Științele Naturii Da!

Camelia Faghiura Multumim! O să sun luni să facem o programare.

Muzeul De Științele Naturii Ok.

Scopul principal al acestor patru secvențe de lucru dedicate valorificării patrimoniului științific muzeal (în cazul de față: colecția de mamifere a Muzeului) din expoziții și depozite a fost îndeplinit cu succes, copiii și elevii participanți fiind implicați conștient și activ în propria formare.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrei, R., 2005, Pedagogia muzeală – programe și strategii, în *Revista Muzeelor*, nr. 3, în http://www.revis-tamuzeelor.ro/arhpdf/2005_03_23.pdf
2. Botoș, D. R., Pop, F., 2016, Programul de pedagogie muzeală „Muzeul – mai aproape de tine”, *Pedagogie muzeală. Științele Naturii*, IV, Editura Mega, Tîrgu Mureș: 63–80.
3. Duțu, A., Dragomir, V., Costoiu, V. E., Mihăilescu, A., Andreescu, M., 2010, *Ghid de bune practici în protejarea și promovarea colecțiilor publice locale*, Centrul de Pregătire Profesională în Domeniul Culturii, București.
4. ***, 2009, *Programa activității instructiv – educative în grădinița de copii*, Editura V&I INTEGRAL, București.
5. Bocoș, M., Catalano, H., Avram, I., Someșan, E., 2009, *Pedagogia învățământului preșcolar. Instrumente didactice*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
6. Comenius Regio Partnership *EcoEdu beyond rhetoric project*, 2013, Manual de educație outdoor (traducere).

WATER DAY AT THE MUSEUM

(Abstract)

The Natural Sciences Museum, part of Mureș County Museum, marked World Water Day in March 2017 in collaboration with Mureș Water Basin Administration, at the headquarters in Tîrgu Mureș, on Horea Street no. 24, within the museum pedagogy program “Museum – closer to you”.

In this context, the audience had the opportunity to get a closer look at the muskrat, an aquatic mammal preserved in the scientific repositories of the Museum.

There were put together 4 workstations in which children, pupils, accompanying teachers, and their respective families were involved.

The museum has reached its target, that is:

– to get closer to its largest audience, organized school groups;

– to capitalize the museum’s scientific heritage from its exhibitions and repositories through innovative activities.

CONSILIUL
JUDEȚEAN
MUREȘ

Muzeul Județean Mureș
Maros Megyei Múzeum
Sectia de Științele Naturii
Természettudományi Múzeum
Marosvásárhely

INSPECTORATUL
ȘCOLAR JUDEȚEAN
MUREȘ

ADMINISTRAȚIA BAZINALĂ DE APĂ MUREȘ

ZIUA MONDIALĂ A APEI VIZES TERÜLETEK VILÁGNAPJA

martie 2017 - 2017. március

PROGRAMUL DE PEDAGOGIE MUZEALĂ
MUZEUL - MAI APROAPE DE TINE

MÚZEUMPEDAGÓGIAI PROGRAM
A MÚZEUM - KÖZELEBB HOZZÁD

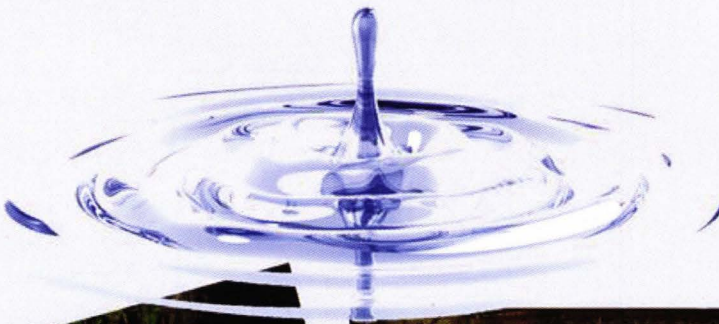

Fig. 1: Afîșul evenimentului

Fig. 2: Aspecte din timpul videoproiecțiilor

Fig. 3: Mini-expoziția „Bizamul”

Fig. 4: Învățarea cu ajutorul modelelor naturale

Fig. 5: „Construirea” culcuşului bizamului, în curtea muzeului

Fig. 6: Interesul manifestat de mass-media

Muzeul Județean Mureș
Secția de Științele Naturii
str. Horea nr. 24, 540036 Tîrgu Mureș, România
Tel. (+40) 365 430 390
E-mail: muzeu_stn_ms@yahoo.com
Website: www.muzeulmures.ro

ISSN 2392-7860